

**Pensioenfonds
DHL Nederland**

Jaarverslag 2023

DHL Nederland

2023

Bezoekadres

AZL
Akerstraat 92
6411 HD Heerlen

Postbus 4471
6401 CZ Heerlen

Telefoon

(088) 116 2443

E-mail

info@pfdhl.nl

Internet

www.pfdhl.nl

Bestuursbureau

Postbus 8292
3503 RG Utrecht

Stichting Pensioenfonds DHL Nederland is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 41178669.

Inhoudsopgave

	Pagina
Inhoud	
Voorwoord	5
Meerjarenoverzicht	7
Karakteristieken pensioenfonds	9
Profiel	9
Bestuur	9
Raad van Toezicht	12
Verantwoordingsorgaan	12
Uitvoering, uitbesteding en kosten	14
Verslag van het bestuur	15
Het pensioenfonds	15
Financiële positie van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland	19
Pensioenregeling	22
Communicatie	24
Beleggingen	25
Samenvatting actuariel rapport	32
Deelnemersbestand	37
Uitvoeringskosten	38
Governance	41
Uitbestedingsbeleid	49
Risicomanagement binnen PF DHL	50
Verslag Raad van Toezicht	61
Samenvatting voor het bestuursverslag	61
Reactie bestuur	63
Verantwoordingsorgaan	65
Verslag Verantwoordingsorgaan	65
Reactie bestuur	68
Vooruitblik 2024	69
Jaarrekening 2023	71
Balans per 31 december	72
Staat van baten en lasten	74
Kasstroomoverzicht	76
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	77
Toelichting op de balans per 31 december	83
Gebeurtenissen na balansdatum	89
Toelichting op de staat van baten en lasten	90
Resultaatbestemming	96
Risicoparagraaf	97

	Pagina
Overige gegevens	107
Actuariële verklaring	107
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	109
Bijlagen	121
Aangesloten ondernemingen per 31 december 2023	121
Nevenfuncties per 31 december 2023	122
Checklist naleving Code Pensioenfondsen 2023	124
Begrippenlijst	145
SFDR	149

Voorwoord

Voor u ligt het verslag over het boekjaar 2023 (hierna te noemen het verslagjaar) van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland (hierna te noemen PF DHL). PF DHL is het ondernemingspensioenfonds van de Nederlandse ondernemingen die behoren tot de DHL Group. Op 5 augustus 2023 bestond PF DHL 75 jaar.

Belangrijke zaken voor PF DHL in dit boekjaar zijn de Wet Toekomst Pensioenen, verleende toeslag per 1 januari 2024, het uitgevoerde risicopreferentie onderzoek voor wat betreft de resultaten, en de aanpassingen in het beleggingsbeleid, aanpassingen in het SFDR voor wat betreft de rapportage en de uitgevoerde aanvang haalbaarheidstoets en deel-ERB.

Financiële positie

In 2023 is de dekkingsgraad en daarmee ook de beleidsdekkingsgraad gedaald. PF DHL publiceert op de website elke maand de beleidsdekkingsgraad, de twaalfmaands voortschrijdend gemiddelde actuele dekkingsgraad. De actuele dekkingsgraad wordt bepaald op basis van de Ultimate Forward Rate, welke door De Nederlandsche Bank (DNB) wordt vastgesteld.

PF DHL heeft het jaar goed kunnen afsluiten met een actuele dekkingsgraad van 131,8%. De beleidsdekkingsgraad eind 2023 bedraagt 137,3%; bij deze waarde van de beleidsdekkingsgraad was het mogelijk om per 1 januari 2024 een toeslag van 3,5% toe te kennen.

Governance

In 2023 heeft de onafhankelijk voorzitter aangegeven per 31 december 2023 te stoppen. Er is inmiddels een nieuwe voorzitter benoemd, evenals een bestuurslid namens werkgevers. Ook zijn er nog twee toevoorders namens werkgevers die in 2024 bij DNB worden aangemeld. Hiermee zullen in 2024 de openstaande vacatures vervuld zijn. Verder is er een nieuw lid in de Raad van Toezicht benoemd per 1 januari 2024.

Communicatie

In 2023 heeft de communicatie in het teken van de ingegane Wet Toekomst Pensioenen, het gehouden risicopreferentie onderzoek en het verder digitaliseren van het pensioenfonds gestaan. Ook is in 2023 het proces voortgezet om de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het pensioenfonds te vergroten.

Wet Toekomst Pensioenen

Per 1 juli 2023 is de Wet Toekomst Pensioenen ingegaan. In 2023 is het proces om te komen tot een transitie volledig tot gang gekomen en is de projectorganisatie volledig ingericht. Naar verwachting zal op 1 januari 2027 PF DHL overgaan naar het nieuwe stelsel.

Evenwichtige belangenafweging

De belangrijkste taak van PF DHL is het administreren van de aanspraken van de actieve deelnemers en de gewezen deelnemers en het verzorgen van de uitkeringen van de pensioengerechtigden. Bij al onze besluiten worden de belangen van alle deelnemers (actieve en gewezen) en pensioengerechtigden op een zorgvuldige manier afgewogen. Ook in 2023 heeft dit de blijvende aandacht van het bestuur gehad.

In het vervolg van dit jaarverslag leest u hier meer over. Het verslag wordt uitgebracht in overeenstemming met de statuten van PF DHL.

Het bestuur dankt alle betrokkenen, voor de toewijding en inzet voor PF DHL gedurende het afgelopen jaar.

J.G. Baaij
vice voorzitter werknemers bestuursleden

G.C.T. Burggraaf
vice voorzitter werkgevers bestuursleden

Meerjarenoverzicht

	2023	2022	2021	2020	2019
Aantallen					
Actieve deelnemers ¹⁾	2.958	2.862	2.644	2.492	2.398
Gewezen deelnemers	8.232 ²⁾	9.242	9.283	9.333	9.451
Pensioengerechtigden	4.898	4.831	4.763	4.700	4.620
Totaal aantal deelnemers	16.088	16.935	16.690	16.525	16.469
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
(Overige) technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	903.129	836.898	1.076.158	1.131.646	1.066.472
Reserves	287.642	286.265	358.607	197.191	195.948
Belegd vermogen	1.185.371	1.115.574	1.427.344	1.318.721	1.236.792
Premiebijdragen	18.094	18.456	16.697	15.579	14.761
Pensioenuitkeringen	31.024	28.087	27.086	26.924	26.682
Saldo waardeoverdrachten	-722	1.413	417	-771	260
Doorsneepremie pensioenregeling	27,00%	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%
Indexatie per 1 januari van het betreffende jaar	10,00%	3,20%	0,00%	1,05%	2,10%
Franchise	20.086	20.086	19.719	19.207	18.690
Rendement op basis van total return	4,96%	-17,95%	9,06%	6,50%	15,30%
Dekkingsgraad FTK ³⁾	131,8%	134,2%	133,3%	117,4%	118,3%
Beleidsdekkingsgraad	137,3%	141,4%	128,4%	109,2%	117,6%
Vereist eigen vermogen	121,8%	121,8%	117,8%	117,4%	117,6%
Minimaal vereist eigen vermogen	104,1%	104,1%	104,1%	104,1%	104,1%

1) Inclusief premievrijgestelden wegens arbeidsongeschiktheid.

2) Afname in aantallen is veroorzaakt door uitgaande waardeoverdrachten kleine pensioenen.

3) In de dekkingsgraad is rekening gehouden met de indexatieverplichtingen per 1 januari van het volgend jaar.

	2023	2022	2021	2020	2019
Kostenratio's:					
Totale pensioenuitvoerings- en administratiekosten	1.668	1.432	1.353	1.279	1.207
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (in euro)	212	186	183	178	172
Kosten vermogensbeheer	4.724	5.132	4.805	4.642	5.088
Transactiekosten	193	416	163	356	756
Totale kosten vermogensbeheer	4.917	5.548	4.968	4.998	5.844
Kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,42%	0,41%	0,35%	0,37%	0,42%
Transactiekosten in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,02%	0,03%	0,01%	0,03%	0,06%
Totale kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,44%	0,44%	0,36%	0,40%	0,48%

Karakteristieken pensioenfonds

Profiel

Stichting Pensioenfonds DHL Nederland (hierna PF DHL), statutair gevestigd te Utrecht is opgericht op 5 augustus 1948. De laatste statutenwijziging was op 30 december 2020. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41178669. PF DHL is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Bestuur

Het bestuur van PF DHL is paritair samengesteld en bestaat uit tien personen. Daarvan zijn vijf bestuurders van werkgeverszijde, drie van werknemerszijde en twee vertegenwoordigers namens pensioengerechtigden. In het verslagjaar was mevrouw Snoek onafhankelijk voorzitter van het bestuur.

Het bestuur van PF DHL, daarbij ondersteund door het bestuursbureau, heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan verschillende uitbestedingspartijen. Deze werkzaamheden betreffen onder andere het vermogensbeheer, de beleggingsadministratie, de financiële administratie en de pensioenadministratie. Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel bestuurslid en het bestuur als geheel is dat hij/het handelt in het belang van alle belanghebbenden van het pensioenfonds. Het bestuur blijft, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van PF DHL, in overeenstemming met de vastlegging in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN). Het bestuur weegt in zijn besluitvorming de aanbevelingen van de Raad van Toezicht mee en gaat de dialoog aan met het Verantwoordingsorgaan bij het afleggen van verantwoording.

Hieronder treft u de bestuurssamenstelling aan over het jaar 2023, inclusief het aftreedschema: (Het aftreden c.q. de herbenoeming vindt plaats per 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar).

Bestuur

<i>Onafhankelijk voorzitter</i>	<i>Aftredend/ herbenoembaar</i>
mevrouw M.C. Snoek, 1974 ¹⁾	2023
de heer C.W. Zeeman, 1959 ¹⁾	2028
<i>Namens de werkgevers</i>	<i>Aftredend/ herbenoembaar</i>
De heer A.S. Bil, 1967 ²⁾	2024
de heer G.C.T. Burggraaf, 1971	2026
de heer S.A. Heerlien, 1973	2025
de heer A.M. van Dorp, 1969 ³⁾	2028
de heer C. Verheij, 1987 ⁴⁾	2028
de heer A.W. Alting, 1979, toehoorder ⁴⁾	
mevrouw N.M. Jacobs-Reuver, 1977, toehoorder ⁴⁾	

1) Mevrouw M.C. Snoek is per 31 december 2023 teruggetreden als onafhankelijk voorzitter en opgevolgd door de heer C.W. Zeeman.

2) De heer A.S. Bil is uit dienst bij de werkgever en in 2023 teruggetreden als bestuurslid.

3) De heren A.M. van Dorp en H.F.A.M. van der Eerden zijn benoemd voor een volgende termijn.

4) Mevrouw N. Jacobs-Reuver en de heren A. Alting en C. Verheij zijn per 12 juli 2023 als toehoorder toegetreden, verder is de heer C. Verheij per 7 februari 2024 benoemd als bestuurslid.

Namens de deelnemers

de heer P.A.M. Weekers, 1968	2025
de heer P.W. Beunk, 1959	2026
de heer M.W. Dekker, 1965	2027

Namens de pensioengerechtigden

de heer J.G. Baaij, 1944	2026
de heer H.F.A.M. van der Eerden, 1951 ¹⁾	2028

Dagelijks bestuur

Het dagelijks beleid is belegd bij het dagelijks bestuur van PF DHL, bestaande uit de onafhankelijk voorzitter, de beide vice-voorzitters en de directeur.

Bestuurscommissies

Het bestuur van PF DHL wordt ondersteund door de volgende commissies:

Beleggingsadviescommissie

De Beleggingsadviescommissie heeft als mandaat het monitoren van de vermogensbeheerder, het voeren van een beleggingsbeleid ten opzichte van de strategische benchmark en het opstellen van het beleggingsplan. De samenstelling van de Beleggingsadviescommissie zorgt ervoor dat de beleggingsontwikkelingen goed kunnen worden geanalyseerd en de uitvoering door de vermogensbeheerders kritisch kan worden gezien. De Beleggingsadviescommissie bestaat uit de volgende personen:

mevrouw M.C. Snoek (onafhankelijk voorzitter) ²⁾
 de heer C.W. Zeeman (onafhankelijk voorzitter) ²⁾
 de heer G.C.T. Burggraaf
 de heer P.A.M. Weekers
 de heer J.G. Baaij (toehoorder)
 de heer J.E. Zwiers
 de heer J. Wahlen ³⁾
 de heer G. Alserda (externe beleggingsadviseur)
 de heer M. Groenendal (balansmanager)

Communicatiecommissie

De Communicatiecommissie is ingesteld voor het opstellen en uitvoeren van het communicatiebeleidsplan en om de voortgang van de pensioencommunicatie te bespreken.

De Communicatiecommissie bestaat uit de volgende personen:

de heer A. S. Bil ⁴⁾
 de heer H.F.A.M. van der Eerden (voorzitter)
 de heer M.R. Donker
 de heer M.W. Dekker
 de heer C. Verheij ⁵⁾
 mevrouw N.M. Jacobs-Reuver (toehoorder) ⁵⁾
 mevrouw C.A. Tuin-Rölkens

¹⁾ De heren A.M. van Dorp en H.F.A.M. van der Eerden zijn benoemd voor een volgende termijn.

²⁾ Mevrouw M.C. Snoek is per 31 december 2023 teruggetreden als onafhankelijk voorzitter en opgevolgd door de heer C.W. Zeeman, die op 7 februari 2024 is benoemd.

³⁾ De heer J. Wahlen heeft op 1 november 2023 DHL verlaten.

⁴⁾ De heer A.S. Bil is uit dienst bij de werkgever en in 2023 teruggetreden als bestuurslid.

⁵⁾ Mevrouw N. Jacobs-Reuver en de heer C. Verheij zijn per 12 juli 2023 als toehoorder toegetreden, verder is de heer C. Verheij per 7 februari 2024 benoemd als bestuurslid.

Risico Management Commissie

Om het Integraal Risicomanagement vorm te geven en het bestuur hierover te adviseren is een Risico Management Commissie ingesteld. De Risico Management Commissie heeft als taak de sleutelfunctiehouder Risico Management te ondersteunen.

De Risico Management Commissie bestaat uit de volgende personen:

de heer A.M. van Dorp (voorzitter en sleutelfunctiehouder)

de heer H.F.A.M. van der Eerden

de heer S.A. Heerlien ¹⁾

de heer A.W. Alting ¹⁾

de heer L. de Rijke (risk manager en functievervuller)

Pensioen en Actuariële Commissie

De Pensioen en Actuariële commissie is ingesteld ter ondersteuning van de sleutelfunctiehouder Actuariële Functie.

De Pensioen en Actuariële Commissie bestaat uit de volgende personen:

de heer J.G. Baaij (voorzitter en sleutelfunctiehouder)

de heer A.S. Bil ²⁾

mevrouw C.A. Tuin-Rölkens

de heer P.W. Beunk

de heer J. Tol (certificerend actuaris en functievervuller)

IT Commissie

In 2023 is door het bestuur de IT Commissie ingesteld, deze heeft als taak om de besluitvorming van het bestuur voor te bereiden en advies te geven op de aandachtsgebieden van de IT Commissie.

De IT Commissie bestaat uit de volgende personen:

de heer M.W. Dekker (voorzitter)

de heer G. Dijkstra

de heer L. de Rijke

de heer J.E. Zwiers

mevrouw C.A. Tuin-Rölkens

De commissies rapporteren aan het bestuur.

De taken en bevoegdheden van de hierboven beschreven commissies zijn vastgelegd in het bestuursstatuut.

PF DHL heeft naar aanleiding van IORP II de sleutelfuncties geïmplementeerd in de governance structuur. Dit betreft de risicobeheerfunctie en de actuariële functie. IORP II maakt een onderscheid tussen de houder van een sleutelfunctie en de personele invulling van de daadwerkelijke uitvoering van de sleutelfunctie, waarbij de houder de eindverantwoordelijkheid blijft houden. De houders van de sleutelfuncties zijn getoetst en goedgekeurd door DNB en benoemd door het bestuur.

¹⁾ De heer S.A. Heerlien is in maart 2023 teruggetreden uit de RMC en uit de rol van functiehouder compliance. De heer Alting is per 12 juli 2023 toegetreden als toevoerder en in 2024 toegetreden als lid RMC en zal de rol van functiehouder compliance gaan vervullen.

²⁾ De heer A.S. Bil is uit dienst bij de werkgever en in 2023 teruggetreden als bestuurslid.

PF DHL heeft de sleutelfuncties als volgt ingericht.

<i>Sleutelfunctie</i>	<i>houder</i>	<i>vervuller</i>
Risicomanagement functie	de heer A.M. van Dorp	de heer L. de Rijke
Actuariële functie	de heer J.G. Baaij	de heer J. Tol
Interne Audit functie	de heer J. Herder	BDO

Ontwikkelingen in de bestuurssamenstelling

Op 12 juli 2023 zijn mevrouw N.M. Jacobs-Reuver en de heren C. Verheij en A.W. Alting als toehoorder toegetreden tot het bestuur. Verder is in 2023 de heer A. Bil teruggetreden als bestuurslid. Verder is mevrouw M.C. Snoek in 2023 teruggetreden als onafhankelijk voorzitter bestuur en beleggingsadviescommissie. Op 7 februari 2024 zijn de heer C.W. Zeeman benoemd door het bestuur als onafhankelijk voorzitter van het bestuur en de beleggingsadviescommissie en de heer C. Verheij als bestuurslid namens de werkgever. Beide nadat DNB heeft aangegeven geen bezwaar te hebben en ook de RvT heeft ingestemd met beide benoemingen.

Raad van Toezicht

Het intern toezicht wordt uitgevoerd door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft als taak toezicht te houden op de wijze waarop het bestuur het beleid uitvoert en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De Raad van Toezicht onderhoudt een actieve dialoog met het bestuur. Het is belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De Raad van Toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het Verantwoordingsorgaan. De Raad van Toezicht betreft in zijn toezicht de naleving van de normen uit de Code Pensioenfonds.

De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en het reglement van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft een rapport uitgebracht over 2023 en haar bevindingen zijn opgenomen op pagina 61.

Hieronder treft u de samenstelling aan over het jaar 2023, inclusief het aftredenschema aan per 1 januari 2024:

	<i>Aftredend/ herbenoembaar</i>	<i>Functie</i>
mevrouw M. Meijer-Zaalberg	2026	voorzitter
mevrouw E.P.M. van Kalmthout	2024	lid
de heer A.H.J.E. Frugte ¹⁾	2028	lid
de heer J.H.H. Tuijp	2025	lid

De leden zijn benoemd na de wettelijke toetsing en goedkeuring van DNB.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een Verantwoordingsorgaan ingesteld dat voldoet aan de Pensioenwet. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en het reglement van het Verantwoordingsorgaan. Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit vier personen, waarvan één lid namens de werkgevers, één lid namens de werknemers en twee leden namens de pensioengerechtigden.

1) De heer A.H.J.E. Frugte is op 13 september benoemd door het bestuur met ingang van 1 januari 2024.

Hieronder treft u de samenstelling over het jaar 2023 inclusief het aftreedschema aan per 1 januari 2024. Het aftreden c.q. de herbenoeming vindt plaats per 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar.

	<i>Aftredend/ herbenoembaar</i>	<i>Functie</i>
de heer E. Bouwmeester	2025	namens de aangesloten werkgevers
de heer B. Drexhage	2027	namens de pensioengerechtigden en voorzitter
de heer E.A. van de Langenberg	2025	namens de deelnemers
de heer J. de Winter	2025	namens de pensioengerechtigden

Voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2023 wordt verwezen naar pagina 65.

Diversiteit bestuur en overige gremia

Uit hoofde van het diversiteitsbeleid en de Code Pensioenfondsen streeft het bestuur ernaar het bestuur en het Verantwoordingsorgaan uit ten minste één man en één vrouw te laten bestaan. Tevens streeft het bestuur ernaar om in deze organen één lid jonger en één lid ouder is dan 40 jaar te hebben. De onderstaande tabel bevat de diversiteitsverdeling (man-vrouw, leeftijdsdiversiteit) van het bestuur en de verschillende gremia per 31 december 2023:

Orgaan	Geslachtsdiversiteit		Leeftijdsdiversiteit	
	Man	Vrouw	< 40 jaar	> 40 jaar
Bestuur	10	0	0	10
Raad van Toezicht	1	2	0	3
Verantwoordingsorgaan	4	0	0	4

PF DHL streeft naar een evenwichtige verdeling en heeft hiervoor de volgende maatregelen ondernomen:

- Op 7 februari 2024 is de heer C. Verheij benoemd als bestuurslid, hiermee voldoet het bestuur aan de norm van tenminste 1 bestuurslid jonger dan 40 jaar;
- Op 12 juli 2023 is mevrouw N.M. Jacobs-Reuver benoemd als toehoorder, zij zal in de loop van 2024 worden aangemeld bij DNB voor de aanvangstoetsing als bestuurslid;
- In de profielschetsen wordt nadrukkelijk aangegeven, dat deze criteria in de selectie worden betrokken;
- Bij de laatste oproep voor nieuwe bestuursleden is nadrukkelijk gezocht naar jonge en vrouwelijke kandidaten;
- Bij de oproep voor leden voor het Verantwoordingsorgaan is nadrukkelijk verzocht dat jongere personen en vrouwen zich aan te melden.

Compliance Officer

Het bestuur heeft het NCI aangesteld als compliance officer van PF DHL. De compliance officer is onafhankelijk van het bestuur en rapporteert periodiek haar bevindingen aan het bestuur. De compliance officer houdt, binnen zijn mandaat, toezicht op de naleving van wet- en regelgeving, alsmede het werken volgens de normen en regels die PF DHL zelf heeft opgesteld. De compliance officer rapporteert hier jaarlijks over aan het bestuur. Uit de jaarlijkse monitoring op de naleving van de gedragscode door de compliance officer zijn geen integriteitsovertredingen gebleken. Er is in 2023 een incident gemeld.

AZL heeft eind september 2023 geconstateerd dat zij heeft verzuimd het deelnemersbestand van PF DHL structureel en rechtstreeks te toetsen tegen de Nationale Sanctielijst Terrorisme (NST) en tegen de VN Sanctielijsten. Dit incident is gemeld aan DNB en de compliance officer. Op basis van de ontvangen informatie is de conclusie van de compliance officer dat het interne compliance toezicht door het fonds adequaat is ingericht en geïmplementeerd.

Uitvoering, uitbesteding en kosten

Administratie

Als administrateur voor het pensioenfonds verzorgt AZL N.V. de pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie, de pensioenuitkeringen, de actuariale verslaglegging en de jaarverslaglegging. Met AZL zijn afspraken rondom vergoedingen gemaakt. In het bestuursverslag doet het bestuur verslag van de kosten van uitbesteding.

Vermogensbeheer

De beleggingsadministratie en de reporting zijn in 2023 uitgevoerd door BNY Mellon. De discretionaire vastrentende waarden portefeuille wordt beheerd door Aegon Asset Management (Aegon AM). Daarnaast wordt in vastrentende fondsen van Aegon, A.S.R. en Neuberger Berman belegd. De aandelen van PF DHL zijn belegd in aandelenfondsen van State Street Global Advisors, Fidelity en Robeco. Verder wordt in vastgoedfondsen belegd van Aegon, CBRE, Heitman, M&G en Berkshire.

Met de vermogensbeheerders zijn afspraken gemaakt rondom vergoedingen. Het pensioenfonds heeft, op vier vastgoedfondsen na, geen beleggingsfondsen waar prestatiebeloningen onderdeel zijn van de vergoeding. In het bestuursverslag doet het bestuur verslag van de kosten van uitbesteding. Vanaf 1 december 2023 is Aegon AM de fiduciair manager.

Het bestuur voert periodiek overleg met AZL, BNY Mellon en Aegon AM over de kwaliteit van de uitvoering. AZL, BNY Mellon en Aegon AM verstrekken jaarlijks een interne beheersingsrapportage (ISAE 3402 of SOC1) die door het pensioenfonds wordt geanalyseerd en met de organisatie wordt besproken. Tevens wordt door Aegon AM en AZL een niet-financiële risicorapportage verstrekt. Daarnaast wordt door AZL ook een ISAE 3000 type 2 rapportage met betrekking tot opzet, bestaan en werking van het operationele risicomanagementsysteem verstrekt.

Het bestuur heeft voor het toezicht op haar belangrijkste uitbestedingspartners maatregelen getroffen in de vorm van service level agreements en (beleggings)rapportages. De ingestelde beleggingsadviescommissie ondersteunt het bestuur bij het uitoefenen van het toezicht op de activiteiten van de vermogensbeheerders. Hierbij is voor het bestuur voornamelijk het monitoren van het beleggen binnen de mandaten en de beleggingsrichtlijnen van de beleggingsfondsen waarin belegd wordt, van belang. Er wordt hierbij aandacht gegeven aan de aard, juiste interpretatie en uitvoering van beleggingen in lijn met de uitkomsten van de ALM-studie welke door het bestuur periodiek wordt uitgevoerd en/of herijkt.

Externe ondersteuning, advisering en controle

Het bestuur steunt voor de advisering en ondersteuning op het eigen bestuursbureau. PF DHL wordt bijgestaan door externe deskundigen voor actuariaat en risicobeheersing op zowel korte als lange termijn. AZL verzorgt tevens de operationele werkzaamheden op actuariële gebied en op communicatie gebied. Willis Towers Watson verzorgt de adviserende werkzaamheden op actuariële- en juridisch gebied. Aegon AM adviseert op het gebied van beleggingen. Almazara Real Assets Advisory geeft advies op gebied van vastgoed en beheert de vastgoedportefeuille. De taak van Almazara Real Assets Advisory wordt in 2024 overgenomen door Aegon AM als onderdeel van het fiduciair management. De controle van de jaarrekening is toevertrouwd aan Deloitte. De actuariële certificering is belegd bij Triple A Risk Finance. Het functioneren van AZL, BNY Mellon en Aegon AM is in 2023 geëvalueerd. De uitkomsten zijn met het bestuur en de commissies besproken.

Verslag van het bestuur

Het pensioenfonds

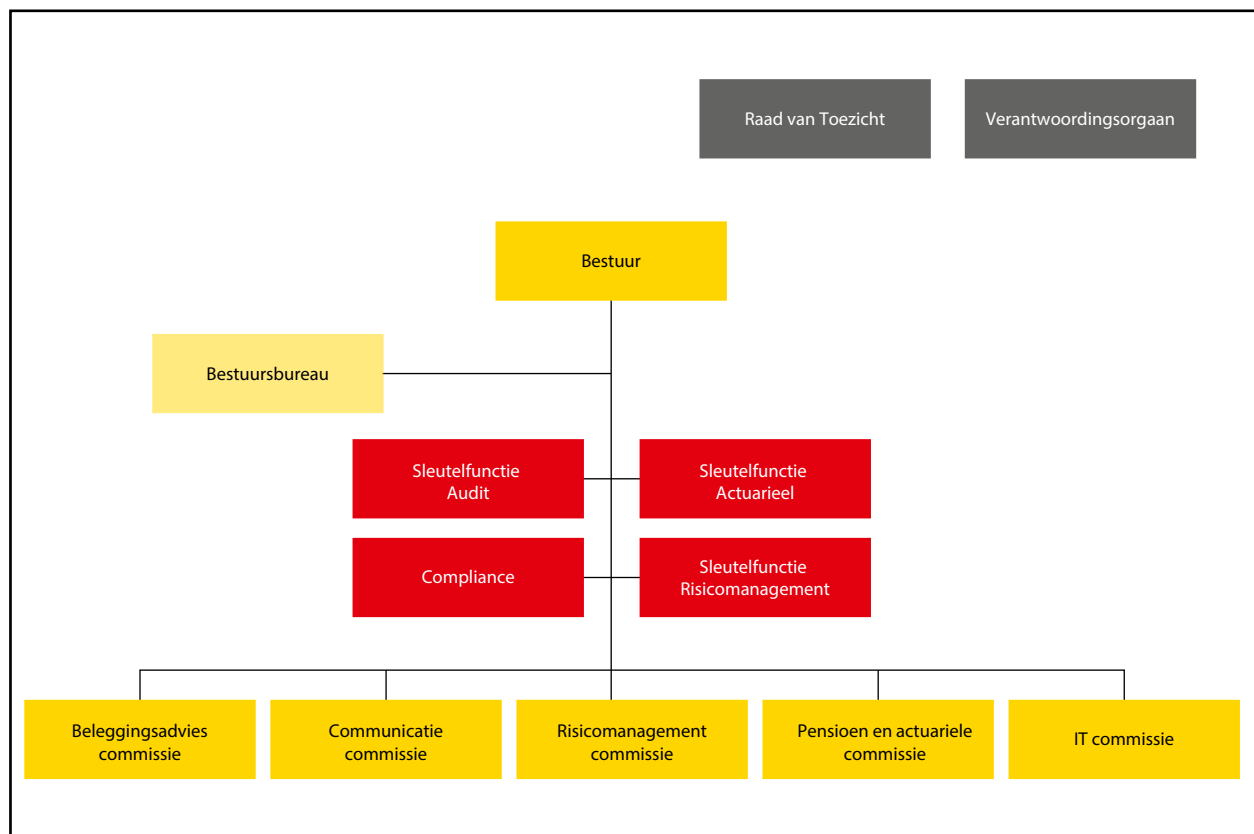
Statutaire doelstelling

De stichting heeft als doel, zijnde het ondernemingspensioenfonds van de bij haar aangesloten ondernemingen en overeenkomstig haar statuten en pensioenreglement voor de bij haar aangesloten ondernemingen ten behoeve van de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden, inclusief hun na te laten betrekkingen en overige belanghebbenden de uitkering van ouderdoms-, partner- en wezenpensioen alsmede van arbeidsongeschiktheidspensioen te dekken en pensioenuitkeringen te verrichten. De stichting is bevoegd om over te gaan tot verzekering van de risico's als bedoeld in de Pensioenwet.

Het bestuur heeft de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, zoals bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet, vastgesteld en vastgelegd in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN). Bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding voor de uitvoering van de pensioenregeling zijn deze door het bestuur als uitgangspunt genomen.

Dit verslag wordt uitgebracht in overeenstemming met de statuten van PF DHL

Organogram

Missie, visie en strategie

Missie

Het pensioenfonds wil de afgesproken pensioenregeling voor huidige- en voormalige werknemers (de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) van de aangesloten Nederlandse DHL Group ondernemingen op betrouwbare, transparante, professionele, kostenefficiënte, duurzame en verantwoorde wijze uitvoeren.

Visie

Het pensioenfonds streeft ernaar om de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een toekomstbestendig pensioen te bieden. Het pensioenfonds belegt en beheert hiervoor de pensioenpremies en het pensioenvermogen tegen verantwoorde risico's en acceptabele kosten en wil dit ook op een maatschappelijk verantwoorde wijze doen. Het pensioenfonds streeft naar duidelijke en begrijpelijke communicatie met alle belanghebbenden.

Strategie

Het pensioenfonds heeft op hoofdlijnen de volgende strategie vastgesteld waarmee het de missie en visie gaat waarmaken:

- Het pensioenfonds zorgt voor een uitvoering van de pensioenregeling die binnen de doelstellingen van het pensioenfonds past, tegen een zo gunstig mogelijke prijs-kwaliteitverhouding;
- Het pensioenfonds leeft de Code Pensioenfondsen actief na;
- Het risicomanagement is ingebed in de werkzaamheden van het (dagelijks) bestuur en is nader uitgewerkt in het jaarplan van het pensioenfonds.

Realisatie missie, visie en strategie

Gedurende 2023 heeft het Pensioenfonds conform haar missie de pensioenregeling uitgevoerd en heeft besloten om per 1 januari 2024 een toeslag van 3,5% te verlenen, om zo conform haar visie al haar deelnemers, zijnde de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden een toekomstbestendig pensioen te bieden. In dit verslag wordt hier verder op teruggekomen. Verder is ook in 2023 tijdens de vergaderingen de strategie meegenomen in de besluitvorming. Ook is gekeken of de strategie nog passend is of mogelijk aanpassing behoeft, dit was niet het geval.

Governance

Het bestuur zorgt ervoor dat de individuele bestuursleden op het juiste geschiktheidsniveau zijn en blijven door (markt) ontwikkelingen pro-actief onder de aandacht te brengen en opleidingen te verzorgen. Het pensioenfonds leeft de Code Pensioenfondsen actief na. Deze code richt zich op de acht thema's waar goed pensioenfondsbestuur om draait: 'Vertrouwen waarmaken', 'Verantwoordelijkheid nemen', 'Integer handelen', 'Kwaliteit nastreven', 'Zorgvuldig benoemen', 'Gepast belonen', 'Toezicht houden en inspraak waarborgen' en 'Transparantie bevorderen'.

Voor 2024 is de code opnieuw vastgesteld en richt deze zich op vijf thema's: 'Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden', 'Goed besturen', 'Effectief intern toezicht houden en controle uitvoeren', 'Verantwoording en inspraak organiseren' en 'Effectief functioneren van fondsorganen'.

Het risicomanagement is ingebed in de werkzaamheden van het (dagelijks) bestuur. Het risicomanagement is nader uitgewerkt in het jaarplan van het pensioenfonds.

Pensioenuitvoering

Het pensioenfonds zorgt voor een uitvoering van de pensioenregeling die binnen de doelstellingen van het pensioenfonds past, tegen een zo gunstig mogelijke prijs-kwaliteitverhouding. Door actief als sparringpartner voor de sociale partners te fungeren, zal de pensioenregeling eenvoudig uitlegbaar en toekomstbestendig blijven en goed uitvoerbaar zijn. Het uitgangspunt hierbij is de evenwichtige afweging van de belangen van alle bij het pensioenfonds betrokken partijen.

De aanspraak- en pensioengerechtigden van het pensioenfonds hebben een (groot) vertrouwen in het pensioenfonds. Het bestuur beschouwt dit als een speerpunt en ziet het als zijn taak om dit vertrouwen in stand te houden dan wel verder te vergroten in de komende jaren. Duidelijke, transparante en relevante communicatie is daarbij van groot belang.

Beleggingen

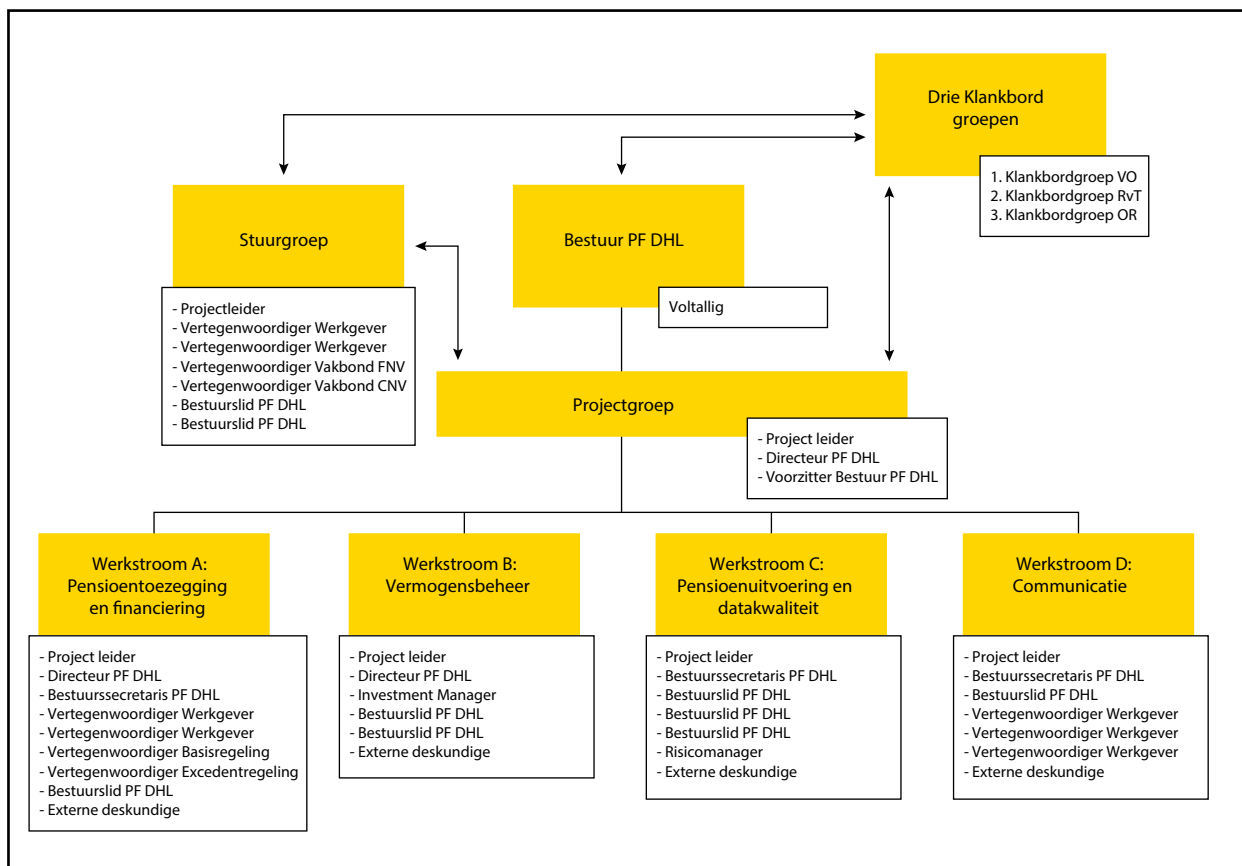
De visie van het pensioenfonds is, om de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een toekomstbestendig pensioen te bieden. Hiervoor worden pensioenpremies en het pensioenvermogen belegd en beheerd tegen verantwoorde risico's en acceptabele kosten, conform de met de sociale partners vastgestelde risicohouding. Het pensioenfonds streeft naar een zo hoog moge-

lijk pensioenresultaat voor de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden tegen een acceptabel risico. Hiermee wordt in het beleggingsbeleid rekening gehouden. Het pensioenfonds wil dit op een maatschappelijk verantwoorde wijze doen en heeft binnen de kaders van het beleggingsplan van het pensioenfonds, het maatschappelijk verantwoord beleggen verder uitgewerkt in 2023, en de overtuigingen zijn aangepast in 2022. Tevens zal het bestuur het beleggingsbeleid blijven toetsen aan de risicohouding en de bijbehorende ambitie. PF DHL houdt in haar rapportage en sturing met ingang van het verslagjaar 2024 rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de SFDR. PF DHL vindt haar ambitie, en de stappen richting implementatie van die duurzame ambitie voldoende rechtvaardiging om haar pensioenregeling met ingang van 1 december 2023 te classificeren als een product in artikel 8 van de SFDR regelgeving.

Wet Toekomst Pensioenen (WTP)

In de zomer van 2020 hebben het kabinet en sociale partners overstemming bereikt over de uitwerking van het pensioenakkoord uit 2019. Op 16 december 2020 is het wetsvoorstel toekomst pensioenen ter consultatie aangeboden. Dit wetsvoorstel behelst de wijziging van het pensioenstelsel en betreft de wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten vanwege herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen. Hierop zijn 481 reacties gekomen. Op 29 maart 2022 is het wetsvoorstel ingediend bij de tweede kamer. Er zijn ruim 20 wijzigingsvoorstellen ingediend en op 22 december 2022 is de Wet Toekomst Pensioenen door de tweede kamer aangenomen. De plenaire behandeling in de Eerste Kamer heeft in mei 2023 plaatsgevonden en op 30 mei is de wet door de Eerste Kamer aangenomen. De ingangsdatum is 1 juli 2023, waarbij per 1 januari 2024 de aanvangsleeftijd voor deelname aan de pensioenregeling is verlaagd naar 18 jaar. Als onderdeel van het pensioenakkoord is op 12 januari 2021 door de eerste kamer de wet bedrag ineens, RVU (Regeling Vervroegd Uittreden) en verlofsparen aangenomen. Het onderdeel van deze wet (het bedrag ineens) is voor de invoer ervan opnieuw verder uitgesteld tot tenminste 1 juli 2024. De overige onderdelen zijn in 2021 in werking gegaan.

Samen met de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan heeft het bestuur in 2023 diverse workshops en een gezamenlijke deskundigheidsbevorderingsdag gevolgd, waar specifieke onderdelen van de Wet Toekomst Pensioenen zijn toegelicht om zo gezamenlijk de kennis op peil te brengen. Ook heeft het bestuur in 2023 een deskundigheidsbevorderingsdag alleen voor het bestuur gevolgd, waar ook de zelfevaluatie onderwerp was, net als specifieke onderwerpen van de Wet Toekomst Pensioenen. Verder zijn er voor zowel bestuur, Raad van Toezicht, Verantwoordingsorgaan als Ondernemingsraden een aantal verdiepende kennissessies georganiseerd. In 2022 is er een projectplan door het pensioenfonds in overleg met de sociale partners opgesteld en is een projectorganisatie ingericht, welke begin 2023 is gestart. De voorgenomen transitiedatum was 1 januari 2026, echter door AZL is aangegeven dat deze datum voor hun niet uitvoerbaar is, waarna na overleg de beoogde transitiedatum is verschoven naar 1 januari 2027. In het navolgend overzicht is de projectorganisatie weergegeven. Onderdeel van de projectorganisatie zijn de drie klankboordgroepen welke maandelijks worden bijgepraat. De verschillende werkstromen zijn van start gegaan, werkstroom A houdt zich bezig met de pensioenregeling. Werkstroom B is bezig met het inrichten van de life cycle vanuit de resultaten van het in 2023 gehouden risicopreferentie onderzoek. Werkstroom C is bezig met de datakwaliteit. Het datakwaliteitsbeleid van het pensioenfonds is verder geactualiseerd, de partij voor het datakwaliteit onderzoek is geselecteerd, net als de AUP accountant. Werkstroom D houdt zich bezig met het communicatieplan transitie, hiervan zijn de eerste hoofdstukken gevuld en is met name gekeken naar keuzebegeleiding, welke groepen en bij welke life events. In 2024 wordt hiermee verder gegaan.

De omvang van het pensioenfonds, de in 2023 sterk wisselende rente en de snelle veranderingen in wet- en regelgeving op governance gebied hebben invloed op de besturing en inrichting van het pensioenfonds. Al deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk om de uitvoering van de pensioenregeling en de omvang van het pensioenfonds continu te monitoren en periodiek te evalueren. De sponsor heeft aangegeven de uitvoering van de pensioenregeling ook in de toekomst te laten uitvoeren door het pensioenfonds. Ten behoeve van de toekomstbestendigheid van het Nederlandse pensioenstelsel en een eventuele wijziging van de pensioenovereenkomst, stelt het bestuur van het pensioenfonds zich op als sparringpartner voor de sociale partners.

Toezichthouders

De toezichthouders op de pensioenfonds, De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) hebben in 2023 geen toezichtmaatregelen aan het pensioenfonds opgelegd. Het periodiek overleg met DNB heeft plaatsgevonden op 6 september 2023. DNB heeft geen specifieke onderzoeken bij PF DHL uitgevoerd in 2023. Wel heeft PF DHL in 2022 een verzoek ontvangen om naar aanleiding van de in juni 2021 ingediende sector brede uitvraag informatiebeveiliging, vóór 30 juni 2023 alle beheersmaatregelen zoals opgenomen in de SBA IB (Sector Brede Analyse Informatie Beveiliging) van 2021 op niveau te brengen en uiterlijk op 31 juli 2023 een self-assessment uit te voeren op de controls, die PF DHL in 2021 bij de SBA IB van DNB heeft ontvangen. PF DHL heeft dit afgerond, de sleutelfunctiehouder Interne Audit heeft daartoe een mitigatiebrief opgesteld welke op 1 september 2023 naar DNB is verzonden en DNB heeft op 19 september 2023 per

brief aangegeven dat hiermee dit is afgerond.

Uit hoofde van de vierde WTP uitvraag die het pensioenfonds in oktober en november 2023 heeft beantwoord, heeft DNB op 31 januari 2024 een terugkoppeling verstuurd, waarbij het pensioenfonds uiterlijk 29 februari 2024 een schriftelijk toelichting dient te geven op de benoemde risico's. Deze schriftelijke onderbouwing is op 28 februari 2024 verzonden en het volgende overleg met DNB heeft op 3 april 2024 plaatsgevonden.

Financiële positie van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland

(Beleids)dekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad op basis van de UFR van de afgelopen twaalf maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. Alle beleidsmaatregelen worden gebaseerd op deze beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad van PF DHL bedroeg ultimo 2023 137,3% (ultimo 2022 was dit 141,4%).

Het verloop van de feitelijke dekkingsgraad in het verslagjaar zag er als volgt uit:

	Pensioen- vermogen	Technische voorziening	Aanwezige dekkings- graad 2023	Aanwezige dekkings- graad 2022
Primo 2023	1.124.466	838.201	134,2%	133,3%
Wijziging rente	0	56.583	-8,5%	64,4%
Renteafdekking	22.052	0	2,6%	-17,2%
Overrendement	60.908	0	7,2%	-10,9%
Premie	16.834	14.643	-0,4%	-1,1%
Waardeoverdrachten	-722	-864	0,0%	-0,1%
Kosten	-439	-439	0,0%	0,0%
Uitkeringen	-31.025	-31.262	1,3%	0,9%
Kanssystemen	0	-1.735	0,2%	0,0%
Toeslagverlening	0	29.289	-4,6%	-11,9%
Overige mutaties TV	0	16	-0,1%	-1,5%
Andere oorzaken	-1.303	-1.303	0,0%	0,0%
Kruiseffecten	0	0	-0,1%	-21,7%
Ultimo 2023	1.190.771	903.129	131,8%	134,2%

Reële dekkingsgraad

Daarnaast is de reële dekkingsgraad een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie is toegepast. Ultimo 2023 bedroeg de reële dekkingsgraad 102,2% (ultimo 2022 was dit 106,6%).

Ultimo 2023 bedroeg de marktwaardedekking (is de waarde van de beleggingen en de waarde van de verplichtingen die beiden worden berekend met behulp van de marktrente) 131,8% (ultimo 2022: 133,8%).

Vereiste dekkingsgraad en herstelplan

Op 31 december 2021 was PF DHL formeel uit herstel. Gedurende heel 2023 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan de vereiste dekkingsgraad, waardoor er ook op 31 december 2023 geen sprake van een herstelplan was.

Wijziging UFR

Op 1 januari 2023 zijn de door DNB voorgeschreven UFR-parameters gewijzigd. De UFR-parameters zijn zodanig aangepast dat de UFR voor de eerste 50 jaar gelijk is aan de marktrente en voor looptijden daarna wordt op basis van constante forward rates geëxtrapoleerd, waardoor deze per saldo nagenoeg gelijk is aan de marktrente. Het effect van de invoering van de verder aangepaste UFR bedraagt € 2.681 negatief per 1 januari 2023. Over 2023 zijn er verder geen aanpassingen in UFR doorgevoerd.

Haalbaarheidstoets

Toelichting op de haalbaarheidstoets

Sinds het nFTK van kracht is, moet jaarlijks de haalbaarheidstoets worden uitgevoerd. Voor deze toets is het nodig de risicohouding van het pensioenfonds te kennen, deze is bij de aanvangshaalbaarheidstoets in 2015 bepaald. In 2019 is in overleg met de sociale partners en het verantwoordingsorgaan de risicohouding van het pensioenfonds opnieuw geformuleerd. Ook in 2023 is in overleg met de sociale partners de risicohouding van het pensioenfonds opnieuw vastgesteld. Aan de hand van deze uitgangspunten zijn de onder- en bovengrenzen voor het verwachte pensioenresultaat bepaald en is de aanvangshaalbaarheidstoets opnieuw uitgevoerd. Hierbij heeft de evenwichtige belangenafweging van alle deelnemers centraal gestaan.

Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets geeft inzicht in het te verwachten pensioenresultaat op fondsniveau en de risico's die daarbij spelen, gegeven de financiële opzet van het fonds. Het pensioenresultaat is in de haalbaarheidstoets gedefinieerd als de pensioenuitkomsten zoals die volgen uit het beleid van het pensioenfonds, ten opzichte van de pensioenuitkomsten zoals die zouden gelden als er nooit sprake zou zijn van kortingen en er altijd conform de prijsindex zou worden geïndexeerd. Het ijkpunt is dus een pensioenuitkomst die de prijsontwikkeling volledig bijhoudt.

De haalbaarheidstoets dient aan te tonen dat:

1. Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door het fonds te kiezen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft;
2. Het premiebeleid over de gehele berekeningshorizon realistisch en haalbaar is;
3. Het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft om naar verwachting, vanuit de situatie dat aan de vereisten voor het minimaal vereiste vermogen wordt voldaan, binnen de looptijd van het herstelplan, aan de vereisten voor het vereist eigen vermogen voldoet;
4. Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het pensioenfonds hiervoor de maximale afwijking vaststelt.

Bij de invulling van de haalbaarheidstoets zijn door het bestuur van het pensioenfonds kwantitatieve ondergrenzen bepaald die passen bij de risicohouding van het pensioenfonds.

PF DHL heeft de volgende grenzen voor het verwachte pensioenresultaat gekozen:

- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat het pensioenfonds precies beschikt over het vereist eigen vermogen is gelijk aan 90%. Dit betekent dat het verwachte pensioenresultaat meer moet zijn dan 90%;
- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad van het pensioenfonds is gelijk aan 90%. Dit betekent dat het verwachte pensioenresultaat meer moet zijn dan 90%;
- De maximale relatieve afwijking tussen het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweerscenario dat het pensioenfonds acceptabel vindt is

45%. Dit betekent dat het pensioenresultaat in slechts 5% van de scenario's meer dan 45% lager mag zijn dan het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad.

De haalbaarheidstoets die wordt uitgevoerd na beleidswijzigingen wordt de aanvangshaalbaarheidstoets genoemd, hetgeen het geval is voor de haalbaarheidstoets die per 1 januari 2016, 1 januari 2019 en 1 januari 2023 is uitgevoerd.

Vervolgens wordt bij geen materiële wijziging van het pensioenbeleid een jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd om de afgesproken grenzen te toetsen. De jaarlijkse haalbaarheidstoets is in 2022 uitgevoerd.

Uitkomsten aanvanghaalbaarheidstoets voor het fonds

Uit de aanvanghaalbaarheidstoets 2023 blijkt dat de verwachte pensioenresultaten voldoen aan de gestelde grenzen, zie onderstaande tabel ¹⁾.

Uitgangspositie	Te kiezen ondergrens	Afgesproken grenzen	HBT 2022	AHBT 2023	AHBT 2019	AHBT 2016
VEV	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	90%		95%	97,0%	104,7%
Feitelijke financiële positie	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	90%	98%	97%	97,1%	103,9%
	Maximale relatieve afwijking van pensioenresultaat op fondsniveau in slechtweer-scenario	45%	20%	18%	29,0%	34,4%

Te zien is dat de uitkomsten van de haalbaarheidstoets op alle punten voldoen aan de vastgestelde grenzen. De mediaan van 97% ligt boven de gestelde ondergrens van 90%. Dit geldt tevens voor de mediaan vanuit het VEV, deze ligt met 95% boven de gestelde ondergrens van 90%. Dat geldt tevens in het slecht weer scenario. In de 5% ongunstige toekomstige scenario's, die bij de toets worden doorlopen, mag de uitkomst voor het verwachte pensioenresultaat niet meer dan 45% afwijken. De 18% ligt daar ruim onder. De uitkomsten gaven geen aanleiding tot een nieuw overleg met de sociale partners voor het bespreken van de risicohouding en eventueel te nemen maatregelen.

¹⁾ De eerste twee grenzen zijn ondergrenzen, de derde is een bovengrens.

Pensioenregeling

In de onderstaande tabel is weergegeven hoe de pensioenregeling van PF DHL er in 2023 op hoofdlijnen uit ziet. De pensioenopbouw en de franchise zijn in 2023 gelijk gehouden aan 2022, tevens is de doorsneepremie verlaagd naar 27%, dit op aangeven van de sociale partners. De deelnemers zijn in 2023 hierover geïnformeerd.

PF DHL Regeling voor de deelnemers

	2023
Pensioensysteem	voorwaardelijk geïndexeerd middelloon
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Opbouw% ouderdomspensioen	1,719%
Partnerpensioen	70% van ouderdomspensioen
Partnerpensioen	opbouwbasis
Wezenpensioen	14%
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	meeverzekerd
Arbeidsongeschiktheidspensioen	meeverzekerd
Grens basisregeling	€ 66.956,-
Grens excedentregeling	€ 128.810,-
Franchise	€ 20.086,-
Pensioenpremie	27,0% van pensioengrondslag

Op de website van PF DHL staan het actuele pensioen- en bijlagenreglement.

Premiebeleid

Kostendekkende-, gedempte- en ontvangen premie

Artikel 129 van de Pensioenwet schrijft voor dat de pensioenpremie die het pensioenfonds ontvangt minstens gelijk moet zijn aan de kostendekkende premie zoals berekend conform de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), tenzij aan de voorwaarden ten aanzien van de hoogte van beleidsdekkingsgraad, indexatie en het ongedaan maken van eventuele kortingen is voldaan. Met betrekking tot het premiebeleid is besloten, dit te baseren op een te verwachte rendement. Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie wordt gerekend met een verwachte rendementscurve. Het rendement is gebaseerd op het strategisch beleggingsbeleid van het fonds en de maximale rendementen zoals vastgelegd door de Commissie Parameters. Het rendement bedraagt dan gemiddeld circa 4,7%. Conform wetgeving wordt voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie tevens rekening gehouden met een afslag voor voorwaardelijke indexatie ter hoogte van de prijsinflatie (met ingroeipad). Per saldo resulteert dan een rendement voor de gedempte premie van circa 2,7%.

Het overzicht van de opbouw van de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de zuivere kostendekkende premie van PF DHL in 2023 wordt hierna weergegeven. De premiedekkingsgraad (de verhouding tussen de feitelijke premie exclusief uitvoeringskostenopslag en de actuariële benodigde koopsom voor de opbouw van nieuwe aanspraken) voor 2023 bedraagt 114,6% (2022: 79,0%).

	Kosten- dekkende premie	Gedempte kosten- dekkende premie	Feitelijke (door- snee- premie)
Actuarieel benodigd	15.014	9.645	9.645
Opslag in stand houden vereist vermogen	3.273	2.103	2.103
Opslag voor uitvoeringskosten	889	889	889
Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	0	5.039	5.039
Premiemarge	0	0	418
	19.176	17.676	18.094

Voor 2023 is in overleg met sociale partners besloten de doorsneepremie te verlagen naar 27% en tegelijkertijd het opbouwpercentage gelijk aan het opbouwpercentage in 2022 te houden. Ook is besloten de franchise 2023 gelijk te houden aan de franchise 2022. Hierbij is de evenwichtige belangenafweging in acht genomen. De premiedeckingsgraad is ook in 2023 boven de 100% gebleven en de gedempte kostendekkende premie voor 2024 is lager dan de feitelijke premie 2024. Ook voor 2024 is de doorsneepremie, de franchise en het opbouwpercentage gelijk gehouden aan 2023, dit in overleg met de sociale partners en in het kader van de evenwichtige belangenafweging.

Toeslagbeleid en toeslagverlening

Het bestuur beslist elk jaar of en in hoeverre de pensioenen en de aanspraken kunnen worden verhoogd. De voorwaardelijke verhoging (toeslagverlening) wordt gefinancierd, indien mogelijk, uit de extra rendementen op de beleggingen. De pensioenpremie bevat geen opslag voor toeslagverlening. PF DHL heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en rechten van actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met de stijging van de kosten van levensonderhoud (CPI). De maximaal toe te kennen toeslag is gebonden aan de regels van toekomstbestendig indexeren. Hiervoor is de beleidsdeckingsgraad van het pensioenfonds bepalend. De beleidsdeckingsgraad bedroeg per 30 september 2023 139,3%.

De prijzen (afgeleide consumentenprijsindexcijfer voor alle huishoudens) daalden volgens het CBS in de periode oktober 2022 tot oktober 2023 van 128,3% naar 127,7% met 0,4%. Gezien het feit dat de beleidsdeckingsgraad lager is dan de grens voor volledige toeslagverlening (TBI) van 141,7%, kan

er ook geen extra toeslag worden verleend conform het toeslagbeleid zoals vastgelegd in de ABTN en de regels van toekomst bestendig indexeren.

In afwijking op bovenstaand toeslagbeleid heeft het bestuur voor 2023 afgeweken van het beleid om voor de toeslagverlening uit te gaan van de toename van de niet afgeleide prijsinflatie over de periode oktober voorgaand jaar tot oktober huidige jaar en de wettelijk voorgeschreven eis om toekomstbestendig te indexeren. Voor de toeslagverlening over 2022 en 2023 is uitgegaan van de gecorrigeerde maatstaf, met gecorrigeerde CPI cijfers. De maatstaf is op basis van aangepaste methode CBS geherdefinieerd. Dit betekende dat over 2022 en 2023 de toename van de niet afgeleide prijsinflatie over de periode oktober 2021 tot oktober 2023 in totaal 13,9% bedroeg. Zoals mogelijk is gemaakt in het “Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden” en de geherdefinieerde maatstaf heeft het bestuur over 2023 een indexatie toegekend van 3,5% met ingang van 1 januari 2024.

De pensioenen van actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden per 1 januari 2024 met 3,5% verhoogd. Bij het vaststellen van de hoogte van de toeslag heeft het bestuur als uitgangspunt het in de ABTN vastgelegde toeslagenbeleid gehanteerd en heeft vanwege de uitzonderlijke omstandigheden besloten om voor 2023 gebruik te maken van de versoepelde toeslagregels. Het bestuur heeft daartoe de evenwichtige belangenafweging in haar besluitvorming meegenomen. Er is hierbij ook rekening gehouden met indexatiemogelijkheden in de komende jaren. Immers er is besloten pas op een later tijdstip over te gaan naar het nieuwe pensioencontract.

Communicatie

Communicatiebeleidsplan

PF DHL hecht veel waarde aan effectieve en planmatige communicatie over pensioen. PF DHL wil het pensioenbewustzijn bij de deelnemers vergroten, zodat ze de juiste keuzes kunnen maken en zich ervan bewust zijn dat ze ook een eigen verantwoordelijkheid hebben. Daarvoor maakt PF DHL gebruik van een communicatiebeleidsplan. Het plan wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld. Het doel van pensioencommunicatie is inzicht te geven in hoeveel pensioen de deelnemer kan verwachten, maar dat de deelnemer zich ook bewust is van de risico's. Daarnaast moet een deelnemer kunnen toetsen of het te verwachten pensioen voldoende voor hem/haar is. Tenslotte moet de deelnemer inzicht krijgen in de keuzemogelijkheden en zich thuis voelen bij PF DHL. Dit is het uitgangspunt voor het communicatiebeleid van PF DHL. Ook is inmiddels een start gemaakt met het communicatieplan transitie, welke separaat van het reguliere communicatiebeleidsplan wordt opgesteld.

Website

In 2023 heeft het pensioenfonds de in 2019 ingezette communicatiekoers verder gecontinueerd. De PF DHL website wordt in samenwerking met de communicatiecommissie nauwgezet bijgehouden, bevat veel actuele informatie en voldoet ten minste aan alle vereisten die de Wet Pensioencommunicatie stelt. De website is het centrale communicatiemiddel geworden. Het aantal webpagina's is in het verslagjaar verder gegroeid van 747 naar 824. Per kwartaal wordt onder meer het bezoek aan de website gevolgd en worden de bekeken onderwerpen en de waardering bijgehouden. Ook zijn er in 2023 nieuwe elementen aan toegevoegd zoals de jubileum pagina en de bijgewerkte documenten waaronder het verder uitgewerkte MVB beleid. De website zal blijvend verder worden ontwikkeld. In de afgelopen jaren is een start gemaakt met de digitalisering. De bedoeling is om alle standaardcommunicatie, zoals de startbrieven, de Uniforme Pensioenoverzichten en de jaaropgaven, niet meer per post te versturen, maar zoveel mogelijk digitaal te verstrekken. Door een digitaal pensioenfonds te worden, kunnen voortaan ook gerichte emailalerts met links naar nieuwsbrieven naar de deelnemers worden gemaïld zodat de website wordt bezocht. De pensioenkranten en de ansichtkaarten welke bij aanvang deelname en op leeftijd 58 jaar worden verstuurd, blijven per post verstuurd worden.

In de zomer van 2023 is eerst een kort communicatieonderzoek gedaan onder de deelnemers die hun emailadressen hebben achtergelaten bij het pensioenfonds. En vervolgens het risicopreferentie onderzoek. Voor het risicopreferentie onderzoek is gekozen voor WTW/Ipsos voor het onderzoek, vanwege de ruime ervaringen met het risicopreferentie onderzoek. Verder zijn, om respons op het risicopreferentie onderzoek zo hoog mogelijk te laten zijn, de uitnodigingen voor de actieve deelnemers via de DHL mailadressen verstuurd. Daarnaast is om de respons te verhogen, de optie toegevoegd om te kiezen tussen een Nederlandstalig of een Engelstalig onderzoek. Vervolgens is in het najaar van 2023 het risicopreferentie onderzoek gehouden, waarbij de respons voldoende was. Voor de gewezen deelnemers en de gepensioneerden is de uitnodiging via het bekende mailadres, dan wel per post (voor zover woonachtig in Nederland) uitgestuurd. In totaal heeft ruim 11% van de uitgenodigde deelnemers meegedaan aan het risicopreferentie onderzoek. Ruim 25% van de actieven, 5% van de gewezen deelnemers en 13% van de gepensioneerden hebben deelgenomen aan het onderzoek. Het responspercentage is ruim voldoende gebleken voor de representativiteit van het onderzoek. De resultaten zijn gedeeld in het bestuur, commissies en werkstromen en in de pensioenkrant. De resultaten uit het onderzoek worden gebruikt om de risicobereidheid van de deelnemers vast te stellen en zo de beleggingsmix na de transitie te bepalen, ook zijn er vragen gesteld over het MVB beleid en het communicatiebeleid.

Maandelijks worden meerdere nieuwsberichten gepubliceerd over actuele ontwikkelingen. De dekkingsgraad wordt iedere maand geactualiseerd en ook wordt er met grote regelmaat informatie verstrekt over life events die van belang zijn voor de deelnemers. Ook praktische informatie, zoals de uitbetaaldata van de pensioenen en interactieve webmodules op basis van laag 1 en laag 2 van de Pensioen123, zijn op de website terug te vinden. Ook de fondsdocumenten (laag 3 van Pensioen 123) staan op de website, zoals het pensioenreglement en het bijlagenreglement met kerncijfers en flex- en afkoopfactoren.

Als extra service richting de deelnemers is op de website van het pensioenfonds de pensioenschets beschikbaar. Met behulp van deze tool kan de deelnemer, door in te loggen met zijn DigiD, inzicht verkrijgen in zijn pensioen en daarnaast in zijn huishoudboekje voor nu én straks. Op grond daarvan, wordt de deelnemer handelingsperspectief geboden. Hij kan zelf bepalen welke aanvullende maatregelen er desgewenst genomen kunnen worden. Daarnaast heeft de deelnemer de toegang tot de website mijnpensioenoverzicht.nl. Daar kunnen deelnemers naast de opgebouwde rechten bij PF DHL ook de pensioenrechten inzien die zij mogelijk hebben opgebouwd bij andere organisaties en de AOW die zij vanuit de overheid ontvangen vanaf de voor hen geldende AOW ingangsstijfheid. Deze bedragen kunnen ook worden ingebracht in de pensioenschets.

Communicatie actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

In het verslagjaar zijn twee pensioenkranten verstuurd naar actieve deelnemers en de pensioengerechtigden die in Nederland wonen. De pensioenkranten zijn ook te vinden op de website. Ook hebben actieve deelnemers en de pensioengerechtigden een Uniform Pensioen Overzicht ontvangen. Alle gewezen deelnemers ontvangen ieder jaar een UPO digitaal in hun beveiligde omgeving en om de vijf jaar een UPO op papier. De laatste keer was dat in 2019 (UPO per 31 december 2018). Verder is er begin 2023 een extra ansichtkaart verstuurd naar de gewezen deelnemers met het indexatiebericht en het verzoek om hun emailadres achter te laten in verband met het digitale pensioenfonds. Ook is er begin 2023 een digitale ansichtkaart verstuurd naar alle deelnemers die wel al een emailadres hebben doorgegeven, maar nog niet hebben gekozen voor digitale communicatie. Bij iedere communicatie uiting wordt gevraagd om het emailadres achter te laten en te kiezen voor digitale communicatie.

Communicatie sociale partners

In 2023 zijn zowel de werkgevers als de betrokken vakorganisaties op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond de (premie)dekkingsgraad. De doorsneepremie is in 2023 verlaagd naar 27% (2022 30%). Wel is het opbouwpercentage en de franchise voor 2023 gelijk gehouden aan het opbouwpercentage en de franchise voor 2022 in overleg met de sociale partners. Daarnaast heeft in 2023 ook ieder kwartaal overleg plaats gevonden met de sociale partners over de financiële situatie van PF DHL, de ontwikkelingen bij het pensioenfonds en over het pensioenakkoord. In 2024 zullen deze overleggen worden gecontinueerd.

Beleggingen

Markontwikkeling in 2023

Om het rendement van de beleggingsportefeuille te kunnen beoordelen is het belangrijk om een beeld te hebben van de financiële markten gedurende 2023. In de onderstaande alinea's wordt een terugblik beschreven per kwartaal van de financiële markten waar PF DHL in heeft belegd.

In het eerste kwartaal van 2023 bleef er sprake van volatiele markten. Door de gestegen rente realiseerden een aantal kleinere Amerikaanse banken forse verliezen op hun beleggingen en moesten daarom gered worden door branchegenoten. Ondanks al deze gebeurtenissen herstelden markten zich in de laatste weken van maart en was de impact over het gehele kwartaal beperkt. Aandelenmarkten zijn het jaar ondanks de onrust rondom de bankensector goed begonnen. In het eerste kwartaal steeg de MSCI All Country World index met 5,4% (in euro's gemeten). De stijging van de MSCI All Country World index in lokale valuta (7,4%) werd deels tenietgedaan door de sterkere euro. Obligatiemarkten lieten een wat verdeeld beeld zien. De Duitse 10-jaars rente daalde met 0,28% naar 2,29%. Ook de Amerikaanse 10-jaars rente daalde en sloot het kwartaal af op 3,47%, wat 0,41%-punt lager was dan het slot van het 2022.

Ook in het tweede kwartaal van 2023 bleef er sprake van volatiele markten. Ondanks een aantal renteverhogingen van belangrijke centrale banken blijft de economische groei goed op peil en is de inflatie hardnekkig hoog. Aandelenmarkten presteerden goed in het tweede kwartaal. In het tweede kwartaal steeg de MSCI All Country World index met 5,7% (in euro's gemeten). De stijging van de MSCI All Country World index in lokale valuta (6,6%) werd deels tenietgedaan

door de sterkere euro. Obligatiemarkten lieten nog steeds een wat verdeeld beeld zien. De Duitse 10-jaars rente steeg met 0,10% naar 2,39%. Ook de Amerikaanse 10-jaars rente steeg en sloot het kwartaal af op 3,84%, 0,37%-punt hoger dan het slot van maart 2023.

De volatiliteit hield ook aan in het derde kwartaal van 2023. Door de vele renteverhogingen van de belangrijke centrale banken begon de economie wat te vertragen en groeide de angst voor een recessie. Aandelenmarkten waren per saldo licht negatief in het derde kwartaal. De MSCI All Country World index daalde met 0,5%. De daling van de MSCI All Country World index in lokale valuta (-2,5%) werd deels tenietgedaan door de zwakkere euro. Obligatiemarkten lieten wederom een wat verdeeld beeld zien. De Duitse 10-jaars rente steeg in het derde kwartaal met 0,45% naar 2,8%. Ook de Amerikaanse 10-jaars rente liep aanzienlijk op en sloot het kwartaal af op 4,6%, 0,8%-punt hoger dan het slot van juni 2023.

In het vierde kwartaal van 2023 presteerden financiële markten relatief goed. Na de vele renteverhogingen van de belangrijke centrale banken begon de economie wat te vertragen. Toch leek de kans op een recessie beperkt en is de focus van beleggers verschoven naar mogelijke renteverlagingen door de centrale banken. Aandelenmarkten behaalden een fors positief rendement in het vierde kwartaal. De MSCI All Country World index steeg met 6,4% (in euro), terwijl de stijging in lokale valuta 9,4% bedroeg. Obligatiemarkten lieten een positief beeld zien. De Duitse 10-jaars rente daalde in het vierde kwartaal met 0,78% naar 2,02%. Ook de Amerikaanse 10-jaars rente daalde aanzienlijk en sloot het kwartaal af op 3,88%, 0,7%-punt lager dan het slot van september 2023.

Wat de voornoemde ontwikkelingen voor gevolgen hebben gehad voor PF DHL wordt onderstaand verder uitgewerkt.

Rendement in de eigen beleggingsportefeuille

Onderstaand wordt eerst voor de totale beleggingsportefeuille en daarna per beleggingscategorie beschreven welke ontwikkelingen zich in de eigen portefeuille van PF DHL hebben voorgedaan.

Totaal beleggingsresultaat

Het netto rendement van de beleggingsportefeuille van PF DHL bedroeg 4,96% positief (2022: 17,95% negatief). Dit was 2,47% lager dan de 7,43% positief die de benchmark liet zien. In de voorgaande paragraaf marktontwikkelingen 2023 zijn de belangrijkste oorzaken voor het positieve rendement op de portefeuille beschreven.

Aandelen

Het rendement van de categorie aandelen bedroeg over het gehele jaar 18,18% positief (2022: 12,35% negatief). Dit was 0,79% hoger dan het rendement van de benchmark (17,39% positief). Doordat PF DHL passief belegt in ontwikkelde markten, Noord Amerika, Pacific en Europa ligt het rendement van deze regio's heel dicht bij het benchmarkrendement. Doordat PF DHL in deze regio's belegt in zogenaamde beleggingsfondsen die werken met uitsluitingen, kan het werkelijke rendement zowel in positieve als in negatieve zin afwijken. Het beleggingsfonds dat belegt in Noord-Amerika behaalde een rendement van 22,44% positief, terwijl de benchmark een rendement van 22,30% positief liet noteren. Het beleggingsfonds dat belegt in de regio Pacific behaalde een rendement van 11,37% positief, terwijl de benchmark een rendement van 11,36% positief liet noteren. Het beleggingsfonds dat belegt in de regio Europa behaalde een rendement van 15,68% positief, terwijl de benchmark een rendement van 15,83% positief liet noteren. Voor de Pacific regio resulteert dit in een overrendement van 0,01% en voor Europa in een onderrendement van 0,15%. In opkomende markten belegt PF DHL in een actief beleggingsfonds. Over 2023 behaalde het beleggingsfonds Robeco een rendement van 14,44% positief, terwijl de benchmark 6,53% positief liet noteren, oftewel een overrendement van 7,91%.

Vastgoed

Het rendement van de categorie vastgoed bedroeg over het gehele jaar 11,46% negatief. Omdat het moeilijk is om voor indirect vastgoed een goede benchmark te bepalen wordt het rendement van de benchmark verondersteld gelijk te zijn aan het werkelijk (fonds) rendement. PF DHL belegt ook een klein gedeelte in beursgenoteerd vastgoed. Dit beursgenoteerd vastgoed heeft een netto rendement van 4,02% positief behaald ten opzichte van een benchmark van 4,25% positief.

Vastrentende waarden

Het rendement van de portefeuille vastrentende waarden bedroeg 4,89% positief (2022: 19,71% negatief) over het gehele jaar. Dit was 1,50% lager dan het rendement van de benchmark. Het rendement van de hypotheekfondsen waarin wordt belegd varieert tussen de 3,99% positief en 4,43% positief over het hele jaar. De verschillen in rendement worden verklaard door de verschillen in duratie en het risicoprofiel. Het verschil in het risicoprofiel zit voornamelijk in het percentage hypotheek met NHG garantie. Het overrendement wordt verklaard doordat een goede benchmark ontbreekt. Het rendement van het hypotheekfonds wordt namelijk vergeleken met het rendement van Nederlandse staatsobligaties met een vergelijkbare looptijd. De performance van hypotheek moet vooral bekeken worden op de middellange termijn, omdat de ontwikkeling van de hypotheekrente vaak niet helemaal synchroon loopt met de ontwikkeling van de rente op staatsobligaties.

Bijdrage renteafdekking

PF DHL heeft een vaste renteafdekking van 70% op basis van de swapcurve voor de afdekking van het renterisico. Over 2023 droeg de renteafdekking 24,36% negatief bij aan het beleggingsresultaat. Over 2022 was de bijdrage aan het beleggingsresultaat 59,69% negatief. De oorzaak hiervoor was de stijging van de rente die in 2023 gedeeltelijk doorzette.

Bijdrage valutatafdekking

PF DHL dekt het valutarisico op de belangrijkste buitenlandse valuta d.m.v. een overlay af op het totaal niveau van de beleggingsportefeuille. De afdekking van het valutarisico heeft in dit jaar 0,14% punt (2022: -1,42%) positief bijgedragen aan het beleggingsresultaat.

Ontwikkeling in de eigen beleggingsportefeuille*MVB*

PF DHL heeft binnen de beleggingsadviescommissie en het bestuur verder nagedacht over concretisering van het MVB beleid. Een onderwerp dat aan bod is gekomen is het uitsluitingenbeleid. Omdat een relatief kleiner pensioenfonds qua capaciteit en middelen beperkter is dan de grote institutionele partijen is door PF DHL haar MVB beleid verder ontwikkeld passend binnen haar mogelijkheden.

Ambitie:

Om voor deelnemers een zo goed mogelijk inkomen na pensionering na te streven belegt PF DHL de gelden van haar deelnemers. Dit wil PF DHL doen op een manier die aansluit op de omgeving waarin de huidige en toekomstige deelnemers leven, dus met oog voor het milieu en de goede sociale omstandigheden, en rekening houdend met niet-financiële risico's die op termijn het resultaat van de pensioengelden of van de omgeving negatief beïnvloeden. Uit het door PF DHL uitgevoerde risicobereidheidsonderzoek onder de achterban blijkt dat onze deelnemers, zowel oud als jong, duurzaam beleggen belangrijk vinden.

PF DHL wil op een verantwoorde wijze, en met duidelijk oog voor de leef- en werkomstandigheden van huidige en toekomstige generaties, de gelden van de deelnemers in het fonds beleggen.

Onze overtuigingen:

Over duurzaamheid zijn vele uitgangspunten te hanteren. Wat goed is en wat slecht, en hoe dat op korte en op lange termijn de wereld, danwel een beleggingsportefeuille kan beïnvloeden. Om hier kleur aan te geven, heeft PF DHL overtuigingen op papier gezet, als basis van haar aanpak:

- Duurzaam beleggen loont;
- Pensioenfondsen kunnen het verschil maken;
- Engagement boven uitsluitingen;
- Geen Calimero gedrag.

In de vertaling van de overtuigingen naar doelstellingen op het gebied van MVB geeft PF DHL concretere invulling aan haar ambitie op het gebied van duurzaam beleggen. Het meewegen van duurzaamheidsrisico's in het beleggingsproces door de hele portefeuille staat daarbij voorop. PF DHL legt hierbij de nadruk op klimaat, op goede werkomstandigheden en economisch perspectief.

Klimaat:

PF DHL wil net als de sponsor zorgen voor een beleggingsportefeuille die in lijn is met de Parijs doelstellingen. PF DHL streeft ernaar om de aansluiting met de Parijs doelstellingen uiterlijk in 2030 gerealiseerd te hebben.

Goede werkomstandigheden:

PF DHL wil het beleid van de DHL Group overnemen door zich hard te maken voor goede arbeidsomstandigheden bij de bedrijven waarin wij belegd zijn, of mogelijk in willen beleggen. PF DHL hanteert hierbij de UNGP en OESO richtlijnen voor multinationals om de bedrijven te beoordelen, en accepteert geen schenders van deze richtlijnen in onze portefeuille. Het doel van PF DHL is om de portefeuille in lijn te brengen met de UNGP en OESO richtlijnen voor multinationals. Het realiseren van deze doelstelling kan nagestreefd worden door stemmen, engagement, uitsluitingen of door de gekozen beleggingsstrategie.

Duurzaamheidsrisico's:

PF DHL streeft ernaar om voor ieder beleggingsfonds, waarin het belegt een bovengemiddelde ESG score te behalen. De ESG score per beleggingsfonds, en uiteindelijk op portefeuille niveau, dient daarom duidelijk beter dan de benchmark te zijn. Op portefeuilleniveau streven we naar een 20% betere ESG score dan de geaggregeerde benchmarks. Dit kan bereikt worden door engagement met de bedrijven waarin de fondsen beleggen. Maar ook door nieuwe beleggingen in ESG vriendelijke fondsen aan onze portefeuille toe te voegen.

PF DHL heeft samen met vele andere pensioenfondsen een Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) convenant ondertekend. Het doel van het convenant is om als pensioensector, samen met de overheid, vakbonden en 'NGO's ¹⁾ het Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid (=MVB) in lijn te brengen met deze richtlijnen. PF DHL heeft in 2023 het MVB beleid verder vorm gegeven, waarbij ook de overtuigingen bij het MVB beleid zijn vastgelegd. In het nieuwe MVB beleid is het besluit ten aanzien van uitsluitingen verder uitgewerkt. Naast de gehanteerde uitsluitingen, heeft het pensioenfonds besloten niet te willen beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij productie dan wel distributie en/of verkoop van goederen die bij normaal gebruik als schadelijk voor gezondheid of veiligheid worden gezien zijnde controversiële wapens, kolen, teerzanden en bedrijven die de UNGC/OESO richtlijnen schenden. Dit nieuwe beleid zal worden geïmplementeerd in de nieuw af te sluiten contracten met vermogensbeheerders.

Monitoring zal plaats vinden op de uitbestedingen aan vermogensbeheerders op dit gebied. Er is verder gewerkt aan een transparante wijze van rapportage over MVB-beleid en is het MVB-beleid aangevuld. Communicatie met deelnemers van ons fonds wordt hierdoor ook eenvoudiger. Door deelname aan het convenant, en de samenwerking aan te gaan op dit gebied, vindt er standaardisatie plaats, en kunnen de kosten laag gehouden worden. Het MVB-beleid en de overtuigingen staan op de website.

IMVB Convenant

PF DHL heeft het IMVB convenant (brede spoor) ondertekend. Als ondertekenaar dient lange-termijn waarde creatie een leidend principe te zijn voor PF DHL. Daarnaast zullen materiële Environment, Social en Governance (ESG) factoren in de beleggingsbeslissingen meegewogen worden als onderdeel van de risicobeoordeling. Het IMVB convenant vraagt aan de deelnemende partijen meer aandacht voor mensenrechten, bijvoorbeeld in de waardeketen. Waar nu vooral wordt gefocust op (ernstige) schending van de UN Global Compact principes zal straks een brede risicobeoordeling gedaan worden waarbij in het volledige beleggingsproces de risico's voor mens en milieu worden geïnventariseerd, geprioriteerd en beoordeeld. In dit due diligence proces dient vervolgens bepaald te worden hoe negatieve impact voor mens en milieu gemitigeerd of voorkomen kan worden.

PF DHL geeft invulling aan de verwachtingen in het IMVB-convenant door het inzetten van de verschillende instrumenten waarover ze de beschikking heeft. PF DHL hanteert een uitsluitingenbeleid voor de beleggingsfondsen waarin ze belegt. De vermogensbeheerders screenen de portefeuille op deze uitsluitingen en rapporteren hierover. Bij de selectie van een vermogensbeheerder toetst het fonds of het engagementbeleid in lijn is met de UNGP en OESO richtlijnen, die het fonds na wil leven. Tevens zal bij substantiële veranderingen van het screening en dialoog beleid van een vermogensbeheerder of van PF DHL worden geëvalueerd of deze nog aan de vastgestelde doelstellingen voldoet. Het pensioenfonds beoordeelt de methode die vermogensbeheerders gebruiken om negatieve impact te identificeren, voorkomen, mitigeren/verminderen structureel in te bedden in de monitoring van de vermogensbeheerders.

1) Een NGO (niet-gouvernementele organisatie) is een organisatie die onafhankelijk is van de overheid en zich op een of andere manier richt op een verondersteld maatschappelijk belang.

PF DHL heeft de mogelijkheid om de ESG scores van de beleggingsportefeuille via een online portaal te raadplegen en te monitoren. De ESG-score staat voor Environmental, Social and Governance. Deze score meet de prestatie eisen die gesteld worden op het gebied van milieubeheer, maatschappij en goed en transparant bestuur. De score kan een waarde tussen de 0 en 100 hebben. Hierbij is een score van 50 het gemiddelde. Deze dienst wordt afgenomen van BNY Mellon, die ook de beleggingsadministratie voert voor PF DHL. De categorie aandelen laat een ESG score zien van 56,6 (2022: 55,8). Categorie vastrentende waarden een ESG score van 55,5 (2021: 55,2). Voor de categorie vastgoed wordt gebruik gemaakt van de GRESB-score. GRESB staat voor Global Real Estate Sustainability Benchmark. Deze score laat een objectieve beoordeling zien van de duurzaamheidsprestaties. De vastgoed beleggingen van PF DHL hebben in 2023 een totaalscore van 82 (2022: 88) behaald. Omdat het pensioenfonds duurzaamheid en klimaat een belangrijke thema vindt, is het beleid hieromtrent in 2023 verder aangescherpt. PF DHL streeft ernaar om voor iedere afzonderlijke belegging in een beleggingsfonds een bovengemiddelde ESG score te behalen. De ESG score per beleggingsfonds, en uiteindelijk op portefeuille niveau, dient daarom duidelijk beter dan de benchmark te zijn. Op portefeuilleniveau streven we naar een 20% betere ESG score dan de geaggregeerde benchmarks. Dit kan bereikt worden door engagement met de bedrijven waarin wij beleggen. Maar ook door nieuwe beleggingen in ESG vriendelijke bedrijven aan onze portefeuille toe te voegen.

SFDR

PF DHL is als financiële marktpartij onderhevig aan de verplichtingen vanuit de EU Sustainable Finance Disclosure Regulation. Vanaf 10 maart 2021 is de Europese verordening 2019/2088 van toepassing voor de Nederlandse pensioenfonds. Als gevolg hiervan dient PF DHL meer informatie te verstrekken over:

- De wijze waarop duurzaamheidsrisico's in beleggingsbeslissingen worden geïntegreerd:
Tot op heden verwijst PF DHL naar haar uitsluitingenbeleid en haar stembeleid op het moment dat ze haar vermogensbeheerders selecteert, en de voorkeur voor duurzame fondsen waar de financiële verwachtingen vergelijkbaar zijn met reguliere fondsen;

- Beoordeling van de waarschijnlijke effecten op het rendement:

PF DHL houdt in haar rapportage en sturing met ingang van het verslagjaar 2024 rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de informatieverplichtingsverordening. PF DHL vindt haar ambitie, en de stappen richting implementatie van die duurzame ambitie voldoende rechtvaardiging om haar pensioenregeling met ingang van 1 december 2023 te classificeren als een product in artikel 8 van de SFDR regelgeving. Vanuit de EU Taxonomie verordening moeten financiële marktpartijen de alignement van beleggingsproducten met de eerste twee milieudoelstellingen van de Taxonomie weergeven per 1 januari 2022. (zijnde aanpassing aan klimaatverandering en mitigatie van klimaatverandering). PF DHL streeft in haar beleggingsportefeuille als onderdeel van de pensioenregeling op dit moment geen expliciet alignement met de EU taxonomie na.

Verdere toelichting op de SFDR is opgenomen in bijlage Annex IV SFDR bij dit verslag.

Portefeuillebeheer

Bij PF DHL vervult Aegon AM de rol van fiduciair manager. In deze rol zijn zij verantwoordelijk voor het dagelijks monitoren van de portefeuille (of deze binnen de bandbreedtes van de strategische asset allocatie blijft) en het maandelijks monitoren van de renteafdekking. De werkzaamheden met betrekking tot de valuta afdekking van de belangrijkste buitenlandse valuta's zijn grotendeels door BNY Mellon Bank uitgevoerd maar eind 2023 zijn de werkzaamheden overgenomen door Aegon AM. Verder wordt het operationeel cashmanagement door Aegon AM verzorgd. De beleggingsadministratie en rapportages worden verzorgd door BNY Mellon.

Strategisch beleggingsbeleid en beleggingsplanmix

De strategische vermogensverdeling is gedurende het jaar 2023 niet aangepast. In het derde kwartaal van 2022 is er een ALM-studie uitgevoerd, welke de basis is voor de strategische asset allocatie 2023. Besloten is om het aandeel aandelen met 8% te verhogen ten laste van het aandeel vastrentende waarden.

Tevens maakt PF DHL jaarlijks een beleggingsplan waarbij een beleggingsplanmix wordt vastgesteld die kan afwijken van de strategische asset allocatie. In 2023 is deze beleggingsplanmix eveneens bepaald, deze staat vermeld in de tabel op deze pagina. De beleggingsadviescommissie beoordeelt aan de hand van de rapportages of wijzigingen in de portefeuille noodzakelijk zijn (bij posities buiten de bandbreedte) om de portefeuille in lijn te houden/brengen met de afgesproken beleggingsplanmix 2023. De navolgende tabel toont de waarde en de procentuele verdeling per jaareinde 2023. Tevens wordt de strategische vermogensverdeling getoond, inclusief de minimum- en maximum bandbreedte.

Belegd vermogen	Werkelijke allocatie 31-12-2023 €	Werkelijke allocatie 31-12-2023 %	Strategische allocatie %	Minimaal 2023 %	Maximaal 2023 %
Vastrentend	544.331	45,8%	44,0%	40,5%	51,5%
Aandelen	484.193	40,7%	41,0%	36,5%	45,5%
Vastgoed	129.623	10,9%	12,5%	10,0%	15,0%
Overige beleggingen, derivaten en overlay	31.508	2,6%	2,5%	1,0%	4,0%
Totaal	1.189.655	100,0%	100,0%		

Rente Risicoafdekking

In het verslagjaar heeft PF DHL haar beleid rond matching en renteafdekking aangepast. Het pensioenfonds heeft de renteafdekking ingericht door middel van een gecombineerde matchingportefeuille bestaande uit een discretionaire staatsobligaties portefeuille en een combinatie van 3 LiMa-bucket fondsen met verschillende looptijden. Het renterisico wordt maandelijks indicatief gemonitord op basis van de mismatch tussen de rentegevoeligheid van de voorzieningen en die van de genoemde matchingsportefeuille.

Gezien de stijgende rente heeft het bestuur op 15 juni 2022 besloten de rente afdekking opwaarts te bevroren op 70%. Op 14 december 2022 is door het bestuur besloten om ook de neerwaartse aanpassing van de renteafdekking dicht te zetten. Dit betekent dat de renteafdekking is 'bevroren' op 70%. Reden voor het dichtzetten van de neerwaartse aanpassing van de rentestaffel was, ervan uitgaande dat de

nieuwe pensioenwet doorgang vindt, de beperkte horizon van de rentestaffel. Dit maakt de kans kleiner dat rentedalingen worden opgevolgd door rentestijgingen. Ook voor 2023 is de renteafdekking vastgehouden op 70%.

COVID -19

Na de lockdowns in 2022 en 2021, bleek dat de virusvariant dominant in 2023, minder druk op de ziekenhuizen veroorzaakte, waardoor een nieuwe (gedeeltelijke) lockdown niet nodig was. Wel heeft er in het najaar van 2023 een zesde vaccinatieronde plaatsgevonden. Ook nu in 2024 is het virus nog steeds aanwezig. Inmiddels zijn er wereldwijd ruim 6,9 miljoen doden gevallen. Wel is steeds duidelijker dat een deel van de mensen na een besmetting met het COVID-19 (coronavirus) langdurig klachten houdt. Dit wordt ook wel 'Long COVID' genoemd. Deze klachten kunnen enkele weken tot enkele maanden en soms zelfs jaren of na een infectie met het coronavirus aanhouden en hiervoor is nog

geen behandelmethode. Ook is gebleken dat er ook in 2023 nog oversterfte is. Bij PF DHL is er geringe oversterfte in de afgelopen jaren en ook in 2023 geen sterke stijging van het aantal arbeidsongeschikten.

Oorlog in Oekraïne

De voortdurende oorlog in Oekraïne heeft gevolgen voor de Nederlandse financiële sector, waaronder ook PF DHL.

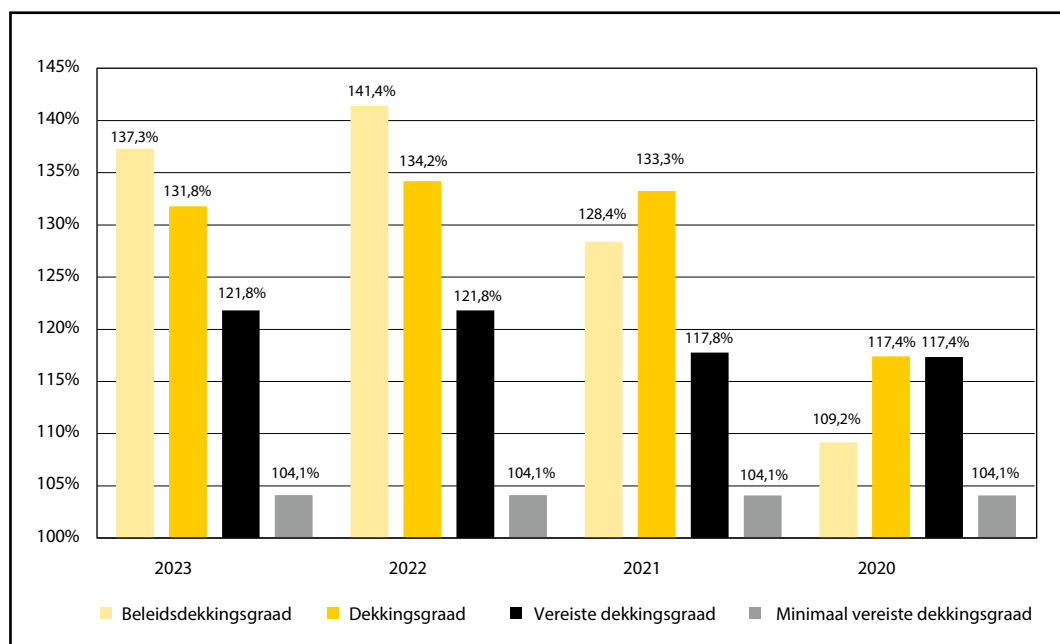
Ten eerste door de sancties die de Europese Unie heeft opgelegd aan Rusland. Veel van die sancties zijn erop gericht om Russische bedrijven, personen en de overheid financieel te raken. Zo mag er met een aantal Russische banken niet meer gehandeld worden, zijn de financiële tegoeden van een aantal machtige Russische personen bevroren en mogen bepaalde Russische bedrijven niet meer gefinancierd worden. De financiële sector moet deze sancties uitvoeren en ervoor zorgen dat er geen geld meer terecht komt bij de mensen voor wie de sancties gelden. Ten tweede hebben de banken, verzekeraars, pensioenfondsen en beleggingsinstellingen Russische financiële producten op hun balans staan. PF DHL had eind 2022 en eind 2023 slechts zeer weinig belegd in Russische bedrijven. Deze beleggingen zijn bevroren als gevolg van de sancties.

Samenvatting actuariële rapport

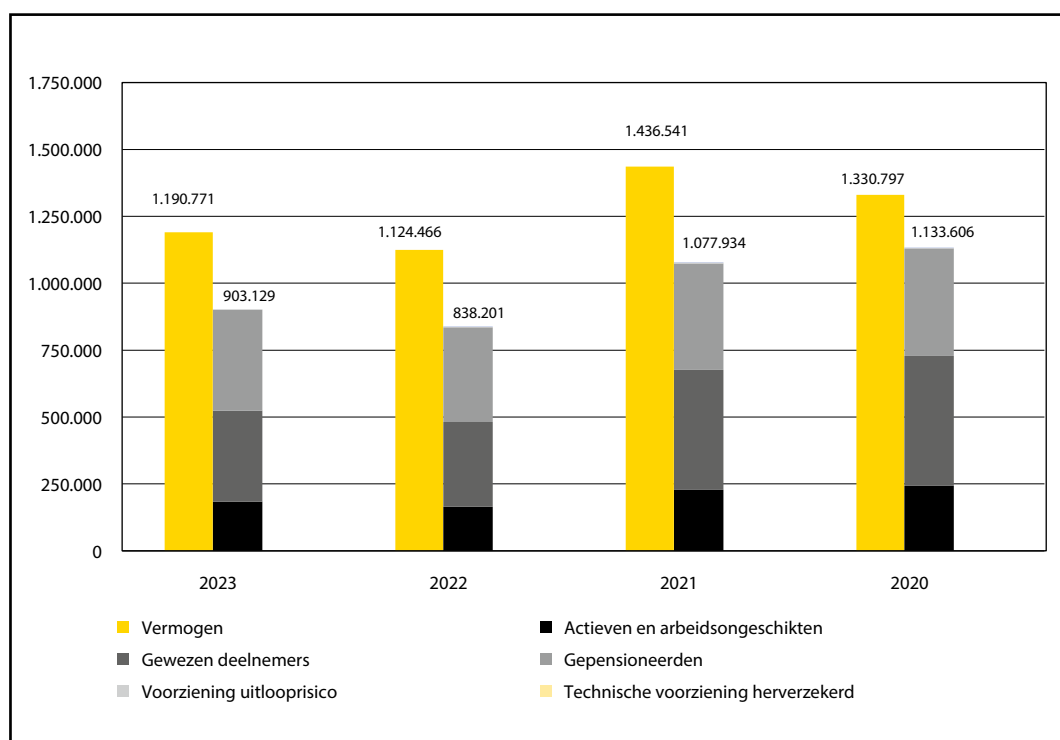
Deze samenvatting toont, naast de ontwikkelingen gedurende het boekjaar, de belangrijkste financiële cijfers van het fonds. Ter vergelijking van de cijfers van het huidige boekjaar zijn referentiecijfers opgenomen.

Financiële positie

De dekkingsgraad is in het boekjaar gedaald van 134,2% ultimo 2022 naar 131,8% ultimo 2023. De beleidsdekkingsgraad van het fonds daalde in 2023 van 141,4% naar 137,3%. De beleidsdekkingsgraad ultimo 2023 is daarmee hoger dan de vereiste dekkingsgraad van 121,8%. Hierdoor is de financiële positie toereikend. Onderstaande grafiek toont de beleidsdekkingsgraad, de dekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad over de afgelopen jaren.

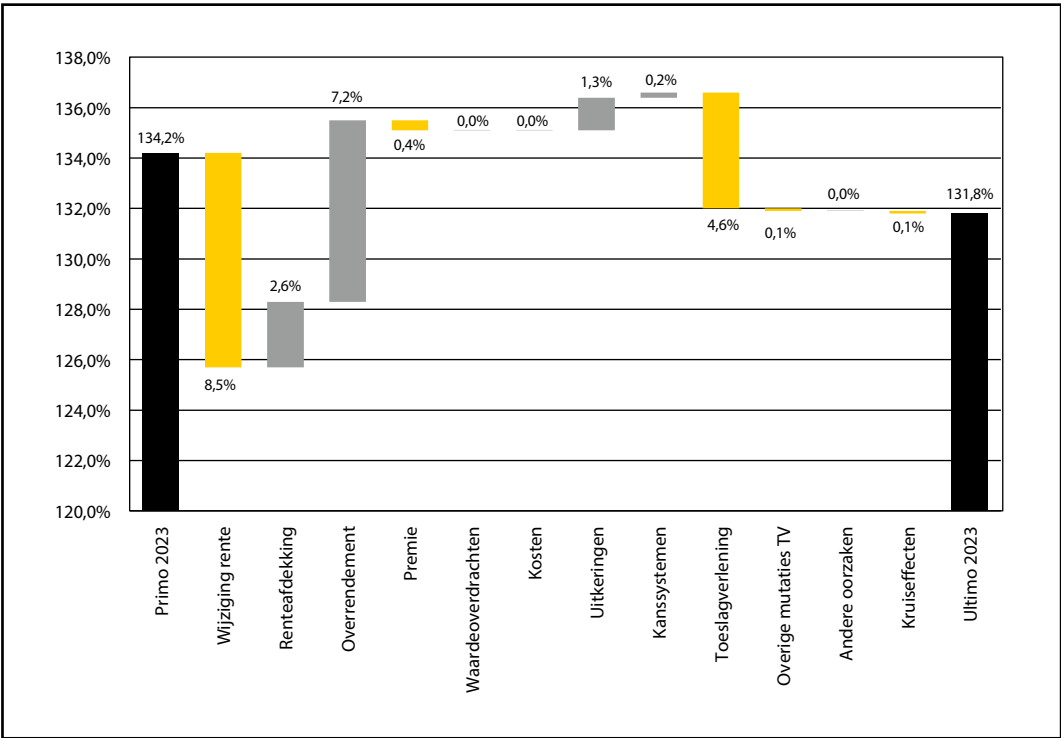

De volgende grafiek toont het vermogen en de technische voorzieningen over de afgelopen jaren.

Analyse van het resultaat

In 2023 is er een positief resultaat van 1.377 behaald (2022: 73.342 negatief). De invloed van het resultaat op de dekkingsgraad is in de volgende grafiek weergegeven en uitgesplitst naar mutatie-oorzaak .

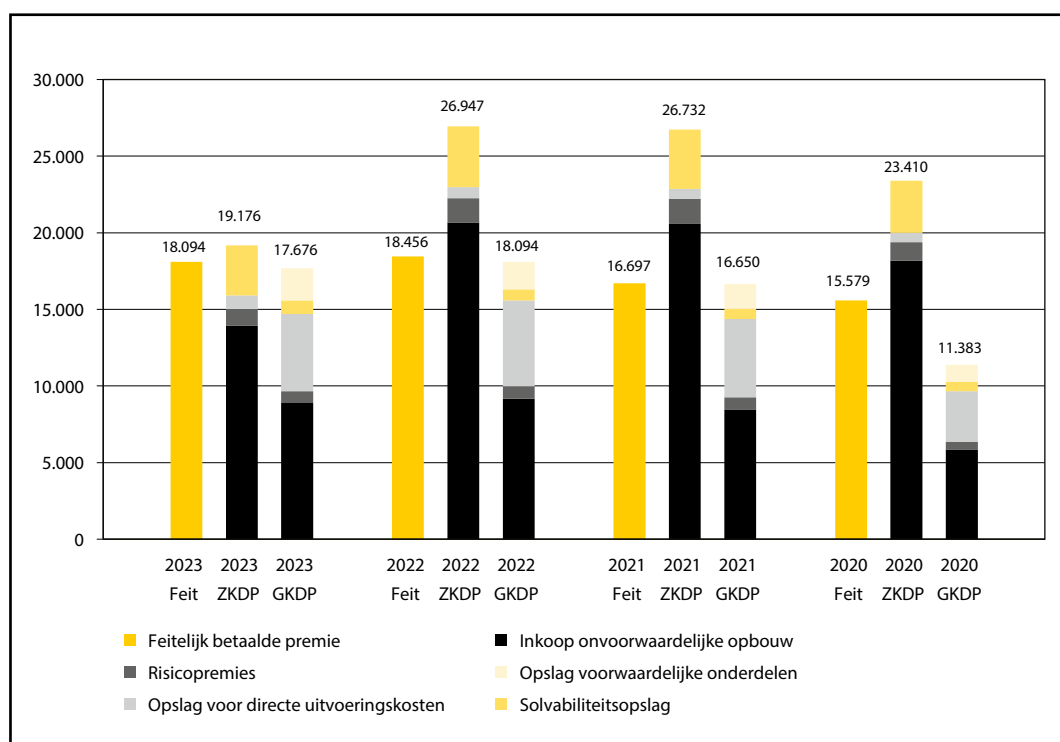
Doordat de DNB rentetermijnstructuur is gedaald stijgt de waarde van de technische voorziening. Dit heeft een negatief effect op de dekkingsgraad. De renteafdekking draagt door de daling van de rente positief bij aan de dekkingsgraad. Per saldo resteert een daling van de dekkingsgraad als gevolg van de gedaalde rente. Het overrendement heeft een positieve impact gehad op de dekkingsgraad. Onder de post “Toeslagverlening” is het effect op de dekkingsgraad van de toeslagverlening van 3,5% die per 1 januari 2024 is toegekend zichtbaar. Voor de vaststelling van de hoogte van de toeslagverlening is gebruik gemaakt van de versoepelde toeslagregels die per 1 juli 2022 waren ingevoerd.

Ten aanzien van de grafiek merken wij op dat alle procentuele resultaten berekend zijn als een individuele mutatie ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar. De resultaten werken echter onderling op elkaar in. De component “kruiseffecten” dient daarom als sluitpost in het dekkingsgraadverloop.

Kostendeekkende premie

De kostendeekkende premie over 2023 is conform fondsbeleid vastgesteld op basis van de gedempte kostendeekkende premie, rekening houdend met verwacht rendement. De gedempte kostendeekkende premie bedraagt 17.676. De feitelijke premie is met 18.094 toereikend.

De feitelijke premie (Feit), de zuivere kostendeekkende premie (ZKDP) en de gedempte kostendeekkende premie (GKDP) worden in onderstaande grafiek weergegeven. Hierbij zijn de zuivere en de gedempte kostendeekkende premie gesplitst conform de vereisten uit de Pensioenwet. De component “opslag voorwaardelijke onderdelen” in de gedempte premie betreft de verplichte opslag voor de financiering van voorwaardelijke toeslagen waarmee rekening dient te worden gehouden bij premiestelling op basis van verwacht rendement.

In de volgende tabel tonen we de premiedekkingsgraad. Er is sprake van een positief effect op de financiële positie van het fonds, indien de premiedekkingsgraad primo boekjaar hoger is dan de dekkingsgraad primo boekjaar. Als de premiedekkingsgraad lager is heeft dit een negatief effect op de financiële positie van het fonds. Zoals uit de tabel valt op te maken heeft de opbouw in 2023 een negatief effect gehad op de financiële positie van het fonds van 0,4%-punt.

	2023 %	2022 %	2021 %	2020 %
Dekkingsgraad primo boekjaar	134,2	133,3	117,4	118,3
Premiedekkingsgraad primo boekjaar	114,6	79,7	72,2	77,2
Impact opbouw op dekkingsgraad	-0,4	-1,1	-0,9	-0,7

Deelnemersbestand

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden
Stand per 31 december 2022	2.862	9.242	4.831
Mutaties door:			
– Nieuwe toetredingen	447	0	0
– Ontslag met premievrije aanspraak	-330	330	0
– Waardeoverdracht	0	-1.071	0
– Overlijden	-6	-53	-236
– Ingang pensioen	-23	-205	370
– Afkopen	0	0	-38
– Andere oorzaken	8	-11	-29
Mutaties per saldo	96	-1.010	67
Stand per 31 december 2023	2.958 ^{*)}	8.232	4.898

^{*)} Waarvan deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling

125

Specificatie pensioengerechtigden	2023	2022
Ouderdomspensioen	3.481	3.426
Partnerpensioen	1.388	1.373
Wezenpensioen	29	32
Totaal	4.898	4.831

Uitvoeringskosten ¹⁾

	2023	2022	2021	2020	2019
Totale pensioenuitvoeringskosten	€ 1.668.000 ²⁾	€ 1.432.000	€ 1.353.000	€ 1.279.000	€ 1.207.000
Pensioenbeheer (pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer)					
zonder herallocatie	€ 292	€ 262	€ 261	€ 247	€ 243
met herallocatie	€ 212	€ 186	€ 183	€ 178	€ 172
Vermogensbeheerkosten:					
– Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,42%	0,41%	0,35%	0,37%	0,42%
– Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd	0,02%	0,03%	0,01%	0,03%	0,06%
Totale kosten van vermogensbeheer	0,44%	0,44%	0,36%	0,40%	0,48%

Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening. De bestuurs- en toezichtskosten zijn volledig toegerekend aan de kosten van pensioenbeheer. Met ingang van 2019 zijn de kosten van het bestuursbureau verdeeld, 50% is toegerekend aan de kosten van pensioenbeheer en 50% is toebedeeld aan de vermogensbeheerkosten. De overige kosten, de kosten van accountant en administratie zijn verdeeld en gedeeltelijk toebedeeld aan de kosten van pensioenbeheer en gedeeltelijk toebedeeld aan de vermogensbeheerkosten. De advieskosten die puur betrekking hebben op vermogensbeheer zijn volledig toegerekend aan de beleggingsportefeuille en worden verantwoord onder kosten vermogensbeheer. Toerekening van deze kosten vindt plaats op basis van betaalde facturen.

Deze aangepaste kostentoerekening is ingevoerd vanuit evenwichtige belangenafweging, immers tot 2019 kwam het merendeel van de kosten via de kostenopslag in de premie voor rekening van de actieve deelnemers, welke de kleinste populatie vertegenwoordigen. Een deel van de kosten wordt gefinancierd uit de vrijgevallen excassovoorziening van de uitkeringen. Door de aanpassing van de kostentoerekening

en toewijzen aan de vermogensbeheerkosten wordt de toerekening evenwichtiger, immers de vermogensbeheerkosten worden in mindering gebracht op het behaalde beleggingsrendement. Het behaalde beleggingsrendement is ten behoeve van alle groepen deelnemers, door de kosten hierop in mindering te brengen dragen alle groepen deelnemers evenredig bij aan deze kosten. Het bestuur monitort de ontwikkeling van de kosten van pensioenbeheer en vermogensbeheer onder meer met de jaarlijkse benchmarkvergelijkingen, waar PF DHL aan deelneemt. Deze benchmark vergelijkt PF DHL met soortgelijke ondernemingspensioenfondsen.

Op het moment van de afronding van dit jaarverslag zijn nog geen benchmarkgegevens over 2023 beschikbaar. De vergelijking wordt jaarlijks wel achteraf gemaakt. Op deze manier blijft het bestuur de kosten van het fonds afzetten tegen de cijfers van de groep met soortgelijke ondernemingspensioenfondsen omdat deze het meest relevant zijn voor de vergelijking van zowel de kosten als het serviceniveau. Het kostenniveau van PF DHL lag in 2022 onder dat van vergelijkbare fondsen.

¹⁾ Voor een specificatie van de pensioenuitvoeringskosten verwijzen wij naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

²⁾ Inclusief kosten WTP door het fonds gemaakt in 2023.

Kosten pensioenbeheer

Tot de pensioenuitvoeringskosten worden gerekend:

1. vaststellen en innen van de premie;
2. registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
3. het uitbetalen van de pensioenen;
4. informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
5. bestuurskosten;
6. personele kosten;
7. kosten voor de actuaris en accountant;
8. kosten van het toezicht door toezichthouders.

De totale uitvoeringskosten in 2023 bedragen in duizenden € 1.668 (2022: € 1.432).

In vergelijking met de kosten van soortgelijke pensioenfondsen (ondernemingspensioenfondsen van vergelijkbare grootte) zijn de kosten van PF DHL in 2023 laag. Vergeleken met het universum, zit PF DHL met € 212,- per deelnemer onder het gemiddelde. Van de ondernemingspensioenfondsen is het gemiddelde bedrag per deelnemer € 287,-. In vergelijking met de kosten van soortgelijke pensioenfondsen zijn de kosten van PF DHL in 2023 laag.

Kosten vermogensbeheer (in € 1.000)

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden:

- De eerste categorie betreft de vermogensbeheerkosten zoals die in de jaarrekening zijn verwerkt, waaronder de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s), het bewaarloon, kosten van ondersteuning bij het vermogensbeheer, kosten accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie. Deze kosten worden in het bovenste gedeelte van de onderstaande tabel weergegeven.
- De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht, zijnde de transactiekosten. Tot de transactiekosten worden gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor het aankoopproces van beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening. Deze kosten worden in de het onderste gedeelte van de onderstaande tabel weergegeven.

Vergeleken met de andere pensioenfondsen, zit PF DHL met 0,44% totaal kosten vermogensbeheer onder het gemiddelde. Van de ondernemingspensioenfondsen die hebben meegedaan zijn de kosten vermogensbeheer gemiddelde 0,48%. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het om circa 30 vergelijkbare ondernemingspensioenfondsen gaat, maar waarbij de hoogte mede afhankelijk is van de beleggingsportefeuille, waardoor er niet één op één een vergelijking kan worden gemaakt.

Categorie	Performance			Totaal
	Beheer & bewaar	gerelateerde kosten	Transactie-kosten	
	€	€	€	€
Vastgoed	1.407	–	0,2	1.407
Aandelen	761	0	43	804
Vastrentende waarden	916	0	250	1.166
Overige vermogensbeheerkosten	1.640	0	-100	1.539
Totaal kosten vermogensbeheer	4.724	0	193	4.917

Categorie	Beheer & bewaar	Performance gerelateerde kosten	Transactie-kosten	Totaal	Rendement
	%	%	%	%	%
Vastgoed	0,99%	0,00%	0,00%	0,99%	-11,46%
Aandelen	0,17%	0,00%	0,01%	0,18%	18,18%
Vastrentende waarden	0,18%	0,00%	0,05%	0,23%	4,89%
Totaal kosten vermogensbeheer	0,42%	0,00%	0,02%	0,44%	4,96%

Soort kosten	x € 1.000	Toelichting
Beheerkosten	559	Direct door PF DHL betaalde beheerkosten.
Herallocatie van	625	Herallocatie vanuit pensioenuitvoeringskosten toebedeeld aan vermogensbeheerkosten.
Beheerkosten in NAV van beleggingsfondsen	3.540	Beheerkosten (bijv. TER) die in de beleggingsfondsen zijn opgenomen.
Performance fees	0	Performance fees die in de beleggingsfondsen zijn opgenomen
Transactiekosten	193	Transactiekosten die in de beleggingsfondsen zijn opgenomen.
Totale vermogensbeheerkosten incl. look through	4.917	

Governance

Bestuur

Het bestuur heeft in 2023 elf keer vergaderd, op een na waren de vergaderingen fysiek. Het bestuur dan wel een delegatie van het bestuur heeft meerdere malen met het verantwoordingsorgaan overlegd. Ook heeft de Raad van Toezicht tweemaal met het bestuur overlegd en deelgenomen aan een bestuursdag.

De belangrijkste onderwerpen die in de bestuursvergaderingen aan de orde kwamen, zijn:

- het integraal risico management beleid;
- de bezetting en de werkzaamheden van de commissies;
- de aanvang haalbaarheidstoets en de deel-ERB;
- de SIRA;
- het projectplan t.b.v. de WTP;
- de financiële positie van het fonds;
- de actuele ontwikkelingen in de pensioensector;
- het pensioenbeleid (waaronder premie- en toeslagbeleid) en de aanpassing van de regeling, voor wat betreft artikel 26 (korting partnerpensioen in verband met groot leeftijdsverschil);
- het beleggingsbeleid, MVB en de SFDR;
- het governancebeleid (waaronder het integriteits- en beloningsbeleid);
- het communicatiebeleid;
- de IT audit;
- het uitbestedingsbeleid en risicomanagement;
- de zelfevaluatie en het geschiktheidsplan;
- de AVG, algemene verordening gegevensbescherming;
- de WTP en de gevolgen voor PF DHL;
- evenwichtige belangenafweging;
- de wijziging van fondsdocumenten.

Fondsdocumenten

In het verslagjaar zijn de volgende fondsdocumenten vastgesteld of gewijzigd:

- de ABTN;
- het evenwichtigheidskader;
- het projectplan WTP;
- het beleggingsplan 2023 en 2024;
- het MVB beleid;
- het uitbestedingsbeleid;
- het bestuur statuut;
- de klachten- en geschillenregeling;
- het datakwaliteitsbeleid;

- de Verklaring inzake Beleggingsbeginselen;
- het pensioenreglement 2021 en het bijlagenreglement;
- het communicatiebeleidsplan 2023;
- het integraal risicomanagementplan;
- het geschiktheidsplan.

Statuten

De laatste notariële akte dateert van 30 december 2020. De statuten zijn aangepast naar aanleiding van de naamswijziging, de bepaling van belet en ontstentenis, het digitaal vergaderen en geschillen met de RvT (de geschillencommissie). Op 5 januari 2021 zijn deze gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel

ABTN

De Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) wordt jaarlijks door het bestuur geactualiseerd. In de bestuursvergadering van 12 juli 2023 is de ABTN vastgesteld. Hierin zijn alle nieuwe en gewijzigde fondsdocumenten als bijlage opgenomen. Dit zijn onder andere de aanvang haalbaarheidstoets, het strategisch beleggingsbeleid, het MVB beleid en het evenwichtigheidskader.

Evenwichtigheidskader

Het bestuur dient in haar besluitvorming de evenwichtige belangenafweging mee te nemen. Ook in de te nemen besluiten inzake de transitie. Daartoe is in 2023 het evenwichtigheidskader vastgesteld. Bij het opstellen van het evenwichtigheidskader is rekening gehouden met een aantal stappen welke het bestuur neemt om te komen tot een evenwichtig besluit.

Pensioenreglementen

In 2023 is het pensioenreglement tekstueel aangepast ter verduidelijking en is het pensioenreglement en het daarbij behorende bijlagenreglement met daarin de geldende flex- en afkoopfactoren en de kerncijfers vastgesteld. Ook is met ingang van 1 januari 2024 artikel 26 (korting op partnerpensioen vanwege groot leeftijdsverschil) komen te vervallen en de aanvangsleeftijd op 18 jaar gezet. Het bijlagenreglement wordt ieder jaar vastgesteld.

SIRA

In 2023 is de SIRA 2023 gestart, welke in 2024 wordt uitgevoerd en afgerond. De SIRA 2023 is net als de SIRA 2022 een deel SIRA, niet alle risico onderdelen zijn opnieuw beoordeeld. De beoordeelde risico onderwerpen zijn gelinkt

aan relevantie en de periodieke risicoanalyse integriteit. De SIRA 2023 is opgebouwd uit 5 risico thema's, opgedeeld in 50 risico scenario's, welke dienen te worden beoordeeld. De actie- en aandachtspunten voortvloeiend uit de SIRA 2022 zijn inmiddels allemaal afgehandeld.

Bestuursstatuut

Het bestuursstatuut bevat de taken en bevoegdheden van bestuur, commissies, sleutelfunctiehouders, de functie-ervullers, de onafhankelijk voorzitter, directeur, dagelijks bestuur, Raad van Toezicht, Verantwoordingsorgaan, compliance functie en de vertrouwenspersoon. Tevens bevat het bestuursstatuut het procuratieoverzicht, de vereisten waaraan de sleutelfunctiehouders moeten voldoen, het audit charter en het compliance charter. Het bestuursstatuut is tijdens de vergadering op 12 juli 2023 door het bestuur vastgesteld.

Regeling misstanden

In 2021 is er een wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement ingediend. Deze wijziging is inmiddels aangenomen door de Tweede Kamer. Deze Europese richtlijn gaat over de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden. In 2023 is naar aanleiding van deze wijziging de regeling misstanden geëvalueerd en waar nodig aangepast. De regeling misstanden is tijdens de vergadering op 7 februari 2024 vastgesteld.

Klachten en geschillenregeling

In 2022 is door de Pensioenfederatie de gedragslijn "Goed omgaan met klachten" opgesteld en heeft er ook een nulmeting plaatsgevonden. PF DHL scoorde voldoende in de nulmeting. In 2023 is de infografic op de website geplaatst en is de regeling hierop aangepast en op 12 juli 2023 door het bestuur vastgesteld. Als gevolg van de inwerking van de Wet Toekomst Pensioenen op 1 juli 2023, is op 1 januari 2024 de Geschilleninstantie Pensioenfonds in werking getreden. Alle pensioenfonds zijn verplicht aangesloten bij de Geschilleninstantie Pensioenfonds. Ook PF DHL heeft de aansluitingsovereenkomst met het GIP getekend. Als gevolg hiervan is de regeling herschreven en wordt de infografic aangepast.

Privacy beleid

Het privacy beleid is in 2021 door het bestuur vastgesteld.

Sleutelfunctiehouders

De sleutelfunctiehouders risicomanagementfunctie, interne auditfunctie en actuariële functie rapporteren materiële bevindingen en aanbevelingen op hun verantwoordelijkheidsgebieden aan het bestuur en aan de Raad van Toezicht.

Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste observaties die de sleutelfunctiehouders gedurende 2023 aan het bestuur en aan de raad van toezicht hebben gerapporteerd.

Sleutelfunctiehoudersoverleg

Tenminste eens per halfjaar is er een overleg van de drie sleutelfunctiehouders met de bestuurssecretaris en de risicomanager als vaste leden van het overleg. Desgewenst kunnen ook de andere functie-ervullers worden uitgenodigd. De kernvraag voor dit overleg is hoe ervoor gezorgd kan worden dat er aansluiting is op elkaars werkzaamheden in de tweede lijn en derde lijn. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de wijze waarop sleutelfunctiehouders elkaar vanuit hun specifieke rol informeren. In dit overleg worden over en weer elkaars werkzaamheden en bevindingen besproken. In 2023 hebben er een tweetal reguliere overleggen plaatsgevonden waaraan ook de compliance functie deelneemt, onderwerp van gesprek waren de audit IT en datakwaliteit, de ISAE rapportages en de verschillende rollen daarbij, de risicomanagementrapportages en de WTP en de rollen van de sleutelfunctiehouders. Naast deze reguliere overleggen is er ook een overleg met de projectleider WTP geweest eind november.

Actuariële functie

De functie-ervuller heeft ten behoeve van de controle van de technische voorzieningen de volgende deelcontroles uitgevoerd, te weten:

- Een plausibiliteitscontrole op de hoogte van de technische voorzieningen;
- Beoordelen van het verloop van de technische voorzieningen.

Bij de controle van de technische voorzieningen is nagegaan of de waardering aansluit bij de aannames en veronderstellingen die het fonds dienaangaande hanteert.

Op basis van de verstrekte informatie is de functievervuller van mening dat het proces, voor de periodieke vaststelling van de technische voorzieningen, voldoende is gewaarborgd. De Actuariële functie heeft in 2023 zich ten aanzien van het actuariële rapport over 2022 van AZL gebogen over de kruiseffecten en de correlatie. Ook is de RACI en met name de acties voor de Pensioen en Actuariële Commissie besproken. Verder is ook gedurende 2023 de geconstateerde sterfte beoordeeld en is geconcludeerd dat er over 2023 nauwelijks tot geen oversterfte meer is. Ook is het evenwichtigheidskader en de datakwaliteit, met oog op de WTP besproken, het evenwichtigheidskader is met een kleine aanpassing voorgelegd aan het bestuur. Voor wat betreft datakwaliteit is gesproken over de rol van de SFH Actuariële en is gekeken naar de KDE's en is een MTA bepaald, welke voorgelegd is.

Interne audit functie (IAF)

Ook voor 2023 is gekozen voor een Auditplan voor één jaar met een longlist voor de jaren er na vast te stellen audits, teneinde in te kunnen spelen op de actualiteit. De in het vierde kwartaal van 2022 gestarte IT audit op de opzet, bestaan en zes maanden werking van de DNB controls, met betrekking tot Informatiebeveiliging is in het tweede kwartaal van 2023 afgerond. Het eindrapport is toegelicht in de bestuursvergadering in juli. Het bestuur heeft de vervolg acties en de reactie op de mitigatiebrief in februari 2022 t.b.v. DNB vastgesteld. DNB heeft de verklaring van de IAF ontvangen en heeft aangegeven dat ook voor haar dit punt is afgehandeld. Verder is in 2023 een audit op het datakwaliteitsbeleid uitgevoerd en afgerond. De bevindingen zijn toegelicht in de bestuursvergadering in juli.

Verder is in het derde kwartaal van 2023 Het Plan van Aanpak voor de ESG 'readiness' audit vastgesteld. De audit zal in 2024 worden uitgevoerd. In het sleutelfunctiehouderoverleg lag de focus gedurende het jaar vooral op de rol van elke sleutelfunctiehouder bij de oordeels- en besluitvorming met betrekking tot de mijlpalen in het WTP project. De frequentie van het overleg is verhoogd van twee naar vier keer per jaar. In het auditplan 2024, dat in december 2023 door het bestuur is vastgesteld, is veel aandacht voor de beheersing van het WTP transitieproces.

Rapportage Risico Management functie

In 2023 zijn risico's door PF DHL op een doelmatige wijze beheerst. Hieronder wordt langs de perspectieven Governance, Strategie, Processen en Bewustzijn beschreven

wat er concreet is gerealiseerd. Per perspectief is vervolgens weergegeven wat de focus is voor het risicomanagement in 2024.

Risico Governance

Reflectie op 2023:

- De risico governance werkt met de conform IORPII ingerichte sleutelfuncties voor risicobeheer, actuaariaat en interne audit. Naast de zelfstandige werkzaamheden van de sleutelfuncties werkt PF DHL met een overlegstructuur voor de sleutelfuncties.
- Continue is de risicomanagementfunctie betrokken in het besluitvormingsproces van het bestuur. Dit gebeurt door het geven van (uitgeschreven of mondelinge) risico opinies.
- De risicomanagementfunctie is ook betrokken bij het WTP project, met name door risico opinies in het besluitvormingsproces van het bestuur en het ondersteunen van de risk self assessment WTP.
- Risicobeheer (eerstelijns) ten aanzien van IT en informatiebeveiliging is belegd bij de IT-commissie. De RMC vervult hierbij een tweedelijns rol.

Focus voor 2024:

- Betrokkenheid van de risicobeheerfunctie bij het WTP traject, waarin de eerste lijn verantwoordelijk is voor het beheersen van risico's.
- Verder invulling geven aan IT-risicobeheer (nieuwe opzet) in nauwe samenwerking tussen de IT-Commissie en de RMC.
- In 2024 wordt een bestuurslid als interne compliance functie benoemd.

Risico Strategie

Reflectie op 2023:

- Risicobereidheid komt expliciet naar voren in besluitvorming van het bestuur, bijvoorbeeld in de periodieke risicoanalyse en risicoparagrafen bij besluiten.
- In de RMC vergaderingen is het bespreken van actuele strategische thema's een vast agendapunt. Waar nodig zijn zaken aangekaart bij het bestuur of bestuursbureau en daar verder opgepakt.

Focus voor 2024:

Inhoudelijk is de impact van een aantal thema's op de strategie van het fonds dat nadrukkelijk (niet limitatief) de aandacht vraagt:

- Implementatie van WTP en het gevolg daarvan voor het pensioenfonds en uitbestedingspartijen. De risicomanagementfunctie heeft een eigen actieplan bij de implementatie van WTP opgesteld.
- ESG en klimaatrisico dat vanuit IORPII expliciet onderdeel dient te zijn van het risico universum van het fonds.
- Ook in aansluiting op thema's vanuit toezichthouders (DNB, AFM, AP) en wet- en regelgeving (zoals ook op het gebied van evenwichtige belangenafweging, keuzebegeleiding/zorgplicht/zorgambitie en cybersecurity (implementatie DORA).

Risico Processen

Reflectie op 2023:

- Er is een structurele 'periodieke risicoanalyse' ingericht, waarin ieder van de vier risicogebieden (Strategie & Omgeving; Financieel; Operationeel; Integriteit & Compliance—via de Systematische Integriteitsrisicoanalyse) jaarlijks de bruto en netto risico's (wegingen en beschrijvingen) worden herijkt en in het bestuur besproken. Hierin worden nieuwe ontwikkelingen (intern en extern) meegenomen en wordt expliciet de risicobereidheid toegepast. De risico-eigenaren (eerste lijn) bepalen de inhoud, de risicobeheerfunctie (tweede lijn) faciliteert het proces en bewaakt de integraliteit.
- De werking van beheersmaatregelen wordt door de eerste lijn gemotiveerd en vervolgens door de tweede lijn beoordeeld.
- De RMC en het bestuur houden via het IRM-dashboard zicht op belangrijke risico aspecten, ten opzichte van de risicotolerantiegrenzen die het bestuur heeft bepaald. Hiervoor wordt door de eerste lijn input geleverd.

Focus voor 2024:

- Uitvoering blijven geven aan de reeds ingerichte activiteiten, zowel 'going concern' als het inspelen op veranderingen – met name de implementatie van WTP en DORA. De reeds ingerichte processen spelen hier voldoende op in.

Risico Bewustzijn

Reflectie op 2023:

- Door bespreking van risico paragraaf en -opinie (zie Risico Governance) in het bestuur staat het bestuur expliciet stil bij risico's en dit draagt bij aan risicobewustzijn in het bestuur.
- Risicobewustzijn wordt vergroot door periodiek de risico's met de risico eigenaren te herijken.
- Er zijn wisselingen geweest in het bestuur.

Focus voor 2024:

- Gezien de wisselingen in het bestuur, de rolverdeling van risico eigenaren actualiseren.
- Waar nodig het risicobewustzijn verder aanscherpen.

IT Governance

Vanwege de toenemende aandacht voor de IT Governance, ook vanuit de toezichthouders, heeft het pensioenfonds in 2023 de IT commissie ingericht. De IT commissie richt zich op het IT-beleid en de informatiebeveiliging. Gezien de nauwe raakvlakken met het risicomanagement is ook de risicomanager onderdeel van de IT commissie.

Geschiktheid en zelfevaluatie

In 2023 heeft het bestuur een zelfevaluatie uitgevoerd, waarbij de bestuursleden een vragenlijst van 21 vragen hebben beantwoord inzake 4 onderdelen (cultuur, team functioneren bestuur, relatie stakeholders, ondersteuning bestuur) en 1 open vraag. Ook de Raad van Toezicht heeft een zelfevaluatie uitgevoerd. Zowel die van het bestuur als van de Raad van Toezicht zijn gedeeld

Het bestuur hanteert het paritaire bestuursmodel. In dit model zijn de belanghebbenden op een zo evenwichtig mogelijke wijze vertegenwoordigd. Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de afgelopen jaren op het gebied van goed pensioenfondsbestuur (pension fund governance), waaronder de invoering van nieuwe wet- en regelgeving waarbij de eisen voor het besturen van een pensioenfonds verder verhoogd zijn, heeft het fonds in 2023 op de bestuursdag in maart het bestuursmodel geëvalueerd. Besloten is vooralsnog niet verder te gaan om te onderzoeken of een ander bestuursmodel beter zou passen, gezien de grote effort die de WTP met zich meebrengt.

De procedures rondom benoeming, ontslag en schorsing van bestuursleden of leden van het VO en de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en de reglementen van het betreffende orgaan. Deze reglementen en statuten zijn opgenomen op de website van het fonds.

Het uitgebreide geschiktheidsplan voor het bestuur, waarin voor alle bestuursleden is opgenomen, welke opleidingen gevolgd moeten worden om het gewenste deskundigheidsniveau behorend bij de verschillende aandachtsgebieden, te bereiken, is in 2023 verder geactualiseerd en op 13 september 2023 vastgesteld.

Bijna het voltallige bestuur heeft in het verslagjaar aanvullende opleidingen gevolgd. Er zijn aanvullende opleidingen vanuit SPO voor niveau B gevolgd door meerdere bestuursleden. Daarnaast zijn er themasessies van onder meer de Pensioenfederatie gevolgd. Ook zijn de door AZL georganiseerde Assurance en klantbijeenkomsten bezocht. Evenals voorgaande jaren zijn er het afgelopen jaar twee bestuurs-/deskundigheidbevorderingsdagen georganiseerd, aan één hebben ook het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht deelgenomen. Verder heeft ook het Verantwoordingsorgaan aanvullende opleidingen en de themasessies van de Pensioenfederatie gevolgd. Ook zijn er kennissessies betreffende de WTP georganiseerd waar bestuur, Verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht hebben deelgenomen.

Beloningsbeleid

Het beleid van PF DHL is erop gericht om ook voor haar uitbestedingspartijen toe te zien op een beheerste beloningsstructuur. Het uitgangspunt is dat het beloningsbeleid rekening houdt met de maatschappelijke discussie over belonen en dat het niet aanmoedigt tot het nemen van risico's die niet passen bij PF DHL. Het beloningsbeleid staat ook op de website van PF DHL. In 2024 is het beleid verder aangepast en vastgesteld door het bestuur.

De pensioengerechtigde bestuursleden en Verantwoordingsorgaan leden (inclusief de onafhankelijk voorzitter) hebben voor het bijwonen van de vergaderingen van het bestuur, de commissies en het Verantwoordingsorgaan en bijeenkomsten in totaal € 105.376,- aan vacatiegeld en onkostenvergoeding uitgekeerd gekregen. Een uitgebreid overzicht over dit boekjaar is opgenomen in de toelichting op de staat van baten en lasten op pagina 90.

Compliance

Het pensioenfonds heeft een integriteitsbeleid waaronder een gedragscode, die ook bij de uitbestedingspartijen van het pensioenfonds bekend is. Jaarlijks wordt door de verbonden personen van het pensioenfonds een verklaring van naleving van de gedragscode ondertekend en rapporteert de compliance officer zijn bevindingen aan het bestuur. Tot de verbonden personen behoren onder andere het bestuur, het bestuursbureau, de Raad van Toezicht, het Verantwoordingsorgaan en overige ingehuurd externen. Aan de gedragscode is een bijlage toegevoegd met een lijst van de uitbestedingspartijen, waarvan de gedragscode ten-

minste gelijkwaardig is aan die van PF DHL. Verder worden de verbonden personen verdeeld in primaire en secundaire insiders. Het bestuur heeft vastgelegd wie de primaire insiders zijn. Er is er een compliance jaarplan opgesteld, wat onderdeel is van de jaarkalender van het pensioenfonds. In het compliance charter, onderdeel van het bestuursstatuut, liggen de compliance beginselen van het pensioenfonds vast. Compliance is een vast onderdeel van de agenda van de bestuursvergaderingen.

Evenwichtige belangenafweging

Het bestuur heeft net als in voorgaande jaren bij al haar besluiten en overwegingen de evenwichtige belangenafweging meegenomen. De belangen van de verschillende belanghebbenden zijn telkens afgewogen. De belangrijkste besluiten in 2023 waarbij evenwichtige belangenafweging een grote rol speelde, waren het evenwichtigheidskader, het aanpassen van de beleggingsmix en de risicohouding als gevolg van de ALM studie, de AHBT en de deel-ERB, het verlagen van de doorsneepremie naar 27%, het gelijk houden van de franchise en het opbouwpercentage voor 2023, de te verlenen toeslag per 1 januari 2024.

Wet- en regelgeving

Het bestuur heeft in het boekjaar de ontwikkelingen in wet- en regelgeving op de voet gevolgd. Het bestuur ontvangt ieder kwartaal een overzicht van de relevante wet- en regelgeving en de toepasselijkheid voor PF DHL. De voor het pensioenfonds relevante wijzigingen worden geanalyseerd en de opvolging daarvan wordt besproken in de bestuursvergaderingen. Daar waar nodig, zijn beleidsdocumenten aangepast. Deze aanpassingen zijn getoetst door de juridische afdeling van DHL en/of door de juridische afdeling van onze actuariële adviseur. Tevens is voor juridische contracten op het gebied van beleggingen gebruik gemaakt van een gespecialiseerd jurist.

Privacyregelgeving

Het beschermen van de vertrouwelijkheid van persoonsgegevens van deelnemers en het naleven van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, heeft voor het bestuur een hoge prioriteit. Onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geldt dat het pensioenfonds is aangemerkt als 'verwerkingsverantwoordelijke' van persoonsgegevens. Het pensioenfonds dient, als 'eigenaar' van de persoonsgegevens, expliciet te kunnen aantonen dat het voldoet aan de eisen uit de AVG.

Op 1 januari 2020 is de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen in werking getreden. Het bestuur onderschrijft de beginselen en de naleving van deze gedragslijn. Over de verwerking van persoonsgegevens zijn afspraken opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst. Met onze uitbestedingsorganisaties zijn verwerkingsovereenkomsten gesloten, waarin de navolging van de gedragslijn wordt gewaarborgd. Tevens zijn afspraken gemaakt met uitbestedingsorganisaties ten aanzien van gegevensverwerking in de Service Level Agreement (SLA). Tot slot zijn in het privacy beleid de beleidsrichtlijnen voor de bewaring, verwerking en beveiliging van persoonsgegevens vastgelegd en is er binnen het pensioenfonds een data protection officer aangesteld.

In het geval van een datalek is het essentieel dat het bestuur adequaat optreedt. Afhankelijk van de aard en omvang van het datalek, dient binnen 72 uur na het ontdekken door het pensioenfonds een melding te worden gemaakt bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Aanvullend wordt er bepaald of er melding dient te worden gemaakt bij de betrokkenen van wie de gegevens zijn gelekt. Na ieder datalek wordt er door het bestuur geëvalueerd op welke wijze maatregelen kunnen worden ingericht, om herhaling in de toekomst te voorkomen. Over het verslagjaar 2023 is er één melding geweest inzake een datalek, welke gezien de aard niet is gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De melding betrof het per abuis selecteren van een e-mailadres van een bestuurslid van een ander pensioenfonds bij een intern bedoelde e-mail met bijlage. De mail is verder niet geopend.

Sanctiewetgeving

Het pensioenfonds heeft maatregelen genomen om de naleving van de sanctiewetgeving te waarborgen, voor zover deze van toepassing is op pensioenfondsen. Dit betreft zowel de processen rondom het pensioenbeheer als rondom het vermogensbeheer. Omdat deze processen grotendeels zijn uitbesteed aan externe partijen, hebben wij hier rekening mee gehouden in ons uitbestedingsbeleid en uitbestedingsovereenkomsten met externe partijen. AZL, onze uitbestedingspartner voor de pensioenadministratie rapporteert over de sanctiewetgeving in de SLA rapportage. Ook Aegon AM checkt hierop en koppelt aan ons terug. Verder ontvangen meerdere personen waaronder de sleutelfunctiehouder risicomanagement, de directeur en bestuurssecretaris de DNB & AFM sanctie-alerts, welke worden gecheckt. Bij een vermoeden van toepassing zijn worden passende maatregelen genomen. In 2023 is door AZL een incident gemeld. AZL heeft geconstateerd dat zij heeft verzuimd het deelne-

mersbestand structureel en rechtstreeks te toetsen tegen de Nationale Sanctielijst Terrorisme (NST) en tegen de VN Sanctielijsten. In de periode 2008 tot 2020 heeft AZL op ad hoc basis verzoeken ontvangen van haar moedermaatschappij, Nationale Nederlanden (NN), om na te gaan of bepaalde personen voorkwamen in haar deelnemersbestand. Deze personen kwamen uit DNB alerts en in een aantal gevallen betrof dit ook personen die voorkwamen op de NST. Er vond gedurende deze periode dus wel een vorm van toetsing plaats, maar deze was niet volledig. In de periode 2020 tot september 2023 ontving AZL ook geen verzoeken meer van NN en werd dus alleen getoetst tegen de EU Sanctielijst. Omdat AZL wel tegen de EU Sanctielijst heeft getoetst, heeft AZL ook tegen de VN lijsten getoetst, zij het indirect en met een kleine vertraging. VN sancties worden opgenomen in de EU Sanctielijst middels Verordeningen, maar hier zit enige vertraging in omdat de VN Resoluties niet direct in Verordeningen worden omgezet. In september 2023 heeft AZL het deelnemersbestand tegen de NST getoetst. Gebleken is dat er geen hits opgeleverd die in het verleden zijn gemist. Een toetsing tegen de VN lijsten heeft ook geen hits opgeleverd. AZL heeft na aanleiding van dit incident verbetermaatregelen ingesteld. Het incident is gemeld bij de toezichthouder.

In 2019 is de Wet waardeoverdracht Kleine Pensioenen (WOK) geïmplementeerd, de kleine pensioenen met een waarde onder de € 2 op jaarbasis zijn vervallen. Verder werkt PF DHL mee aan automatische waardeoverdrachten. Inmiddels zijn ook de kleine pensioenen ontstaan voor 1 januari 2018 middels een automatische waardeoverdracht overgedragen. In 2023 zijn er 1.101 uitgaande automatische waardeoverdrachten uitgevoerd. Verder heeft het pensioenfonds in 2023 718 automatische waardeoverdrachten ontvangen.

Communicatie met de toezichthouder

In 2023 zijn er verder geen bijzonderheden geweest. Op 12 april 2023 heeft het jaarlijkse toezichtsgesprek plaatsgevonden, met de nieuwe toezichthouder, welke voor 2022 gepland stond. Op 4 september 2023 heeft het jaarlijkse toezichtsgesprek plaatsgevonden.

Klachten, geschillen en onregelmatigheden

Klachten en geschillen kunnen door belanghebbenden worden gemeld aan het pensioenfonds. De klachten- en geschillenregeling is beschikbaar op de website van het pensioenfonds. Met oog op de gedragslijn goed om gaan

met klachten is de klachten- en geschillenregeling aangepast. Daarnaast is ook op de website een infografic opgenomen, zodat de deelnemer zonder de regeling te hoeven lezen, kan zien wat het pensioenfonds verstaat onder een klacht, hoe deze kan worden gemeld en wat de afhandeling is. Ook AZL heeft de klachtenrapportage uitgebreid in de SLA rapportage. In 2022 is er een 0-meting uitgevoerd onder alle pensioenfonds door de Pensioenfederatie en Stichting Gouden Oor. Het pensioenfonds scoorde toen voldoende (57). In 2023 is er een 1-meting uitgevoerd door de Pensioenfederatie en Stichting Gouden Oor. In deze 1-meting scoorde het pensioenfonds goed (87). Verder is als gevolg van de ingang van de

WTP op 1 juli 2023 de Geschillen Instantie Pensioenfonds (GIP) opgericht, alle pensioenfonds zijn verplicht zich vanaf 1 januari 2024 hierbij aan te sluiten, ook PF DHL heeft de aansluitingsovereenkomst getekend.

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de klachten in 2023. De direct afgehandelde klachten betreffen de klachten die tijdens het eerste contact zijn afgehandeld, de indirecte na het eerste contactmoment. Er waren in 2023 geen geëscaleerde klachten, dan wel geschillen. Ook waren de klachten alleen van deelnemers.

Onderwerp	Direct afgehandeld	Indirect afgehandeld	Geëscaleerd	geschil	Totaal
Behandelingsduur	4	2	0	0	6
Deelnemersportaal	0	0	0	0	0
Duurzaamheid	0	0	0	0	0
Financiële situatie	0	0	0	0	0
Informatieverstrekking	4	2	0	0	6
Keuzebegeleiding	0	0	0	0	0
Pensioenberekening en pensioenbetaling	1	2	0	0	3
Registratie werknemers- gegevens	0	0	0	0	0
Service en klantgerichtheid	2	0	0	0	2
Toepassing wet- en regel- geving: algemeen	0	0	0	0	0
Toepassing wet- en regel- geving: invaren, transitie	3	0	0	0	3
Overig	0	0	0	0	0
Totaal	14	6	0	0	20

Twee van de bovenstaande klachten zijn in 2024 geëscaleerd. Een daarvan is behandeld in de uitzending van de ombudsman van Omroep Max, de ander is na behandeling door het fonds, geëscaleerd door ARAG (een rechtsbijstandsverzekeraar) en vervolgens aangemeld bij het GIP en wordt door de ombudsman mogelijk in behandeling genomen. Verder zijn er geen geschillen gemeld.

Onregelmatigheden die binnen PF DHL, zijn organen of bij de partijen aan wie taken zijn uitbesteed worden gesignaleerd kunnen worden gerapporteerd bij de vertrouwenspersoon dan wel de voorzitter op grond van de regeling misstanden van het pensioenfonds. Ook bij de uitbestedingspartijen zijn klokkenluidersregelingen geïmplementeerd.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (hierna: de Code) heeft tot doel het functioneren van de besturen van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. Hiertoe zijn door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid normen voor ‘goed pensioenfondsbestuur’ geformuleerd. In de Code zijn de normen gegroepeerd aan de hand van acht thema’s. De Code is gebaseerd op het ‘pas toe of leg uit’-beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan – niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dat betekent dus dat er ruimte is om af te wijken van de normen, mits dit weloverwogen gebeurt.

Het bestuur van het fonds heeft op 12 juli 2023 opnieuw de naleving van de normen van de Code geïnventariseerd. Zaken die om nadere uitvoering vroegen zijn inmiddels opgepakt. Het bestuur toont hiermee aan dat het een verantwoord bestuursbeleid voert.

PF DHL past de normen van de Code vrijwel volledig toe. Voor zover PF DHL afwijkt van de normen van de Code wordt dit hierna per norm toegelicht. Een overzicht van alle normen van de Code, dus ook de normen waar PF DHL wel aan voldoet, is opgenomen in de bijlage bij dit verslag (Checklist Code Pensioenfondsen).

Hieronder is per norm waaraan niet (helemaal) voldaan wordt een toelichting opgenomen. Voor wat betreft norm 33; inzake de diversiteit in het bestuur; het bestuur heeft tot en met 2023 een vrouwelijke onafhankelijke voorzitter en is actief op zoek naar jongere toekomstige bestuursleden. Met ingang van 12 juli 2023 is er een vrouwelijke toehoorder en toehoorder jonger dan 40 jaar. Deze laatste is op 7 februari 2024 benoemd als bestuurslid.

Ook voor het verantwoordingsorgaan is gezocht naar een vrouwelijke en jonger lid. Het bestuur toont hiermee aan dat het een verantwoord bestuursbeleid voert.

Norm uit de Code	Reden van gedeeltelijk of niet-naleving	Reden van gedeeltelijk of niet-naleving
Norm 25	Ieder bestuurslid heeft stemrecht.	Het bestuur bestaat uit tien bestuursleden met stemrecht en een onafhankelijk voorzitter zonder stemrecht.
Norm 29	Het eigen functioneren is voor het BO (Belanghebbenden Orgaan) een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betreft het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijk derde partij.	Niet van toepassing in ons bestuursmodel, PF DHL kent geen Belanghebbende Orgaan (BO) maar kent een Verantwoordingsorgaan (VO).

Norm uit de Code	Reden van gedeeltelijk of niet-naleving	Reden van gedeeltelijk of niet-naleving
Norm 33	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Het bestuur bestaat momenteel uit mannen, allen ouder dan 40 jaar, wel is de onafhankelijk voorzitter een vrouw. Het VO bestaat momenteel uit mannen, allen ouder dan 40 jaar. Vanaf 12 juli 2023 kent het bestuur een toevoerder jonger dan 40 jaar en is er een vrouwelijke toevoerder. Wel wordt er zowel naar nieuwe bestuursleden als een VO lid jonger dan 40 jaar gezocht.
Norm 51	Het BO voert zijn taak uit als 'goed huisvader' (m/v) voor alle belanghebbenden.	Niet van toepassing in ons bestuursmodel, PF DHL kent geen BO (Belanghebbende Orgaan) maar kent een Verantwoordingsorgaan (VO).
Norm 52	Het BO zorgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren.	Niet van toepassing in ons bestuursmodel, PF DHL kent geen BO (Belanghebbende Orgaan) maar kent een Verantwoordingsorgaan (VO).
Norm 53	Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt.	Niet van toepassing in ons bestuursmodel, PF DHL kent geen BO (Belanghebbende Orgaan) maar kent een Verantwoordingsorgaan (VO).
Norm 54	Het BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	Niet van toepassing in ons bestuursmodel, PF DHL kent geen BO (Belanghebbende Orgaan) maar kent een Verantwoordingsorgaan (VO).

Uitbestedingsbeleid

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert het fonds zich volledig aan de regelgeving van DNB op het gebied van uitbesteding. PF DHL beschikt voor de meeste extern uitgevoerde activiteiten over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de Pensioenwet bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken over procedures, processen, informatieverschaffing en te leveren diensten, vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). In een SLA worden tenminste ook afspraken vastgelegd over de administratieve organisatie, de autorisatie en procuratiesystemen en de interne controle van de uitvoerende organisatie. Onderdeel

van het uitbestedingsbeleid zijn de geformuleerde beheersmaatregelen, waarvan de werking wordt aangetoond. In 2022 zijn er ook de 6 beheersmaatregelen uit hoofde van het datakwaliteitsbeleid toegevoegd waardoor het totale aantal op 84 uitkomt. Deze zijn voorzien van bewijs van de werking in 2022. Van de 72 beheersmaatregelen is de werking naar mening van de tweede lijn toereikend aangetoond. Verder zijn er 4 beheersmaatregelen waarvan de situatie waarop de beheersmaatregel betrekking heeft zich niet heeft voortgedaan. Er zijn 2 beheersmaatregelen welke niet van toepassing zijn. De beheersmaatregelen uit hoofde van het datakwaliteitbeleid zijn in de implementatiefase. De evaluatie van beheersmaatregelen is onderdeel van het monitoringsprogramma. In 2023 zijn de beheersmaatregelen geëvalueerd.

Eens per jaar worden conform het vastgelegde uitbestedingsbeleid de uitbestedingspartijen geëvalueerd. In de ABTN is het uitbestedingsbeleid opgenomen, dat in 2023 is geëvalueerd en verder is aangescherpt. Voorts wordt het bestuur door middel van periodieke rapportages van zowel de uitvoeringsorganisatie als externe adviseurs in staat gesteld de risico's en fondssituatie goed te monitoren. De aan vermogensbeheerders uitbestede mandaten zijn in lijn met het strategisch beleggingsbeleid, zoals dat voortvloeit uit de ALM studie. De vermogensbeheerders worden gemonitord conform hetgeen is vastgelegd in de procedure "selectie en monitoring vermogensbeheerders".

PF DHL heeft het integraal portefeuillebeheer uitbesteed aan Aegon AM. Met Aegon AM is een fiduciair managementovereenkomst gesloten, waarin de beleggingsrestricties zijn uitgewerkt. Aegon AM monitort op dagelijkse basis de beleggingsportefeuille zodat deze steeds voldoet aan bedoelde restricties. PF DHL heeft de beleggingsadministratie uitbesteed aan BNY Mellon. Met BNY Mellon is een custody overeenkomst gesloten. De beleggingen worden door verschillende vermogensbeheerders beheerd. De aandelenfondsen worden beheerd door State Street Global Advisors, Fidelity International en Robeco. De vastrentende waarden fondsen worden beheerd door Neuberger Berman, Aegon AM en ASR. De vastgoedfondsen worden beheerd door CBRE Global Investors, Heitman, Aegon AM, Berkshire en M&G. Voor deze vermogensbeheerders geldt, dat wordt belegd in fondsen van deze partijen waarbij eventuele aan- en verkoopopdrachten worden geïnitieerd door de beleggingsadvies commissie op basis van door het bestuur vastgestelde restricties. Dit vindt plaats op basis van de op maandbasis aangeleverde rapportages door de administrateur. Het bestuur van PF DHL toetst op basis van de rapportages van de vermogensbeheerder of voldaan wordt aan de overeengekomen beleggingsrestricties. De beleggingsrisico's bestaan voornamelijk uit marktrisico, renterisico, kredietrisico, valuta-risico en liquiditeitsrisico. Deze worden in meer detail onder de financiële risico's behandeld.

Risicomanagement binnen PF DHL

Governance voor risicomanagement

PF DHL heeft governance voor risicomanagement ingericht. Hierbij is rekening gehouden met het ingevulde "three lines" model, waarbij het bestuur de eerste lijn vormt; de tweede lijn wordt gevormd door de sleutelfunctiehouder Risico Management, de Risicomanagement Commissie, de functievervuller en de Compliance Functie; en de derde lijn is de Interne Audit Functie.

Risico universum en risico-eigenaren

PF DHL onderkent in haar beleid een viertal relevante hoofdcategorieën van risico's; Strategisch & omgevingsrisico's, Financiële risico's, Operationele en IT-risico's en Compliance- & Integriteitsrisico's. Samen worden deze met de onderliggende risico's het risico universum genoemd. Omdat het gedragsaspect erg belangrijk is voor een robuust en goed functionerend risicomanagementsysteem, is voor een model gekozen waarin bestuursleden optreden als risico-eigenaren. Binnen het gestelde beleid zijn de risicoaspecten van het risico universum aan hen toegewezen en zijn zij primair verantwoordelijk voor zowel onderkenning van risico's als beheersing ervan.

Implementatie en inbedding in organisatie

Vanaf 2018 is het risicomanagementbeleid ook in de reguliere werkzaamheden van besluitvorming en bedrijfsvoering opgenomen. De voorlegger die bij ieder beleidsdocument en/of besluit wordt geschreven is door het bestuursbureau (in afstemming met de verantwoordelijke bestuurscommissie) voorzien van een risicoparagraaf waarin aandacht wordt geschonken aan de relevante risico's, de samenhang tussen deze risico's en de benodigde beheersing daarvan, ook in relatie tot de risicobereidheid. Voordat een dergelijk document het bestuur bereikt, is de risicoparagraaf indien relevant voorzien van een opinie geschreven door de Sleutelfunctiehouder Risico Management Functie (SRMF) en/of een opinie geschreven door Sleutelfunctiehouder Actuariële Functie.

Met het IRM-dashboard wordt per kwartaal bijgehouden in hoeverre risicotoleranties worden overschreden. Waar nodig besluit het bestuur tot aanvullende maatregelen, dan wel nieuwe Risk Appetite indicatoren, zoals een tweetal op het gebied van datakwaliteit. Daarnaast zijn in 2023 de

hoofdcategorieën uit het risico universum uitvoerig beoordeeld door de risico-eigenaren en vervolgens besproken in de Risicomanagementcommissie en in de bestuursvergaderingen. Bovendien zijn alle beheersmaatregelen geëvalueerd om vast te stellen in hoeverre deze naar behoren werken.

Scenarioanalyse

Scenario denken is voor PF DHL een belangrijk instrument. In de toepassing van het beleggingsbeleid geeft de periodiek uitgevoerde Asset Liability Management (ALM) studie met scenario's een beeld van de mogelijke risico's en beheersmaatregelen voor het beleggingsrendement. In de Eigen Risicobeoordeling (ERB) heeft PF DHL ook voor niet-financiële risico's een scenarioanalyse toegepast. De ERB helpt om strategische keuzes te maken die bijdragen aan de doelstellingen en het gewenste risicoprofiel van PF DHL.

Risicomanagementsysteem

In de Rapportage Risico Management functie is in dit jaarverslag al gereflecteerd op het risicomanagementsysteem van PF DHL. Hierna volgt een beknopte beschrijving van dit risicomanagementsysteem. PF DHL heeft een door het bestuur bekrachtigd risicomanagementbeleid waarin de inrichting en de uitgangspunten van het risicomanagement zijn

beschreven. De uitgangspunten van het risicomanagement zijn uitgewerkt in risicobereidheid en risicotolerantie voor de vier risicogebieden (Strategie & Omgeving; Financieel; Operationeel; Integriteit & Compliance). In de besluitvorming van PF DHL wordt rekening gehouden met deze uitgangspunten.

Het risicomanagementsysteem ziet toe op de aanwezige risico's. Hierna volgt een toelichting op de aanwezige risico's.

Aanwezige risico's

De belangrijkste doelstelling van PF DHL is het nakomen van de pensioentoezeggingen en het nastreven van de ambitie van de pensioenregeling. Bij het beheer en de financiering van de technische voorzieningen loopt PF DHL risico's. De risico's zijn in de tabel hieronder ingedeeld in financiële en niet-financiële risico's. De risico's zijn gedefinieerd en de tabel geeft enkele belangrijke beheersmaatregelen weer. De kans en impact van de risico's zijn ingeschat en deze inschattingen worden periodiek herijkt. Er wordt op toegezien dat risico's conform de risicobereidheid van PF DHL worden beheerst. Verdere kwalitatieve en kwantitatieve uitleg rondom de financiële risico's wordt gegeven in de risicoparagraaf bij de toelichting op de jaarrekening.

Financiële risico's	Definitie	Belangrijke beheersmaatregelen
Renterisico (S1)	Het risico dat rentefluctuaties, als gevolg van ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijd en rentevoet, leiden tot ongewenste effecten op balans en resultaat.	Op 14 december 2022 is door het bestuur besloten om de renteafdekking vast te zetten op 70%. Gedurende 2023 is verder onderzocht of de rente afdekking verder dient te worden verhoogd, dit is niet het geval geweest.
Marktrisico (S2, S4,S8)	Het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen de beleggingsportefeuille of specifiek binnen een beleggingsfonds/mandaat.	- Het diversifiëren van de beleggingsportefeuille, oftewel het spreiden van de beleggingen over sectoren en regio's. - Daarnaast heeft PF DHL de aandelenportefeuille nog eens verspreid over drie vermogensbeheerders. - De vastgoedportefeuille is gespreid naar zowel verschillende sectoren binnen vastgoed (kantoren, winkels, woningen en bedrijfsruimten), verschillende regio's als over verschillende vastgoedmanagers.

Financiële risico's	Definitie	Belangrijke beheersmaatregelen
		– De balansmanager bewaakt op dagbasis de gedefinieerde risicogrenzen die in de beleggingsportefeuille zijn opgenomen. – Door PF DHL worden online en/of fysieke vergaderingen belegd waarin de vermogensbeheerders verantwoording dienen af te leggen over het gevoerde beleid. – Het beleggingsbeleid van PF DHL staat het schrijven van opties en beleggen met geleende middelen niet toe.
Valutarisico (S3)	Het risico als gevolg van onvoldoende afstemming tussen activa en passiva, dan wel inkomsten en uitgaven op het gebied van vreemde valuta.	– Ter beperking van het valutarisico worden bij voorkeur vastrentende waarden die luiden in euro's in de portefeuille van PF DHL opgenomen. – Voor de beleggingen in landen buiten de Europes Unie geldt, dat het valutarisico naar de belangrijkste buitenlandse valuta bij aandelen voor 50% wordt afgedekt. Voor vastrentende waarden en onroerend goed wordt dit voor 100% afgedekt. Het valutarisico op emerging market aandelen wordt, gezien de hoge kosten, niet afgedekt.
Kredietrisico (S5)	Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen) niet nakomt al dan niet als gevolg van het aan restricties onderhevig zijn van buitenlandse betalingen.	– Door het afsluiten van ISDA's (International Swaps and Derivatives Agreement) met meerdere partijen is het kredietrisico gereduceerd. – Tevens heeft PF DHL het belang in staatsobligaties beperkt tot Nederland en Duitsland. – Ter beperking van het kredietrisico heeft PF DHL ervoor gekozen te beleggen in een bedrijfsobligatiefonds waardoor er sprake is van voldoende geografische spreiding, verdeling over verschillende debiteuren-categorieën en een relatief beperkte omvang van de beleggingen per debiteur. – In de bedrijfsobligatieportefeuille van de ontwikkelde landen hanteert PF DHL een minimale creditrating van BBB. Deze harde eis geldt echter niet voor de obligatieportefeuille van opkomende landen. De gemiddelde rating in deze portefeuille is BBB, maar zijn er obligaties met een rating lager dan BB.

Financiële risico's	Definitie	Belangrijke beheersmaatregelen
Actief beleggings- risico (S10)	Het risico dat er actief beheer wordt gevoerd op (delen van) de beleggingsportefeuille, waardoor deze (op delen) afwijkt van de strategische benchmarks.	– De balansmanager bewaakt op dagbasis de gedefinieerde risicogrenzen die in de beleggingsportefeuille zijn opgenomen. – Door PF DHL worden online en/of fysieke vergaderingen belegd waarin de vermogensbeheerders verantwoording dienen af te leggen over het gevoerde beleid.
Verzekerings- technisch risico (S6)	Het risico dat uitkeringen (nu of in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste of onvolledige (technische) aannames en grondslagen.	– Bij de bepaling van de technische voorziening worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder ervaringssterfte en toekomstige verbetering van de levensverwachting. – Zodra de nieuwe overlevingstafel beschikbaar is en de nieuwe leeftijdsafhankelijke correctiefactoren bepaald zijn, worden deze gebruikt voor de berekening van de technische voorziening (pensioenverplichting). Dit was in 2022 het geval. – Het kortlevenrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico heeft PF DHL door middel van een stop-loss polis verzekerd.
Liquiditeitsrisico (S7)	Het risico dat liquiditeitstekorten optreden als gevolg van het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van timing en de omvang van inkomende en uitgaande kasstromen.	– In het strategische en tactische beleggingsbeleid wordt voldoende ruimte aangehouden voor de liquiditeitspositie. Hierdoor is PF DHL in staat om ook in onrustige financiële markten de pensioenen gewoon uit te kunnen betalen. – Spreiding van de beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, regio's en vermogensbeheerders. – Bovendien wordt een substantieel deel van het vermogen belegd in de liquide beleggingscategorie, namelijk staatsobligaties.

Niet-financiële risico's	Definitie	Belangrijke beheersmaatregelen
Uitbestedingsrisico	Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden (al dan niet binnen een groep, al dan niet aan de sponsor) uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad.	– Periodieke monitoring van de uitbestedingspartijen aan de hand van maand-, kwartaal- en jaarrapportages (waaronder SLA-rapportages, risicorapportages, ISAE rapportages). – Management van issues en incidenten die bij uitbestedingspartijen plaatsvinden. – Periodieke evaluatie van uitbestedingspartijen.
Operationele risico's (S9)	Het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering.	– Aangezien de processen van de pensioenadministratie en het balansbeheer en vermogensbeheer volledig/ grotendeels zijn uitbesteed, gelden hier dezelfde beheersmaatregelen als bij het uitbestedingsrisico. – Interne operationele issues en incidenten worden beheerst middels het incidentenbeleid en het register van issues en incidenten.
Omgevingsrisico en strategisch risico	Het risico als gevolg van buiten het fonds komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat, waarbij er niet adequaat kan worden ingespeeld op deze veranderingen als gevolg van onvoldoende verandervermogen.	– PF DHL volgt de ontwikkelingen (ook in de wet- en regelgeving) en de nieuwe mogelijkheden en uitdagingen die hieruit voortvloeien. – In het besluitvormingsproces van PF DHL wordt het IMB (informeren, meningsvormingen besluitvorming) model gevolgd. Door tijdig en zorgvuldig de fasen van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming te doorlopen wordt het verandervermogen op bestuursniveau versterkt. – Het bestuur zorgt ervoor dat het voldoende kennis en kunde bezit om de bestuursverantwoordelijkheid te kunnen dragen. – Tenminste eens per drie jaar wordt een reguliere ERB uitgevoerd.
Juridisch risico	Het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van PF DHL, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn.	– Bij aanpassingen in de pensioenregeling, overeenkomsten en bij juridische issues wordt gebruik gemaakt van de in de organisatie aanwezige juridische kennis en waar nodig wordt deze aangevuld met extern ingehuurd juridische expertise.

Niet-financiële risico's	Definitie	Belangrijke beheersmaatregelen
		– PF DHL heeft een verzekering afgesloten zodat eventuele schade voor bestuurders die te goeder trouw handelen vergoed zal worden. – PF DHL ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaats vindt. – PF DHL werkt volgens een communicatie-beleidsplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichte communicatiemomenten.
Integriteitsrisico	Het risico dat de integriteit van het fonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door PF DHL opgestelde normen.	– Periodiek voert PF DHL de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. – Verbonden personen worden gehouden aan naleving van de gedragscode van PF DHL. – Er is interne compliance functie aangesteld. Deze is ingevuld door een bestuurslid en wordt ondersteund door de externe compliance officer. – Er is een externe vertrouwenspersoon aangesteld die ook als meldloket voor misstanden fungeert. – PF DHL heeft een klokkenluidersregeling. – Integriteit is een aandachtspunt in selectie, monitoring en evaluatie van uitbestedings-partijen.
IT-risico	Het risico dat bedrijfsprocessen en informatie-voorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT.	– Het bestuursbureau maakt gebruik van de IT infrastructuur van DHL Global Business Services. Hierdoor zijn wij ervan verzekerd dat er een dagelijkse back-up van onze data gemaakt wordt. Daarnaast maakt het fonds gebruik van een archiveringstool waarin alle documenten van het fonds staan. Deze tool wordt onafhankelijk van de IT van DHL door een professionele partij gehost in de cloud.

Niet-financiële risico's	Definitie	Belangrijke beheersmaatregelen
		– Met betrekking tot de pensioenadministratie heeft PF DHL zich ervan verzekerd dat de toegang tot de servers van AZL op een goede wijze is geregeld en de uitvoerder een deugdelijke back-up procedure heeft. Dit is relevant voor de toekenning van de pensioengelden op korte en op lange termijn. Verder heeft PF DHL zich verzekerd dat de toegang tot de servers van BNY Mellon, de uitvoerder voor de beleggingsadministratie en de balansmanager, op een adequate wijze is geregeld. Ook de back-up functie is voldoende vastgelegd en operationeel. Ook heeft PF DHL zich ervan verzekerd dat de toegang tot de servers van Aegon AM op een goede wijze is geregeld. – Het IT-beleid van PF DHL ziet toe op de juiste inrichting van IT, met name bij de uitbestedingspartijen. IT is een aandachtspunt in selectie, monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen.

Beleidsinstrumenten

Als maatstaf voor de draagkracht van PF DHL wordt de beleidsdekkingsgraad genomen. De ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad kan nadelig beïnvloed worden door bovenstaande risico's. Om de risico's te beheersen en de ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad te beïnvloeden heeft het fonds een aantal beleidsinstrumenten tot haar beschikking :

- Beleggingsbeleid,
- Herverzekeringsbeleid,
- Premiebeleid,
- Toeslagbeleid.

De uitgangspunten rondom deze beleidsinstrumenten volgen uit de kwalitatieve risicohouding die PF DHL heeft bepaald en is vastgelegd in de ABTN van het fonds.

De belangrijkste bevindingen van de kwalitatieve risicohouding zijn:

- De werkgever heeft aangegeven verder te willen met een zelfstandig pensioenfonds.

- De populatie van PF DHL is relatief oud. Theoretisch gezien past hier een beperktere risicobereidheid bij.
- Liever een grotere mate van zekerheid op indexatie, waarbij de kans op een mogelijke korting wordt geaccepteerd.
- Het belang van indexatie voor PF DHL is hoog. PF DHL kent een voorwaardelijke indexatie ambitie.
- PF DHL wenst een stabiele premie voor deelnemer en werkgever.

Een verdere concretisering van de beleidsuitgangspunten is gebaseerd op de eind 2022 uitgevoerde ALM studie (hieraan is primo 2023 invulling gegeven). In deze ALM studie is de samenhang tussen de beleidsuitgangspunten rondom de premie, toeslag en de te voeren beleggingsstrategie getoetst. Dit heeft op hoofdlijnen geleid tot onderstaand beleid.

Beleidsdekkingsgraad (BDG)	Niveau	Premie als percentage salarissom	Voorwaardelijke Toeslagverlening actieven, pensioen gerechtigden en gewezen deelnemers (prijsindex)	Asset allocatie	
Boven de indexatie DG/ Strategisch vereiste dekkingsgraad (hoogste is leidend)	BDG $\geq$ 141,7%	Kosten-dekkende premie (gedempt)	Volledige toeslagverlening. Het bestuur streeft naar extra toeslag binnen fiscale toegestane grenzen gelijk aan maximaal 1/5e deel van surplus ($>141,7\%$)	Beleggingsplan 2023: Vastrentende waarden 44,0% Kas 2,5% Aandelen, inclusief vastgoed 53,5% Renteafdekking *) 70%	Beleggingsplan 2024: Vastrentende waarden 44,0% Kas 2,5% Aandelen, inclusief vastgoed 53,5% Renteafdekking **) 70%
Boven de toeslagdrempel, maar onder de indexatie DG	BDG $\geq$ 110% BDG $<$ 141,7%		Gedeeltelijke toeslag (lineair oplopend)	Valuta afdekking: Valuta ontwikkelde landen voor aandelen en listed vastgoed 50%, voor vastrentende waarden en vastgoed 100%	Valuta afdekking: Valuta ontwikkelde landen voor aandelen en listed vastgoed 50%, voor vastrentende waarden en vastgoed 100%
Boven de ondergrens, maar onder de toeslagdrempel	BDG $\geq$ 104,1% BDG $<$ 110%		Geen toeslag		
Onder de ondergrens	BDG $<$ 104,1%			*) voor 2023 is de rente afdekking gefixeerd op 70%.	**) voor 2024 is de rente afdekking gefixeerd op 70%.

Onder het nieuw Financiële Toetsingskader (nFTK) is het toeslagbeleid en wordt het verlenen van mogelijke extra toeslagen ingekaderd door de hoogte van de beleidsdekkingsgraad en de strategisch vereiste dekkingsgraad. Bovenstaand overzicht biedt duidelijke richtlijnen. Hierdoor loopt PF DHL geen onvoorziene risico's voor wat betreft het te voeren premie- en toeslagbeleid.

Risicohouding

Het nFTK vereist dat gemonitord wordt of het gevoerde beleid resulteert in de verwachte doelstellingen. Vervolgens dient dit aan de deelnemers gecommuniceerd te worden. Deze wettelijke verplichting komt tot uitdrukking in de zogeheten 'risicohouding'. De risicohouding van het pensioenfonds is de mate waarin PF DHL, na overleg met sociale partners, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen

van PF DHL te realiseren en de mate waarin PF DHL beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van PF DHL. De risicohouding wordt verder onderverdeeld in een korte termijn risicohouding en een lange termijn risicohouding.

Korte termijn risicohouding

De korte termijn risicohouding wordt gemeten aan de hand van de vereiste dekkingsgraad met bijbehorende bandbreedtes. Indien op enig moment de daadwerkelijke vereiste dekkingsgraad zich buiten deze bandbreedtes bevindt, is dit een eerste indicatie dat het gevoerde beleid niet in lijn is met de doelstellingen van het pensioenfonds. PF DHL heeft op 9 januari 2023 in overleg met de sociale partners de risicohouding voor de korte termijn vastgesteld op een vereiste dekkingsgraad tussen de 117,5% en 127,5%, dit als gevolg van de wijzigingen in de beleggingsmix. Als

gevolg van deze significante wijziging is in 2023 een aanvang haalbaarheidstoets uitgevoerd. Gedurende 2023 is de daadwerkelijke vereiste dekkingsgraad binnen deze bandbreedtes gebleven en heeft PF DHL het beleid niet hoeven aanpassen.

Lange termijn risicohouding

De lange termijn risicohouding komt tot uitdrukking in de jaarlijks terugkerende haalbaarheidstoets. De belangrijkste uitkomst waarnaar in de haalbaarheidstoets gekeken wordt, is het pensioenresultaat. Het pensioenresultaat is een maatstaf voor koopkrachtbehoud. De risicohouding van het fonds is de mate waarin PF DHL, na overleg met de sociale partners, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van PF DHL. Hierbij is rekening gehouden met de wettelijke ondergrenzen ten aanzien van het pensioenresultaat:

- Ondergrens verwacht pensioenresultaat (vanuit evenwicht), zijnde 90%.
- Ondergrens verwacht pensioenresultaat (vanuit de feitelijke situatie), zijnde 90%.
- Maximale afwijking van het verwachte pensioenresultaat in een slechtweersituatie, zijnde 45%.

Het pensioenresultaat en ondergrenzen zijn door het bestuur vastgesteld en vastgelegd in de ABTN.

In 2023 heeft PF DHL aan deze wettelijke verplichting voldaan via de aanvanghaalbaarheidstoets. Dit heeft geleid tot een pensioenresultaat van 97% vanuit de evenwichtsituatie en een pensioenresultaat van 95% vanuit de feitelijke financiële positie, waarbij de relatieve afwijking 18% bedroeg. De uitkomsten voldoen aan de door PF DHL vastgestelde ondergrenzen en maximale relatieve afwijking.

Eigen risicobeoordeling (ERB)

PF DHL heeft in 2021 de eigen risicobeoordeling (ERB) uitgevoerd. Hierbij is een integrale analyse en beoordeling uitgevoerd van de korte en lange termijnrisico's voor PF DHL en de effectiviteit van het risicobeheer (inclusief feitelijke beheersmaatregelen). De ERB is op 7 juli 2021 ingediend bij DNB.

Enerzijds is de uitwerking van de ERB de verantwoordelijkheid van het gehele bestuur en van iedere bestuurder. Anderzijds werkt PF DHL ook met een rolverdeling in de governance. Risico eigenaren die zijn aangewezen dienen hun verantwoordelijkheid te nemen voor de risico's waarvan zij eigenaar zijn. De RMC voert samen met de sleutelfunctiehouder risicobeheer en de risicomanager vanuit een integraal perspectief 'challenges' uit richting de risico eigenaren, brengt zaken met elkaar in samenhang en zal vanuit een integraal perspectief het risicoprofiel blijven monitoren. De risicobeheerfunctie zal ook de risico eigenaren blijven faciliteren bij het uitvoeren van hun rol.

In 2023 is vanwege een significante wijziging in beleggingsmix tevens een deel ERB uitgevoerd. De scope van de deel-ERB is beperkt gebleven tot een focus op de aanleiding (trigger) voor de deel-ERB. Bij deze deel-ERB betreft het de verhoging van de zakelijke waardenportefeuille met 8%-punt en het vastzetten van de renteafdekking op 70%. Dit heeft als gevolg dat de bandbreedte voor het vereist eigen vermogen als indicatie van de korte termijn risicohouding is aangepast. Deze deel-ERB is op 17 januari 2024 bij DNB ingediend.

De vraagstelling van de deel-ERB was:

1. Hoe beoordeelt het bestuur de kwaliteit en doelmatigheid van risicobeheer in het onderzochte besluitvormingsproces (zoals beschreven in de inleiding van deze ERB); en welke verbetermogelijkheden volgen hier eventueel uit?
2. Welke gevolgen geeft het besluit voor het risicobeheer en wordt hier adequaat opvolging aan gegeven?

Voor wat betreft de eerste vraag, samenvattend kan worden gesteld dat het besluit is gebaseerd op grondig onderzoek via ALM en AHBT, voldoet aan het prudent person beginsel en in de hele cyclus van het beleggingsbeleid en mandatering van vermogensbeheerders adequaat is doorgevoerd. De evenwichtige belangenafweging is hierbij aan de orde gekomen; wel is door het bestuur vastgesteld dat de evenwichtige belangenafweging (voortaan) diepgaander moet worden uitgewerkt. Hierbij zal het inmiddels door bestuur goedgekeurde basisdocument normenkader voor evenwichtige belangenafweging behulpzaam zijn. Ook wordt de les getrokken dat in het vervolg een projectmatige aanpak wordt gekozen (als er een complexere combinatie in de besluitvorming aan de orde is) waarbij de besluitvorming verder kan

worden gestroomlijnd. De deel-ERB kan dan ook een meer sturende rol in de besluitvorming innemen.

Voor wat betreft de tweede vraag, samenvattend zorgt het besluit voor aanvaardbare wijzigingen in het risicoprofiel, waarbij het renterisico, kredietrisico en omgevingsrisico afnemen terwijl met name het marktrisico, valutarisico en communicatierisico toenemen. Met de gewijzigde mandaten en door de bestaande cyclus van rapportage en monitoring borgt PF DHL dat deze risico's worden beheerd in lijn met de beleidsuitgangspunten van PF DHL.

Deze deel ERB geeft een volledig beeld van alle aspecten die van belang zijn rond het besluit om de het strategisch beleggingsbeleid en bijbehorende risicohouding aan te passen. Dit geeft het bestuur houvast en bevestiging ten aanzien van de besluitvorming en bevestigt de assessment van de bijbehorende risico's, namelijk dat deze aanvaardbaar waren en zijn. Tevens bevat het rapport een aantal zinvolle aanbevelingen om het proces van dergelijke beleidsaanpassingen in de toekomst meer gestroomlijnd te laten verlopen, hetgeen de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen binnen het fonds verder zal verhogen. De deel ERB wordt vanuit risico-beheer derhalve ondersteund.

Verslag Raad van Toezicht

Samenvatting voor het bestuursverslag

Deze rapportage bevat de bevindingen van de Raad van Toezicht (RvT) naar aanleiding van het onderzoek naar het functioneren van het bestuur van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland over 2023. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De RvT is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en in het bestuursverslag. De RvT staat het bestuur met raad ter zijde. Daarnaast heeft de RvT goedkeuringsrechten ten aanzien van een aantal bestuursbesluiten. De RvT betreft de Code Pensioenfonds bij de uitoefening van zijn taak.

De RvT heeft in overleg met het bestuur een plan van aanpak voor 2023 opgesteld, met het voorstel om, naast de wettelijke taken voor een Raad van Toezicht, zich in 2023 te richten op de voorbereiding op de transitie naar de nieuwe pensioenregeling in het kader van de Wet toekomst pensioenen (WTP). Daarmee is het bestuur akkoord gegaan.

Belangrijkste waarnemingen en aanbevelingen

Opvolging eerdere aanbevelingen RvT

De RvT heeft vastgesteld dat het bestuur de aanbevelingen over 2022 adequaat heeft opgevolgd.

Voorbereiding op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel

Het bestuur is voortvarend gestart met de voorbereiding op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. De beoogde transitiedatum om over te stappen naar het nieuwe pensioenstelsel is 1 januari 2026 en deze datum heeft het bestuur gedeeld met de pensioenuitvoerder, AZL. Echter, AZL heeft in december laten weten een latere datum te hanteren voor de overstap naar het nieuwe stelsel.

De door het bestuur in het projectplan opgezette projectorganisatie voorziet in de nodige overleggen met de diverse stakeholders. De aangestelde projectleider bewaakt het proces en levert kennis en inhoud. Het bestuur heeft een evenwichtskader opgesteld dat als handvat zal dienen bij het nemen van de nodige besluiten in het kader van de WTP. De RvT is in 2023 nog niet betrokken bij de voorbereiding van de transitie. Door de projectleider is wel verslag gedaan vanuit de stuurgroep en is een planning opgesteld van overleggen in 2024. De RvT beveelt aan:

- op korte termijn met AZL te overleggen over de voor het bestuur acceptabele transitiedatum;
- de voortgang in het overleg met sociale partners te bewaken;
- inzake de kwantitatieve onderbouwing voor de beoordeling van evenwichtige belangenafweging in het kader van de WTP, zie aanbeveling onder evenwichtige belangenafweging.

Functioneren van de governance tijdens de transitie naar de nieuwe pensioenregeling

De governance van het fonds met betrekking tot het transitieproces naar de nieuwe pensioenregeling functioneert naar behoren. Alle organen en sleutelfuncties worden betrokken en geïnformeerd over de voortgang van het proces. De rolverdeling en verantwoordelijkheden tussen het bestuur, de RvT en het Verantwoordingsorgaan (VO), de commissies/werkstromen en sleutelfuncties tijdens het transitieproces zijn duidelijk. De voorbereidende besluitvorming in het transitieproces is volop aan de gang, vergt een extra inspanning en wordt gemonitord. Wel heeft de RvT meermaals haar zorgen uitgesproken over de voortgang van het transitieproces, wil het bestuur op 1 januari 2026 over kunnen. Deze zorgen zijn onderkend en besproken. Vanaf medio 2023 ziet de RvT verbeteringen en meer daadkracht. Desalniettemin blijft dit voor de RvT een aandachtspunt in 2024.

De RvT beveelt aan:

- voldoende tijd, aandacht en focus te houden om de gestelde doelen te halen;
- concrete en heldere deadlines vast te stellen richting sociale partners.

Beleid van het bestuur

Stappen zijn gezet om verdere invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Zo is het MVB beleid aangepast en er is een shortlist ESG risico's vastgesteld. Daarnaast zijn er verkenningen geweest ten aanzien van het beschermingsrendement en de leenrestrictie in het kader van de nieuwe pensioenregeling. De RvT is van mening dat het bestuur het MVB beleid goed op orde heeft. Tevens heeft het bestuur onder meer het beleid inzake korting groot leeftijdsverschil gewijzigd. De RvT heeft geen aanbevelingen.

Algemene gang van zaken in het fonds en naleving Code Pensioenfondsen

De algemene gang van zaken bij het fonds verlopen goed, zoals het proces van de jaarlijkse vaststelling van de premie en franchise, de uitvoering van een aanvangshaalbaarheidstoets en een deel eigenrisicobeoordeling, de bespreking van de normen van de Code Pensioenfondsen en de nodige wijzigingen in de fondsdocumenten. De uitbestedingspartijen worden met de nodige regelmaat geëvalueerd. Het traject voor fiduciaire ondersteuning bij het beheren van de beleggingsportefeuille is een zorgvuldig proces geweest.

Hierbij is rekening gehouden met de aankomende ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, de WTP en de bezetting van het bestuursbureau. IT, cybersecurity en datakwaliteit staan op de audit agenda. De RvT heeft geen aanbevelingen.

Risicomanagement

De RvT constateert dat de risicomanagementcommissie (RMC) haar taken en verantwoordelijkheden adequaat oppakt en uitermate serieus neemt. De juiste dingen komen aan bod en risico opinies worden zorgvuldig voorbereid. De RMC heeft goed oog voor wat er de komende tijd op hen afkomt (DORA, WTP, ESG) en agendeert dit tijdig. Er is een uitgebreid document "Overzicht acties risicobeheerfunctie bij Project WTP" beschikbaar maar deze dient nog te worden geactualiseerd. De sleutelfunctiehouder risicobeheer speelt een essentiële rol in de transitie. Een belangrijke taak en verantwoordelijkheid is te waarborgen dat alle besluitvorming rondom de transitie evenwichtig is. Wij zien dat hij hier zich goed bewust van is. De RvT beveelt aan:

- de RMC te betrekken bij alle voorgenomen besluiten over de transitie naar het nieuwe stelsel, niet alleen de beoordeling van de evenwichtigheid, maar ook de datakwaliteit, de uitvoerbaarheid, de governance-inrichting, IT en uitbesteding.

Evenwichtige belangenafweging

Sinds de aanbeveling in het RvT rapport over het verslagjaar 2021, stelt de RvT vast dat de evenwichtige belangenafweging in beleidsnotities en notulen sterk verbeterd is. Over het algemeen is de afweging kwalitatief en niet kwantitatief van aard. De RvT merkt op dat in de transitie naar de WTP veel (voorgenomen) besluiten niet alleen kwalitatief maar ook kwantitatief moeten worden onderbouwd. De RMC/SFH speelt hierbij een belangrijke rol, maar uiteindelijk is het bestuur hiervoor eindverantwoordelijk. De RvT beveelt aan:

- voor de beoordeling van evenwichtige belangenafweging een uitgebreider kader te ontwerpen op basis waarvan sneller en efficiënter inzicht kan worden verkregen in de kwantitatieve onderbouwing van voorgenomen besluiten in het kader van de WTP.

Communicatie en transparantie

In 2023 heeft het bestuur een communicatiebeleidsplan opgesteld. Er is nog geen WTP communicatieplan opgesteld. Dat staat voor 2024 op de bestuursagenda.

De klachten- en geschillenregeling is aangepast naar aanleiding van de Gedragslijn goed omgaan met klachten van de Pensioenfederatie en op de website is een uitgebreide infographic geplaatst, met de verschillende stappen in de klachten- en geschillenregeling. Tevens wordt het bestuur ook uitgebreider door AZL geïnformeerd in de SLA rapportage over de klachten die bij AZL zijn binnengekomen. De wijze van keuzebegeleiding, volgens de laatste berichten ingaande per 1 januari 2025, heeft het fonds nog niet op orde. Daar wordt nog aan gewerkt. De RvT beveelt aan:

- voor medio 2024 de keuzebegeleiding vorm te geven, zodat nog voldoende tijd is voor de uitvoering van een pilot.

Raad van Toezicht

Mw. E. (Elise) van Kalmthout

Mw. M. (Marianne) Meijer-Zaalberg (voorzitter)

Dhr. J.H.H. (Jeroen) Tuijp

februari 2024

Reactie bestuur

Het bestuur bedankt de Raad van Toezicht (RvT) voor de positief-kritische manier waarop de RvT betrokken is bij het pensioenfonds. Het bestuur waardeert het overleg met de RvT over belangrijke ontwikkelingen en constructieve houding van de RvT hierin. Het bestuur neemt de aanbevelingen van de RvT ter harte en zal de komende tijd een nadere prioritering aan de aanbevelingen aanbrenge. Over de voortgang hiervan zal nadrukkelijk afstemming met de RvT plaatsvinden. Het bestuur ziet uit naar de verdere samenwerking in 2024.

Verantwoordingsorgaan

Verslag Verantwoordingsorgaan

Interne aangelegenheden

Samenstelling

Per 1 januari 2023 is de heer J. de Winter namens gepensioneerden toegetreden tot het VO. Het VO is daarmee weer voltallig. De samenstelling van het VO is per 31 december 2023 als volgt:

- E. Bouwmeester (lid) namens werkgevers;
- B. Drexhage (voorzitter) namens gepensioneerden;
- E. Van de Langenberg (lid) namens deelnemers;
- J. de Winter (lid) namens gepensioneerden.

Het VO wordt ondersteund door de heer M.E. van der Straten, ambtelijk secretaris OR en VO.

Diversiteit

Het VO bestaat volledig uit mannen boven de 40, waarmee het streven naar een meer diverse samenstelling helaas niet gerealiseerd is en waarmee afgeweken wordt van de Code Pensioenfondsen nummer 33. Dit is mede van belang in verband met het verzwaarde adviesrecht dat het VO heeft bij het invaarbesluit (omzetten van bestaande pensioenaanspraken in persoonlijke pensioenpotjes) dat het bestuur mogelijk zal nemen. Bij dit invaarbesluit is de evenwichtige belangenafweging voor alle belanghebbenden van groot belang. De leden van het VO willen zich inspannen om in hun advies recht te doen aan de belangen van met name ook de jongere deelnemers.

Aanpassing benoemingsprocedure VO-leden

De selectie van VO leden namens de gepensioneerden vindt statutair plaats door verkiezingen. Het VO toetst of kandidaten voldoen aan het functieprofiel. Deze werkwijze is afgestemd met de Raad van Toezicht (RvT) en is verwerkt in het reglement VO in het bestuursstatuut.

Vaststelling functieprofiel VO-lid

Het VO heeft het functieprofiel voor VO-leden aangescherpt. Tevens is verduidelijkt dat een VO-lid werknemer moet zijn (geweest) van een van de DHL-ondernemingen die aangesloten zijn bij Pensioenfonds DHL Nederland. Het profiel wordt nog ter vaststelling en goedkeuring voorgelegd aan het bestuur en de RvT.

Vergaderingen

Het VO vergaderde in 2023 11 keer waaronder twee keer met de RvT. Daarnaast vergaderde het VO tweemaal met het bestuur en de RvT gezamenlijk.

Adviesaanvragen en benoemingsvoordrachten

In 2023 zijn er de volgende adviesaanvragen behandeld:

Samenstelling feitelijke premie en hoogte premiecomponenten 2023. Eind december 2022 is er overleg geweest met sociale partners over de premiehoogte, de franchise en de opbouw. De premie is verlaagd naar 27% van de pensioengrondslag bij een gelijkblijvend opbouwpercentage van 1.79%. De verlaging van de premie was mogelijk door de gestegen rente. De franchise is gelijk gehouden waardoor het verschil met Bpf Vervoer kleiner is geworden. Dit leidt tot meer pensioenopbouw bij een gedaalde premie. Het bestuur heeft hierover onverplicht advies gevraagd aan het VO. In verband met de noodzakelijke afstemming tussen bestuur en sociale partners kon dit pas in januari 2023 worden gerealiseerd.

Het VO achtte het besluit evenwichtig, vooral ook omdat de premiedekkingsgraad boven de 100% uitgekomen is. Het VO adviseerde dan ook positief.

Adviesaanvraag communicatieplan 2023

In het communicatieplan waren kleine wijzigingen aangebracht. Het VO adviseerde positief.

Adviesaanvraag Communicatiebeleidsplan 2024

Het betrof het doorrollen van een bestaand plan in afwachting van het opstellen van het transitie-communicatieplan en het communicatieplan behorend bij de nieuwe pensioenregeling. Mede gelet op het tijdelijke karakter van het communicatiebeleidsplan 2024 adviseerde het VO positief over het voorgenomen besluit. Het VO gaf het bestuur in overweging om nieuw op te stellen communicatiebeleidsplannen concreter te formuleren met meetbare doelen, waarbij achteraf kan worden vastgesteld of en in hoeverre de inzet van middelen heeft bijgedragen aan het bereiken van het doel.

Adviesaanvraag functieprofiel RvT lid

In verband met het aflopen van de maximale zittingstermijn van een van de RvT-leden heeft de RvT het bestuur verzocht een adviesaanvraag 'functieprofiel RvT' aan het VO te zenden. Het VO tijdens het overleg met de RvT meegedeeld geen opmerkingen te hebben over het profiel. De RvT heeft het profiel daarop vastgesteld.

Selectie en voordracht nieuw lid RvT

In samenspraak met de RvT heeft het VO voor de selectie van kandidaten voor de RvT de profielschets onder de aandacht gebracht bij twee verenigingen van interntoezicht pensioensector. Een van de beide is de VIIP (Vrouwen in institutioneel pensioen). Voor de gesprekken met kandidaten waren twee selectieteams samengesteld bestaande uit een VO-lid en een RvT lid. De kandidaten hadden met beide teams een gesprek. Het VO heeft de beide VO-leden in de selectiecommissie gemachtigd in afstemming met de RvT-leden in de selectiecommissie tot een bindende voordracht aan het bestuur te komen.

Wijziging klachten- en geschillenregeling

Het VO heeft geconstateerd dat de klachten- en geschillenregeling in 2023 door het bestuur is gewijzigd, maar dat over deze wijziging geen advies gevraagd is.

Wet Toekomst Pensioenen

De WTP was het speerpunt in het jaarplan van het VO.

Het VO heeft diverse webinars gevolgd over aspecten van de Wet Toekomst Pensioenen en participeert daarnaast in verdiepingssessies van het bestuur die eveneens betrekking heeft op belangrijke onderdelen van de WTP. De verdiepingssessies van het bestuur worden door het VO als waardevol gezien.

In 2023 is slechts in geringe mate voortgang geboekt in de besluitvorming over de te maken keuzes in het kader van de WTP. Dit had naar de indruk van het VO vooral met de traagheid in onderhandelingen van sociale partners te maken. Het bestuur heeft bovendien de externe projectleider die de WTP-kar moest trekken vervangen.

Het bestuur hanteerde een ambitieuze planning, waarin er voor het VO slechts 1 maand beschikbaar zou zijn geweest om te adviseren over het invaarbesluit. Als gevolg van het feit dat AZL eenzijdig besloten heeft om de transitiedatum voor Pensioenfonds DHL Nederland één jaar later te zetten (1 januari 2027) is meer ruimte ontstaan voor besluitvorming en advies. Een belangrijk punt van aandacht is echter dat er ook meer tijd zal liggen tussen de berekeningsdatum voor het invaarbesluit en de realisatiedatum, met als gevolg dat er afwijkingen zullen ontstaan tussen de berekende verdeling van kapitalen en de feitelijke verdeling.

Oordeel over het beleid van het bestuur en de wijze waarop het is uitgevoerd

Ons oordeel is gebaseerd op het overleg met het bestuur en de Raad van Toezicht, op het jaarverslag en de certificeringsrapporten, het verslag van de RvT alsmede kennisneming van diverse bestuursstukken.

Mede gelet op het oordeel van de RvT is het VO van oordeel dat het bestuur een verantwoord beleid voert en dit beleid ook adequaat uit weet te voeren. Het risicomanagement is op orde en de genomen besluiten zijn naar de mening van het VO evenwichtig.

Op enkele belangrijke parameters scoort het beleid van het bestuur zeer goed:

- Te zien is dat de uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets op alle punten voldoen aan de vastgestelde grenzen;
- De premiedekkingsgraad (de verhouding tussen de feitelijke premie exclusief uitvoeringskostenopslag en actuariael benodigde koopsom voor de opbouw van nieuwe aanspraken) voor 2023 is ruim positief en bedraagt 114,6% (2022: 79,7%);
- Speciale betekenis kent het VO toe aan het indexatiebesluit per 1 januari 2024. Per 1 januari 2023 was een indexatie van 10% toegekend. Vanwege de gewijzigde inzichten bij het CBS over de stijging van de energielasten is er per oktober 2023 een nieuw prijsindexcijfer vastgesteld. Hierdoor was het niet zonder meer mogelijk om per 1 januari 2024 nog indexatie toe te kennen. Het bestuur heeft op verantwoorde wijze kans gezien het toch mogelijk te maken om ook per 1 januari 2024 een indexatie toe te kennen. Gelet op de hoge inflatie in 2023 en 2024, alsmede op de dekkinggraad van het fonds, lijkt ons dit een verantwoord besluit, juist met het oog op te scheppen vertrouwen bij deelnemers in de aanloop naar de invoering van het nieuwe pensioenstelsel.

Met de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen wordt het VO geacht specifiek een oordeel te geven over de beleidskeuzes die van invloed zijn op de uitvoeringskosten van het fonds en te oordelen over de uitvoeringskosten als zodanig. Met betrekking tot de uitvoeringskosten ziet het VO twee zijden. Enerzijds geeft het bestuur aan dat uit benchmarkonderzoek uitgevoerd in 2022 de uitvoeringskosten onder het niveau van vergelijkbare fondsen ligt. Anderzijds blijkt uit het jaarverslag dat de pensioenuitvoeringskosten in 2023 met ruim 16% zijn gestegen ten opzichte van 2022. Deze stijging wordt in het jaarverslag afdoende verklaard, namelijk door extra onderzoeken en inhuur op het bestuursbureau. Een benchmarkonderzoek over 2023 was bij het samenstellen van het jaarverslag nog niet beschikbaar, maar op basis van het benchmarkonderzoek over 2022 oordeelt het VO dat de uitvoeringskosten van het fonds op een verantwoord niveau liggen.

Tot slot bedankt het VO het bestuur, de Raad van Toezicht en ook het bestuursbureau voor de prettige samenwerking.

Reactie bestuur

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan (VO) voor haar oordeel en voor de samenwerking en de inbreng. Het bestuur heeft de samenwerking met het VO als open en constructief ervaren. Het bestuur streeft ernaar het VO tijdig bij de relevante zaken te betrekken. Het bestuur ziet uit naar de verdere samenwerking in 2024.

Vooruitblik 2024

Pensioenregeling

Begin 2024 is in overleg met sociale partners besloten in 2024 de pensioenopbouw op het zelfde niveau als 2023 te houden, ook de franchise 2024 gelijk te houden aan de franchise 2023 en ook de doorsneepremie gelijk te houden aan 2023, zijnde 27% uit hoofde van de evenwichtige belangenafweging.

Haalbaarheidstoets

In 2024 heeft PF DHL geen haalbaarheidstoets uitgevoerd. Naar aanleiding van het bericht van DNB op 8 april 2024, dat bij voornemen tot volledig invaren, er in 2024 geen haalbaarheidstoets hoeft te worden ingediend, heeft het fonds, na overleg met de toezichthouder en het feit dat het voornemen is om volledig in te varen, geen haalbaarheidstoets in 2024 uitgevoerd en ingediend.

SIRA

De SIRA 2023 is gestart in 2023 en wordt in 2024 afgerond. Deze is opgebouwd uit 5 risico thema's, opgedeeld in 50 risico scenario's, welke dienen te worden beoordeeld. Aan de hand van deze beoordeling worden de actie- en aandachtspunten vastgesteld, welke dienen te worden opgepakt.

Datakwaliteit

Voor een solide pensioenuitvoering is de juistheid van de gegevens in de administratie een belangrijke voorwaarde. In het voorjaar van 2024 wordt de analyse op de datakwaliteit uitgevoerd. Voorafgaand aan deze analyse is het datakwaliteitsbeleid en het terug- en nabetalingsbeleid aangepast en worden de uitzonderingen in de deelnemersadministratie al opgepakt en onderzocht. Een van de zaken is de voorziening herverzekerde aanspraken, welke na onderzoek is komen te vervallen.

Wet Toekomst Pensioenen

Op 30 mei 2023 heeft de Eerste Kamer eveneens de Wet Toekomst Pensioenen aangenomen, nadat op 22 december 2022 de Wet Toekomst Pensioenen door de Tweede Kamer was aangenomen. De invoerdatum is 1 juli 2023. Het bestuur heeft in overleg met de sociale partners een projectplan opgesteld en een project organisatie ingericht, die dit project trekt. De beoogde transitiedatum is 1 januari 2027. Medio 2024 dienen de sociale partners de regeling gereed te hebben en het transitieplan te hebben opgesteld. Het bestuur zal in 2024 vervolgens het implementatieplan en het communicatieplan transitie gereed hebben. Dit onderwerp is een vast agendapunt van de bestuursvergadering.

Toezichtthema's DNB

DNB heeft PF DHL voor 2024 een toezichtsagenda toegestuurd met daarin, naast de aankondiging van de DNB seminars en het periodiek overleg met de toezichthouder, de volgende onderwerpen:

Deelonderzoekcybersecurity en uitbesteding: rondetafel/seminar over DORA

DNB organiseert in 2024 een round table met een selectie van instellingen waarbij aandacht wordt besteed aan de impact van DORA op de sector. Indien mogelijk wordt de vertaling van DORA op de huidige toezichtswerkzaamheden nader gemotiveerd.

Themaonderzoek Regievoering nieuwe pensioenregeling

DNB monitort de voorbereiding van pensioeninstellingen op het nieuwe pensioenstelsel. Dit aan de hand van een periodieke vragenlijst welke ook in 2023 is uitgevraagd en ook in 2024 wordt uitgevraagd.

Niet financiële risico's

Ook in 2024 zal uitvraag worden gedaan naar de beheersing van de niet-financiële risico's (integriteits-, operationele, en IT risico's) en de invloed van het bedrijfsmodel, de governance en het gedrag en cultuur op het risicoprofiel van pensioenfondsen.

Vragenlijst informatiebeveiliging

In 2024 zal uitvraag worden gedaan naar de volwassenheid van informatiebeveiliging en de beheersing van uitbestedingsrelaties. Dit middels een self-assessment waarin verwijzingen dienen te worden opgenomen naar belangrijke bewijsstukken.

Sectorbrede analyses op rapportages

Binnen de sector zullen analyses worden uitgevoerd op de ingediende rapportages. Afhankelijk van de eventuele bevindingen kunnen aanvullende vragen worden gesteld aan de pensioeninstelling. De analyses zullen onder meer betrekking hebben op beleggingen, premie, performance, vermogensbeheerkosten en jaarwerk.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Utrecht, d.d. 21 juni 2024.

Het bestuur

G.C.T. Burggraaf
vicevoorzitter namens werkgevers

J.G Baaij
vicevoorzitter namens werknemers

Balans per 31 december (na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa

	2023		2022	
	€	€	€	€
Beleggingen voor risico pensioenfonds [1]				
Onroerende zaken				
– Participaties in niet beursgenoteerde beleggingsfondsen in vastgoed	129.623		152.668	
Zakelijke waarden				
– Participaties in niet beursgenoteerde beleggingsfondsen in aandelen	484.193		363.732	
Vastrentende waarden				
– Obligaties	124.617		122.585	
– Participaties in niet beursgenoteerde beleggingsfondsen in vastrentende waarden	415.430		437.710	
	<u>540.047</u>		<u>560.295</u>	
Derivaten				
– Valutatermijntransacties	2.748		7.639	
Overige beleggingen				
– Participaties in moneymarketfonds	29.223		31.589	
	<u>1.185.834</u>		<u>1.115.923</u>	
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [2]		0		1.303
Vorderingen en overlopende activa [3]		1.704		1.424
Liquide middelen [4]		4.842		8.649
		<u>1.192.380</u>		<u>1.127.299</u>

[...] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva

	2023		2022	
	€	€	€	€
Stichtingskapitaal en reserves				
– Algemene reserve [5]		287.642		286.265
Technische voorzieningen				
– Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [6]	901.354		834.781	
– Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [7]	0		1.303	
		901.354		836.084
Overige technische voorzieningen				
– Voorziening uitloopriscio arbeidsongeschiktheid [8]		1.775		2.117
Kortlopende schulden [9]		1.273		2.241
Overlopende passiva [10]		336		592
		1.192.380		1.127.299

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten (in duizenden euro)

	2023		2022	
	€	€	€	€
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds				
– Directe beleggingsopbrengsten [11]	38.118		9.675	
– Indirecte beleggingsopbrengsten [12]	49.544		-306.454	
– Kosten van vermogensbeheer [13]	-4.703		-5.142	
		82.959		-301.921
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [14]		18.094		18.456
Saldo van overdrachten van rechten [15]		-722		1.413
Pensioenuitkeringen [16]		-31.024		-28.087
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds[17]				
– Premies en premievrijstelling	-14.983		-22.225	
– Uitkeringen en afkopen	31.262		28.248	
– Indexatie	-29.289		-105.391	
– Intrest	-27.042		5.234	
– Sterfte	2.028		1.794	
– Arbeidsongeschiktheid	-358		489	
– Vrijgevallen voor kosten	779		708	
– Waardeoverdrachten	864		-1.438	
– Omrekening rentetermijnstructuur	-29.541		346.067	
– Diversen	-293		-1.840	
– Wijziging grondslagen	0		-12.102	
		-66.573		239.544
Mutaties overige technische voorzieningen				
– Voorziening uitloop arbeidsongeschiktheidsrisico [18]		342		-284

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2023		2022	
	€	€	€	€
Herverzekering				
– Premies [19]		-31		-36
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [20]		-1.668		-1.432
Overige baten en lasten [21]		0		5
Saldo van baten en lasten		<u>1.377</u>		<u>-72.342</u>
Bestemming van het saldo				
– Algemene reserve	<u>1.377</u>		<u>-72.342</u>	
		1.377		-72.34

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht (in duizenden euro)

	2023 €	2022 €
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
– Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	16.317	21.166
– Wegens overgenomen pensioenverplichtingen	2.254	3.617
	<u>18.571</u>	<u>24.783</u>
Uitgaven		
– Uitgekeerde pensioenen en afkopen, loonheffing, sociale lasten en andere inhoudingen	-30.980	-28.055
– Wegens overgedragen pensioenverplichtingen	-3.406	-1.780
– Premies herverzekering	-31	-36
– Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.411	-1.447
	<u>-35.828</u>	<u>-31.318</u>
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
– Directe beleggingsopbrengsten	38.405	10.031
– Verkopen en aflossingen beleggingen	508.639	584.338
	<u>547.044</u>	<u>594.369</u>
Uitgaven		
– Aankopen beleggingen	-528.891	-579.022
– Kosten van vermogensbeheer	-4.703	-5.142
	<u>-533.594</u>	<u>-584.164</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>-3.807</u>	<u>3.675</u>
Saldo geldmiddelen 1 januari	8.649	4.974
Saldo geldmiddelen 31 december	<u>4.842</u>	<u>8.649</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het doel van PF DHL is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan pensioengerechtigden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregelingen van de aangesloten ondernemingen. Statutair is PF DHL gevestigd in Utrecht en ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41178669. Voor de feitelijke vestigingsplaats en de contactgegevens wordt verwezen naar pagina 1 van dit jaarverslag.

Toepassing Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving

PF DHL heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag (bestuursverslag, jaarrekening en overige gegevens) de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en Titel 9 Boek 2 BW nageleefd, met inachtneming van artikel 146 van de Pensioenwet.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld.

Stelselwijziging

In 2023 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekening-posten.

Schattingswijzigingen 2023

In 2023 zijn geen schattingswijzigingen geweest.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het

actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "vorderingen of schulden uit hoofde van effectentransacties".

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Waardering

Algemene grondslagen

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de kostprijs, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Voor kortlopende vorderingen en schulden wordt de kostprijs geacht een redelijke benadering te zijn van de reële waarde. Bij de vorderingen op verzekeringsmaatschappijen is rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de verzekeringsmaatschappij.

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend tegen de ultimo jaar geldende koersen.

Participaties in beleggingsfondsen in vastgoed

Voor beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen is de actuele waarde de per balansdatum geldende beurskoers. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum.

Participaties in beleggingsfondsen in aandelen

De niet ter beurze genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, zoals gerapporteerd door de onafhankelijke vermogensadministratie en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Indien het fonds afwijkt van de gerapporteerde intrinsieke waarde, omdat hier aanleiding toe bestaat, is dit specifiek aangegeven.

Participaties in beleggingsfondsen in obligaties

De beursgenoteerde obligaties zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum en participaties in beleggingsfondsen zijn gewaardeerd op actuele waarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. De niet ter beurze genoteerde participaties in beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, zoals gerapporteerd door de onafhankelijke vermogensadministratie en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Indien het fonds afwijkt van de gerapporteerde intrinsieke waarde, omdat hier aanleiding toe bestaat, is dit specifiek aangegeven.

Derivaten

De derivaten zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde. Er kunnen modellen en technieken gehanteerd worden gebaseerd op marktparameters ten behoeve van de waardering van de derivaten. Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord. PF DHL past geen hedge accounting toe.

Herverzekering

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De overige vorderingen en overlopende activa omvatten onder meer de vorderingen m.b.t. beleggingsopbrengsten en premie-afrekening met een looptijd korter dan 1 jaar. Deze zijn bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en bij vervolgwaaordingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van een voorziening voor mogelijk oninbaarheid. De voorziening wegens oninbaarheid is indien van toepassing in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. De tegoeden in verband met beleggingstransacties zijn als aparte post ook opgenomen onder de liquide middelen. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Algemene reserve

Het saldo van baten en lasten wordt, toegevoegd aan de algemene reserve.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen heeft betrekking op alle toegekende rechten, inclusief de rechten van arbeidsongeschikte deelnemers, volgens de opgebouwde rechtenmethode. Dit wil zeggen dat de gefinancierde aanspraken overeenkomen met de per de balansdatum tijdsevenredig verworven pensioenaanspraken. De berekening is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

Financieringsmethodiek	: Startingskoopsommen (dit betekent dat de netto voorziening pensioenverplichtingen op elk moment gelijk is aan de contante waarde van de verkregen pensioenaanspraken).
Sterfte	: Prognosetafel AG2022 (startjaar 2024) fondsspecifieke correctiefactoren vastgesteld o.b.v het WTW ervaringssterftemodel 2022.
Gehuwdheid	: De voorziening voor latent partnerpensioen wordt tot pensioendatum vastgesteld volgens het onbepaalde partnersysteem. Hierbij wordt rekening gehouden met de in 2022 geactualiseerde fondsspecifieke partnerfrequenties. Na pensioendatum wordt het latente partnerpensioen vastgesteld volgens het bepaalde partnersysteem.
Leeftijdsverschil man - vrouw	: 3 jaar (2022: 3 jaar).

Rekenrente	: Rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (2,33% ultimo 2023, 2,57% ultimo 2022).
Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen	: Ter financiering van het latent wezenpensioen, geldt een opslag van 1,75% op contante waarde van het latent partnerpensioen voor de niet-gepensioneerden, uitgesteld nabestaandenpensioen bij uitgesteld ouderdomspensioen.
Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten	: De contante waarde van de vrijgestelde pensioenopbouw is voor 100% opgenomen in de VPV.
Opslag voor excassokosten	: 2,5% van de netto voorziening.
Opslag voor premievrijstellingsrisico	: 5% van de bruto premie.

De indexatie is voorwaardelijk. Voor eventuele toekomstige indexatie wordt niet gereserveerd. Er is geen recht op indexatie en het is voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre de indexatie zal plaatsvinden. Een eenmaal toegezegde indexatie in enig jaar is onvoorwaardelijk en wordt opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Deze voorziening is op dezelfde grondslagen gebaseerd als de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds en heeft betrekking op elders verzekerde pensioenen die in mindering worden gebracht op de opgebouwde pensioenen bij PF DHL. Ultimo 2023 is deze voorziening vrijgevallen.

Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid

De voorziening uitlooprisico dient ter dekking van het latente arbeidsongeschiktheidsrisico (premielvrijstelling en arbeidsongeschiktheidspensioen) en deze is gelijk aan de jaarlijkse risicopremie voor toekomstige arbeidsongeschiktheidspensioenen en voor het premievrijstellingsrisico over het huidige en vorige boekjaar.

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva omvatten de posten verschuldigd aan externe partijen en zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en bij vervolgwaaordingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De overige schulden en overlopende passiva hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Resultaatbepaling

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderinggrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de renteopbrengst verminderd met de kosten; bij de aandelen wordt hieronder verstaan het bruto-dividend verminderd met de kosten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling. De interesten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen in vastgoedfondsen, aandelen, commodities, obligaties en leningen op schuldbekentenissen;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties;
- alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kosten van vermogensbeheer

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de interne als externe beheer- en administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen en aan het fonds in rekening zijn gebracht.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra storting en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoerings- en administratiekosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoerings- en administratiekosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging grondslagen

De wijziging grondslagen hebben betrekking op (incidentele) wijzigingen in actuariële grondslagen en/of methoden.

Indexatie

De indexatie toont het effect van de indexatie van 3,5% per 1 januari 2024 op de technische voorziening.

Herverzekering

Het risico op arbeidsongeschiktheid en overlijden is herverzekerd door middel van een stop-loss verzekering bij Zwitserleven.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd, Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december (in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2022 €	Aankopen/ verstrekkingen €	Verkopen/ uitlotingen/ (af)lossingen €	Gerealiseerde koers- verschillen €	Niet- gerealiseerde koers- verschillen €	Stand ultimo 2023 €
<i>Onroerende zaken</i>						
Participaties in niet beurs- genoteerde beleggingsfondsen in vastgoed	152.668	0	-276	-1.258	-21.511	129.623
<i>Aandelen</i>						
Participaties in niet beurs- genoteerde beleggingsfondsen in aandelen	363.732	126.910	-79.160	18.628	54.083	484.193
<i>Vastrentende waarden</i>						
Beursgenoteerde obligaties	122.585	65.170	-66.571	-15.857	19.290	124.617
Participaties in niet beurs- genoteerde beleggingsfondsen in vastrentende waarden	437.710	165.002	-174.005	-43.844	30.567	415.430
	<u>560.295</u>	<u>230.172</u>	<u>-240.576</u>	<u>-59.701</u>	<u>49.857</u>	<u>540.047</u>
<i>Derivaten</i>						
Valutatermijncontracten	7.290	22.816	-31.031	8.215	-5.005	2.285
Bij: reclassificatie naar passivazijde	349	114	0	0	0	463
	<u>7.639</u>	<u>22.930</u>	<u>-31.031</u>	<u>8.215</u>	<u>-5.005</u>	<u>2.748</u>

Categorie	Stand ultimo 2022 €	Aankopen/ verstrekkingen €	Verkopen/ uitlotingen/ (af)lossingen €	Gerealiseerde koers- verschillen €	Niet- gerealiseerde koers- verschillen €	Stand ultimo 2023 €
<i>Overige beleggingen</i>						
Participaties in money- marketfonds	31.589	148.995	-156.281	4.725	195	29.223
Belegd vermogen activa zijde	1.115.923	529.007	-507.324	-29.391	77.619	1.185.834
Belegd vermogen passiva zijde						
<i>Derivaten</i>						
Valutaderivaten	-349	0	-114	0	0	-463
Belegd vermogen passiva zijde	-349	0	-114	0	0	-463
Totaal belegd vermogen	1.115.574	529.007	-507.438	-29.391	77.619	1.185.371
Onderverdeling derivaten:						
Valutatermijncontracten	7.290					2.285
	7.290					2.285

PF DHL belegt niet rechtstreeks in premiebijdragende ondernemingen. Door investeringen in passieve aandelenfondsen waardeze ondernemingen mogelijk deel van uitmaken, kan een belang in deze ondernemingen echter niet uitgesloten worden.

Methodiek bepaling marktwaarde

Genoteerde marktprijzen:	Beursgenoteerde obligaties
Contante waarde berekening:	Valutaderivaten
Intrinsieke waarde:	Beleggingen in beleggingsfondsen
Waarderingsmodellen:	Vastgoedfondsen, Hypothekenfonds

Levelindeling per 31 december 2023

	Genoteerde markt- prijzen	Contante waarde berekening	Intrinsieke waarde	Waar- derings- modellen	Stand ultimo 2023
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	129.623	129.623
Zakelijke waarden	0	0	484.193	0	484.193
Vastrentende waarden	124.617	0	282.261	133.169	540.047
Derivaten	0	2.285	0	0	2.285
Overige beleggingen	0	-3.890	33.113	0	29.223
Totaal belegd vermogen	124.617	-1.605	799.567	262.792	1.185.371

Levelindeling per 31 december 2022

	Genoteerde markt- prijzen	Contante waarde berekening	Intrinsieke waarde	Waar- derings- modellen	Stand ultimo 2022
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	152.668	152.668
Zakelijke waarden	0	0	363.732	0	363.732
Vastrentende waarden	122.585	0	283.680	154.030	560.295
Derivaten	0	7.290	0	0	7.290
Overige beleggingen	0	0	31.589	0	31.589
Totaal belegd vermogen	122.585	7.290	679.001	306.698	1.115.574

	2023 €	2022 €
[2] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	0	1.303
Deze post heeft betrekking op het herverzekeringsdeel van de technische voorzieningen op de passivazijde van de (toelichting op) de balans. In 2023 is het herverzekeringsdeel van de technische voorziening op de passivazijde van de balans vrijgefallen.		
[3] Vorderingen en overlopende activa		
<u>Lopende en nog te ontvangen intrest</u>		
Hieronder is opgenomen de aan het boekjaar toe te rekenen intrest en dividend van:		
– Vastrentende waarden	1.122	1.424
– Liquide middelen	14	0
	<u>1.136</u>	<u>1.424</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
– Aangesloten ondernemingen (premie-afrekeningen)	568	0
	<u>568</u>	<u>0</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>1.704</u>	<u>1.424</u>
Alle vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar.		
[4] Liquide middelen		
– Depotbanken	3.161	6.013
– ING Bank N.V.	1.681	2.636
	<u>4.842</u>	<u>8.649</u>
De liquide middelen en de kredietfaciliteit van € 1,8 miljoen bij ING Bank N.V. staan ter vrije beschikking van het fonds.		
Totaal activa	<u>1.192.380</u>	<u>1.127.299</u>

	2023 €	2022 €
Stichtingskapitaal en reserves		
<u>Stichtingskapitaal</u>	0	0
[5] <u>Algemene reserve</u>		
Stand per 1 januari	286.265	358.607
Mutatie uit bestemming saldo	1.377	-72.342
Stand per 31 december	<u>287.642</u>	<u>286.265</u>
Totaal stichtingskapitaal en reserves	<u>287.642</u>	<u>286.265</u>
Het minimaal vereiste vermogen bedraagt 104,1% (2022: 104,1%).		
Het vereiste eigen vermogen bedraagt (strategisch) 121,8% (2022: strategisch 121,8%).		
De dekkingsgraad is 131,8% (2022: 134,2%).		
De reële dekkingsgraad ¹⁾ is 102,2% (2022: 106,6%).		
De beleidsdekkingsgraad ²⁾ is 137,3% (2022: 141,4%).		
Technische voorzieningen		
[6] <u>Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds</u>		
De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds per 31 december is als volgt opgebouwd:		
– Deelnemers (inclusief eindloongarantie)	184.345	164.544
– Gewezen deelnemers	340.121	316.173
– Pensioengerechtigden (inclusief vrijval niet opgevraagde pensioenen)	376.593	353.173
– Voorziening uitlooprisko	1.775	2.117
– Voorziening niet opgevraagd pensioen	295	375
Totale voorziening pensioenverplichtingen	<u>903.129</u>	<u>836.382</u>
Af: herverzekering	0	-1.303
Totale voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	<u>903.129</u>	<u>835.079</u>

1) De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad bij volledige toeslagverlening.

2) De beleidsdekkingsgraad is de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad.

	2023 €	2022 €
Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt:		
Stand per 1 januari	834.781	1.074.325
Mutaties:		
– Premies en premievrijstelling	14.983	22.225
– Uitkeringen en afkopen	-31.262	-28.248
– Indexatie	29.289	105.391
– Intrest	27.042	-5.234
– Sterfte	-2.028	-1.794
– Arbeidsongeschiktheid	358	-489
– Vrijgevallen voor kosten	-779	-708
– Waardeoverdrachten	-864	1.438
– Omrekening rentetermijnstructuur	29.541	-346.067
– Diversen	293	1.840
– Wijziging grondslagen	0	12.102
Stand per 31 december	901.354	834.781
<u>[7] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen</u>		
Stand per 1 januari	1.303	1.776
Af: mutatie	-1.303	-473
Stand per 31 december	0	1.303
Overige technische voorzieningen		
<u>[8] Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid</u>		
Stand per 1 januari	2.117	1.833
Bij: mutatie ten laste van de staat van baten en lasten	-342	284
Stand per 31 december	1.775	2.117
Totaal overige technische voorzieningen	1.775	2.117

	2023 €	2022 €
[9] Kortlopende schulden		
– Negatieve derivatenposities	463	349
– Aangesloten ondernemingen (premie-afrekening)	9	1.218
– Loonheffing en sociale premies	636	587
– Uitkeringen	2	6
– Administratiekosten, accountant, actuaris, vermogensbeheer, toezichtskosten en communicatie	163	81
	1.273	2.241
[10] Overlopende passiva		
– Nog te betalen kosten	336	162
– Vooruitontvangen bedragen volgend boekjaar	0	430
	336	592
Totaal passiva	1.192.380	1.127.299

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Door de hoge mate van rentegevoeligheid van het SLM-fonds bestaat er de verplichting om bij te storten als er sprake is van een rentestijging. Het SLM-fonds wordt gekenmerkt door een boven- en een ondergrens voor de participatiewaarde. De bovengrens per participatie is € 10.000,- en de ondergrens per participatie is € 2.000,-. Indien de waarde van een participatie, op ultimo dagbasis, boven respectievelijk onder deze grens raakt, wordt er besloten tot afkomen respectievelijk bijstorten. Bij besluit tot afkomen wordt, binnen twee werkdagen, de dan geldende participatiewaarde verlaagd naar € 5.000,-. Het verschil tussen de dan geldende participatiewaarde en € 5.000,- wordt door het SLM-fonds uitbetaald aan de participant. Bij besluit tot bijstorten wordt, binnen twee werkdagen, de dan geldende participatiewaarde verhoogd naar € 5.000,-. Het verschil tussen de dan geldende participatiewaarde en € 5.000,- dient door de klant te worden bijgestort in het SLM-fonds. Het SLM-fonds kent een hoge mate van leverage.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Toelichting op de staat van baten en lasten (in duizenden euro)

Algemeen

Bezoldiging bestuursleden en leden verantwoordingsorgaan

De bestuursleden en leden verantwoordingsorgaan van Stichting Pensioenfonds DHL hebben in 2023 (met uitzondering van de onafhankelijk voorzitter) geen bezoldiging ontvangen. Wel is voor het bijwonen van vergaderingen van het bestuur, de commissies en het verantwoordingsorgaan in totaal € 105.376,- (2022: € 86.094,-) uitgekeerd. In de onderstaande tabel worden de bedragen in duizenden euro aangegeven.

Categorie	Reis- kosten eigen vervoer	Reis- kosten openbaar vervoer	Vacatie geld	Verblijf kosten (vast)	Overloop bestuurs- kosten	Overige kosten	Vergoeding voorzitter	Grand Totaal
Jaarbedrag 2023	0	0	52	0	2	0	51	105

Personeel

Gedurende het boekjaar 2023 had het fonds geen personeel in dienst. Bij het bestuursbureau werken vier mensen die in dienst zijn van DHL en zijn gedetacheerd aan PF DHL.

Baten en lasten

	2023 €	2022 €
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
[11] <u>Directe beleggingsopbrengsten</u>		
– Aandelen vastgoedfondsen	5.233	4.651
– Obligaties	32.711	5.023
– Liquide middelen	39	-15
– Overige beleggingen	130	16
– Rente m.b.t. waardeoverdrachten	5	0
	38.118	9.675
[12] <u>Indirecte beleggingsopbrengsten</u>		
– Gerealiseerde koersverschillen:		
– Aandelen vastgoedmaatschappijen	-1.258	18.623
– Aandelen	18.628	37.337
– Obligaties	-59.701	-119.760
– Valutatermijntransacties	8.215	-32.610
– Overige beleggingen	4.725	407
– Overige gerealiseerde resultaten	1.346	4.563
– Niet-gerealiseerde koersverschillen:		
– Aandelen vastgoedfondsen	-21.511	-11.071
– Aandelen	54.083	-95.607
– Obligaties	49.857	-118.984
– Valutatermijntransacties	-5.005	10.547
– Overige beleggingen	195	101
– Overige niet-gerealiseerde resultaten	-30	0
	49.544	-306.454
[13] <u>Beleggingskosten</u>		
– Kosten van het vermogensbeheer	-4.078	-4.561
– Herallocatie vanuit pensioenuitvoeringskosten	-625	-581
	-4.703	-5.142
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	82.959	-301.921

De beleggingskosten over boekjaar 2023 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Categorie	Beheer- en bewaar- loon	Perfor- mance- verg.	Trans- actie- kosten	Overige kosten	Totaal
Vastgoed	-1.407	0	0	0	-1.407
Aandelen	-761	0	-43	0	-804
Vastrentende waarden	-916	0	-250	0	-1.166
Kosten overlay beleggingen	0	0	0	0	0
Overige vermogensbeheerkosten	-1.640	0	100	0	-1.540
Totaal kosten vermogensbeheer 2023	-4.724	0	-193	0	-4.917

De beleggingskosten over boekjaar 2022 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Categorie	Beheer- en bewaar- loon	Perfor- mance- verg.	Trans- actie- kosten	Overige kosten	Totaal
Vastgoed	-1.405	0	-7	0	-1.412
Aandelen	-958	0	-12	0	-970
Vastrentende waarden	-1.447	0	-397	0	-1.844
Kosten overlay beleggingen	0	0	0	0	0
Overige vermogensbeheerkosten	-1.322	0	0	0	-1.322
Totaal kosten vermogensbeheer 2022	-5.131	0	-416	0	-5.548

	2023 €	2022 €
[14] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
– Doorsneepremies	18.094	18.456
	<u>18.094</u>	<u>18.456</u>
De premiebijdragen van werkgever en werknemers bedragen in totaal 27,0% (2022: 30,0%) van de loonsom.		
De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premies zijn als volgt:		
– Kostendekkende premie	19.176	26.947
– Gedempte kostendekkende premie	17.676	18.094
– Feitelijke premie	18.094	18.456
De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
De kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	15.014	22.261
– Opslag in stand houden vereist vermogen	3.273	3.962
– Opslag voor uitvoeringskosten	889	724
– Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	0	0
	<u>19.176</u>	<u>26.947</u>
De gedempte kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	9.645	9.987
– Opslag in stand houden vereist vermogen	2.103	1.778
– Opslag voor uitvoeringskosten	889	724
– Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	5.039	5.605
	<u>17.676</u>	<u>18.094</u>
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	9.645	9.987
– Opslag in stand houden vereist vermogen	2.103	1.778
– Opslag voor uitvoeringskosten	889	724
– Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	5.039	5.605
– Premiemarge	418	362
	<u>18.094</u>	<u>18.456</u>

	2023 €	2022 €
[15] Saldo van overdrachten van rechten		
– Overgenomen pensioenverplichtingen	2.684	3.193
– Overgedragen pensioenverplichtingen	-3.406	-1.780
	-722	1.413
[16] Pensioenuitkeringen		
– Pensioenen		
– Ouderdomspensioen	-23.195	-20.949
– Partnerpensioen	-7.394	-6.678
– Wezenpensioen	-25	-29
– Invaliditeitspensioen	-269	-202
– Andere uitkeringen		
– Afkopen	-98	-183
– Eenmalige uitkering	-43	-46
	-31.024	-28.087
[17] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen		
– Premies en premievrijstelling	-14.983	-22.225
– Uitkeringen en afkopen	31.262	28.248
– Indexatie	-29.289	-105.391
– Intrest	-27.042	5.234
– Sterfte	2.028	1.794
– Arbeidsongeschiktheid	-358	489
– Vrijgevallen voor kosten	779	708
– Waardeoverdrachten	864	-1.438
– Omrekening rentetermijnstructuur	-29.541	346.067
– Diversen	-293	-1.840
– Wijziging grondslagen	0	-12.102
	-66.573	239.544
Mutatie overige technische voorzieningen		
[18] Voorziening uitloop arbeidsongeschiktheidsrisico	342	-284
Herverzekering		
[19] Premies		
– Premie risicoverzekering	-31	-36

	2023 €	2022 €
[20] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
– Administratie	-909	-873
– Personeelskosten	-483	-417
– Governance ¹⁾	-159	-183
– Controlekosten ²⁾	-70	-75
– Advieskosten	-458	-329
– Contributie- en toezichtskosten	-109	-92
– Overige kosten	-69	-44
– Kosten WTP	-36 ³⁾	0
– Herallocatie naar kosten vermogensbeheer	625	581
	-1.668	-1.432
[21] Overige baten en lasten		
Diversen	0	5
Saldo van baten en lasten	1.377	-72.342

	2023 €	2022 €
Beleggingsopbrengsten	26.377	49.380
Premies	2.191	-4.529
Waardeoverdrachten	142	-25
Kosten	0	0
Uitkeringen	237	161
Sterfte	2.028	1.794
Arbeidsongeschiktheid	-16	205
Mutaties	-277	-1.865
Toeslagverlening	-29.289	-105.391
Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	-16	-12.077
Andere oorzaken	0	5
	1.377	-72.342

1) Inclusief kosten Raad van Toezicht.

2) In de controlekosten zijn ondermeer de kosten van de wettelijke accountantscontrole van de jaarrekening en de verslagstaten opgenomen ad 52 (2022: 53).

3) Dit betreft de helft van de kosten voor het project, de andere helft wordt door de werkgevers gedragen.

Resultaatbestemming

Statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming

Jaarlijks besluit het bestuur of een bedrag in de algemene reserve zal worden gestort, en zo ja welk bedrag.

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar als volgt te verdelen (in duizenden euro's):

	2023 €	2022 €
Algemene reserve	1.377	-72.342
	<u>1.377</u>	<u>-72.342</u>

Risicoparaagraaf (bedragen in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

"In de risicoparaagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6 en de S10. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2023 van 121,8% en 2022 van 121,8%.

	2023 (strategisch)		2022 (strategisch)	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	32.887	2,0	33.811	2,2
Zakelijke waarden risico (S2)	160.105	16,7	145.577	16,4
Valutarisico (S3)	44.048	1,1	39.737	1,0
Grondstoffenrisico (S4)	–	0,0	–	0,0
Kredietrisico (S5)	24.529	1,6	23.679	1,7
Verzekeringstechnisch risico (S6)	21.799	0,3	20.759	0,3
Concentratierisico (S8)	–	–	–	–
Actief beheer risico (S10)	12.445	0,1	19.172	0,2
Diversificatie-effect	-99.161	–	-100.254	–
Vereist eigen vermogen (risico fonds)	196.652	21,8	182.481	21,8
Afname voor toerekening totale technische voorziening		0,0		0,0
Vereist eigen vermogen (totaal fonds)	196.652	21,8	182.481	21,8
Aanwezige dekkingsgraad		131,8%		134,2%
Beleidsdekkingsgraad		137,3%		141,4%
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,1%		104,1%
Vereiste dekkingsgraad	(strategisch)	121,8%	(strategisch)	121,8%

In boekjaar 2023 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 137,3%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2022 van 141,4%, is de beleidsdekkingsgraad afgenomen met 4,1%-punt.

Renterisico

PF DHL dekt op basis van een dynamische rentestafel het renterisico af. Op 31 december 2023 bedroeg de afdekking strategisch 70% op basis van de swapcurve. Onder het Financieel Toetsingskader dient te worden uitgegaan van de DNB-methodiek voor de berekening van het renterisico. Het renterisico wordt daarbij vastgesteld door middel van looptijdafhankelijke renteschokken die worden toegepast op de DNB-rentetermijnstructuur (inclusief UFR). Dit wijkt aldus af van hoe PF DHL de (strategische) afdekking in de praktijk vormgeeft.

De strategische renteafdekking van 70% op basis van de swapcurve is eind 2023 equivalent met een renteafdekking van 65,4% op basis van de DNB-methodiek. De feitelijke renteafdekking op basis van de DNB-methodiek bedraagt 68,9% eind 2023.

Hoogte buffer

Op basis van de vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijk renterisico 29.535 (1,8%) en voor het strategisch renterisico 32.887 (2,0%).

Aandelen- en vastgoedrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en hedgefonds en private equity in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	2023		2022	
	€	%	€	%
Aandelen en onroerende zaken per categorie:				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	440.138	71,7	304.148	58,9
Opkomende markten (Emerging markets)	44.055	7,2	59.584	11,5
Niet beursgenoteerd vastgoed	129.286	21,1	152.344	29,5
Beursgenoteerd vastgoed	337	0,1	324	0,1
	<u>613.816</u>	<u>100,0</u>	<u>516.400</u>	<u>100,0</u>

Derivaten

Het zakelijke waarden risico wordt strategisch niet afgedekt en is feitelijk ook niet afgedekt.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch aandelen- en vastgoedrisico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk aandelen- en vastgoedrisico bedraagt 150.219 (15,6%) en voor het strategisch aandelen- en vastgoedrisico 160.105 (16,7%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van haar buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

	2023		2022	
	€	%	€	%
Belegd vermogen (inclusief, depotbanken en vorderingen en schulden m.b.t. beleggingen) naar valuta voor valuta afdekking:				
Euro	578.767	48,6	639.559	57,0
Amerikaanse dollar	413.405	34,8	278.806	24,8
Britse pound sterling	45.683	3,8	35.221	3,1
Japanse yen	33.310	2,8	28.826	2,6
Zwitserse francs	0	0,0	13.921	1,2
Overige valuta	118.490	10,0	126.678	11,3
	<u>1.189.655</u>	<u>100,0</u>	<u>1.123.011</u>	<u>100,0</u>

	2023		2022	
	€	%	€	%
Belegd vermogen (inclusief, depotbanken en vorderingen en schulden m.b.t. beleggingen) naar valuta na valuta afdekking:				
Euro	900.569	75,7	887.519	79,0
Amerikaanse dollar	132.052	11,1	68.593	6,1
Britse pound sterling	26.172	2,2	20.644	1,8
Japanse yen	14.752	1,2	12.945	1,2
Zwitserse francs	0	0,0	13.921	1,2
Overige valuta	116.110	9,8	119.389	10,6
	<u>1.189.655</u>	<u>100,0</u>	<u>1.123.011</u>	<u>100,0</u>

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door BNY Mellon valutatermijncontracten afgesloten.

Indien de afrekening van deze afgesloten contracten op 31 december 2023 zou hebben plaatsgevonden dan zou het af te rekenen bedrag € 5.005 lager uitvallen dan overeengekomen. Het fonds dekt strategisch 51,5% van haar niet-euro beleggingen af.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt 44.900 (1,2%) en voor het strategisch valuta risico 44.048 (1,1%).

Grondstoffenrisico

PF DHL belegt niet in grondstoffen en loopt daarmee geen risico dat de waarde van deze beleggingen daalt als gevolg van marktontwikkelingen.

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als risicovol beschouwd.

	2023		2022	
	€	%	€	%
Rating vastrentende waarden:				
AAA	259.518	48,1	278.742	49,8
AA	103.454	19,2	112.121	20,0
A	115.656	21,4	127.279	22,7
BBB	20.204	3,7	29.171	5,2
Lager dan BBB	8.319	1,5	10.532	1,9
Geen rating	32.896	6,1	2.449	0,4
	540.047	100,0	560.295	100,0
Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:				
Resterende looptijd < 1 jaar	136.428	25,3	54.467	9,7
Resterende looptijd <= 5 jaar	–	0,0	85.733	15,3
Resterende looptijd >= 5 jaar	403.619	74,7	420.095	75,0
	540.047	100,0	560.295	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentende waardenportefeuille. Naar mate de rating slechter wordt neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 24.723 (1,6%) en voor het strategisch kredietrisico van 24.529 (1,6%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

In verband met het langlevensrisico wordt aanvullend boven het hanteren van de prudente grondslagen, de Voorziening toekomstige sterfteontwikkeling gevormd.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 21.799 (0,3%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico ook 21.799 (0,3%).

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

Vastgoed	2023		2022	
	€	%	€	%
Verdeling onroerende zaken per regio:				
Europa	90.044	69,5	102.353	67,0
Noord-Amerika	39.506	30,5	50.203	32,9
Azië	61	0,0	90	0,1
Oceanië	12	0,0	22	0,0
	<u>129.623</u>	<u>100,0</u>	<u>152.668</u>	<u>100,0</u>

Zakelijke waarden	2023		2022	
	€	%	€	%
Verdeling zakelijke waarden per regio:				
Europa	143.326	29,6	131.237	36,1
Noord-Amerika	251.564	52,0	121.929	33,5
Oceanië en Azië	81.661	16,9	97.300	26,8
Overig	7.642	1,6	13.266	3,6
	484.193	100,0	363.732	100,0
Verdeling zakelijke waarden per sector:				
Financiële instellingen	82.426	17,1	66.179	18,3
Informatietechnologie	95.291	19,7	53.909	14,8
Industriële ondernemingen	56.511	11,7	43.609	12,0
Niet-cyclische consumentengoederen	36.045	7,4	34.007	9,3
Cyclische consumentengoederen	53.981	11,1	35.905	9,9
Farmacie	49.029	10,1	40.128	11,0
Vastgoed	12.464	2,6	10.026	2,8
Energie	17.704	3,7	14.223	3,9
Nutsbedrijven	12.912	2,7	12.276	3,4
Telecommunicatie	40.228	8,3	27.446	7,5
Basisindustrieën	24.131	5,0	20.079	5,5
Andere sectoren	3.471	0,7	5.945	1,6
	484.193	100,0	363.732	100,0

Vastrentende waarden	2023		2022	
	€	%	€	%
Verdeling vastrentende waarden per regio:				
Europa	400.492	74,3	435.475	77,8
Noord-Amerika	84.713	15,7	89.344	15,9
Midden- en Zuid-Amerika	15.171	2,8	17.150	3,1
Oceanië en Azië	772	0,1	1.881	0,3
Overig	38.899	7,2	16.445	2,9
	540.047	100,0	560.295	100,0
Verdeling vastrentende waarden per sector:				
Staatsobligaties	187.489	34,7	147.470	26,3
Obligaties index-linked	61.815	11,4	49.862	8,9
Hypotheken	133.170	24,7	154.030	27,5
Credits	152.327	28,2	173.691	31,0
Overig	5.246	1,0	35.242	6,3
	540.047	100,0	560.295	100,0
Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden per 31 december:				
Bondsrepubliek Duitsland	93.662	17,3	86.808	15,5
Nederlands Koninkrijk	32.078	5,9	37.202	6,6

Hoogte buffer

In het standaardmodel is geen rekening gehouden met een buffer voor concentratierisico. Het risico dient sec kwalitatief toegelicht te worden. Evenals in boekjaar 2022 is er geen additionele buffer berekend.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds resulteert een buffer voor het feitelijk actief beheer risico van 11.884 (0,1%) en voor het strategisch actief beheer risico van 12.445 (0,1%).

Diversificatie- en correlatie-effect

Bij de berekening van het totale vereist eigen vermogen dient gebruikt gemaakt te worden van de wortelformule. Hierdoor is het totale vereist eigen vermogen kleiner dan de optelsom van de afzonderlijke buffers. In de wortelformule wordt namelijk verondersteld dat niet alle risico's zich op hetzelfde moment zullen voordoen (diversificatie). Wel wordt uitgegaan van een positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, het aandelen- en vastgoedrisico en het kredietrisico. Per saldo heeft dit een risico-verlagend effect. Bij het pensioenfonds is dit voor de feitelijke beleggingsportefeuille eind 2023 97.240 en voor de strategische beleggingsportefeuille 99.161.

Vastgesteld te Utrecht, d.d. 21 juni 2024.

Het bestuur

G.C.T. Burggraaf
vicevoorzitter namens werkgevers

J.G. Baaij
vicevoorzitter namens werknemers

Overige gegevens

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds DHL Nederland te Utrecht is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2023.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 11.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 550.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Aangezien het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023 is artikel 137 van de Pensioenwet niet volledig van toepassing. Ik heb onderzocht of is voldaan aan de voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023, waardoor artikel 137, tweede lid, onderdelen a en b van de Pensioenwet niet van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat besluit gestelde voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 21 juni 2024

drs. J.J.M. Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Deloitte Accountants B.V.
Gustav Mahlerlaan 2970
1081 LA Amsterdam
Postbus 58110
1040 HC Amsterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2023.
2. De staat van baten en lasten over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 11.000.000. De materialiteit is gebaseerd op 1% van het pensioenvermogen per 31 december 2023.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Wij beschouwden het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark omdat dit een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van het pensioenfonds weergeeft.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur en de met governance belaste personen overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 550.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn

Reikwijdte van de controle

Stichting Pensioenfonds DHL Nederland kent een aantal kernactiviteiten welke grotendeels zijn uitbesteed aan serviceorganisaties. De stichting heeft het beheer van de beleggingen, de beleggingsadministratie en de pensioenadministratie uitbesteed aan respectievelijk BNY Mellon en AZL N.V. (hierna: 'de uitvoeringsorganisaties'). De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie die is verstrekt door deze uitvoeringsorganisaties.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de uitvoeringsorganisaties verleende diensten en het effect hiervan op de voor de controle relevante interne beheersing van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang, bepalen wij de aard en omvang van de uit te voeren controlewerkzaamheden en voeren wij controlewerkzaamheden uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor Stichting Pensioenfonds DHL Nederland relevante interne-beheersingsmaatregelen van de uitvoeringsorganisaties zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (SOC 1 type 2 / Standaard 3402 type II en 3000A-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne-beheersingsmaatregelen. Verder evalueren wij de in de Standaard 3402- en 3000A-rapportages beschreven interne-beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2023 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan de uitvoeringsorganisaties.

In aanvulling hierop hebben wij eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder werkzaamheden ten aanzien van de aanwezige beheersingsmaatregelen op het niveau van het bestuur en het bestuursbureau.

Wij hebben de certificerend actuaire instructies gestuurd op basis van Standaard 620 en NBA handreiking 1120 ten aanzien van de actuariële certificering met betrekking tot onder andere de consistentie, prudentie en actualiteit van schattingen ten aanzien van de voorziening pensioenverplichtingen en de financiële positie, in overeenstemming met relevante wetgeving. Wij hebben geëvalueerd of de certificerend actuaire heeft voldaan aan onze instructies. Daarnaast hebben wij de adequaatheid van de werkzaamheden van de actuaire geëvalueerd. Ook hebben wij de competentie, capaciteiten en objectiviteit van de actuaire geëvalueerd. Wij verwijzen hiervoor naar het kernpunt Gevoeligheden ten aanzien van de waardering van de technische voorzieningen.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de significante activiteiten, gecombineerd met zelfstandig verrichte werkzaamheden op het totaalniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van het geheel verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne-beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne-beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne-beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse, zoals opgenomen in de SIRA, geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne-beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de elementen die tot fraude kunnen leiden: Rationalisatie, druk (motivatie) en gelegenheid. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)

Risico:

Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken.

Controleaanpak:

- We hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar passend geacht, de werking getoetst van de interne-beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren, inclusief de interne-beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan het pensioenfonds bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Wij hebben een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. Waar zulke journaalposten zijn geïdentificeerd, hebben we aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op de geïdentificeerde risico's in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.

- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van beleggingen.
- We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen.

Onze procedures om in te spelen op geïdentificeerde risico's op fraude, hebben niet geleid tot een kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de entiteit door inlichtingen in te winnen bij het bestuur, de met governance belaste personen en, het lezen van notulen en rapporten van sleutelfuntiehouders.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de volgende wet- en regelgeving overwogen: naleving van het belastingrecht en regelgeving voor financiële verslaggeving, - zoals opgenomen van Titel 9 van Boek 2 BW, RJ 610 en de Pensioenwet - aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de jaarrekening.

Daarnaast is Stichting Pensioenfonds DHL Nederland onderworpen aan overige wet- en regelgeving, zoals ook benoemd in de NBA Handreiking 1144 'Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen', waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de jaarrekening, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken. te weten:

- Pensioenwet
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp)
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Gezien de aard van de activiteiten van Stichting Pensioenfonds DHL Nederland en de complexiteit van deze overige wet- en regelgeving bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van een pensioenfonds, voor de mogelijkheid van een pensioenfonds om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang; niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten.

Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens van) niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de activiteiten van het pensioenfonds voor de voorzienbare toekomst. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- Het verkrijgen van controle-informatie omtrent het continuïteitsrisico en de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling bij de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen.
- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan de vermogenspositie ten opzichte van het vereist eigen vermogen en de mate waarin beleggingen liquide gemaakt kunnen worden.
- Nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).
- Inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.
- Inspecteren van correspondentie met relevante toezichthoudende instanties.

De financiële positie van het pensioenfonds en de wettelijke mogelijkheid om onder bepaalde omstandigheden de pensioenverplichtingen te kunnen aanpassen is een belangrijk onderdeel van bovenstaande evaluatie. Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur en de met governance belaste personen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving van het kernpunt
De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
Waardering van beleggingen

De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Deze beleggingen dienen volgens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde.

Voor een groot deel van de beleggingen is de marktwaarde te toetsen aan direct of indirect genoteerde prijzen die tot stand zijn gekomen op liquide financiële markten. Illiquide beleggingen zijn beleggingen waarvoor een frequente marktnotering ontbreekt en de prijs daarom op basis van waarderingmodellen wordt bepaald.

Het met behulp van deze modellen bepalen van de marktwaarde is complex en bevat een hoge mate van subjectiviteit. Hierdoor neemt de waarderingonzekerheid inherent toe bij beleggingen zonder frequent genoteerde marktprijzen en hangt dit samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens.

In de toelichting op de grondslagen voor waardering van activa en passiva geeft Stichting Pensioenfonds DHL Nederland inzicht in de gehanteerde waarderingmethoden van de illiquide beleggingen. Een beschrijving van deze modellen en technieken is weergegeven in de toelichtingen noot 1 van de jaarrekening. Uit deze toelichting blijkt dat voor 10% van de beleggingen van het pensioenfonds de waardering is gebaseerd op directe marktnoteringen, voor 1% op basis van contante waarde berekening, 67% van de beleggingen is gewaardeerd op intrinsieke waarde en voor 22% op basis van waarderingmodellen en technieken.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole geïdentificeerde risico is dat illiquide beleggingen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.

Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer:

- De opzet, het bestaan en de werking van de beheersingsmaatregelen rondom waardering van de beleggingen beoordeeld.
- Gebruik gemaakt van SOC 1 type 2 rapportages, en deze geanalyseerd op toereikendheid van de scoping, bevindingen en de impact hiervan op de controlewerkzaamheden.
- Vastgesteld of de in de grondslagen voor waardering van activa en passiva beschreven modellen geschikt zijn om, binnen de geldende wettelijke bepalingen en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, te kunnen komen tot een marktwaarde van deze illiquide beleggingen.
- Getoetst of de toepassing van deze modellen en technieken bij het bepalen van de marktwaarde overeenkomstig de beschreven uitgangspunten heeft plaatsgevonden.
- De gecontroleerde rapportage waarin de beleggingen zijn opgenomen aangesloten met de financiële administratie en de jaarrekening.
- Een retrospectieve analyse uitgevoerd uitgevoerd ten aanzien van nagekomen waarderingen.
- Vastgesteld dat de waarderinggrondslagen en waarderingonzekerheid van de beleggingen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening.

Onze observatie bij dit kernpunt:

Wij achten de waardering van de beleggingen en de daarbij behorende toelichting in de jaarrekening per 31 december 2023 aanvaardbaar. Wij hebben geen materiële bevindingen te rapporteren.

Beschrijving van het kernpunt

De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd

Gevoeligheden ten aanzien van de waardering van de technische voorzieningen

De technische voorziening betreft de belangrijkste verplichting in de balans van het pensioenfonds en vormt één van de belangrijkste componenten voor de berekening van de actuele dekkingsgraad en de beleids-dekkingsgraad. De technische voorziening wordt, conform de vereisten van de Pensioenwet, gewaardeerd op marktwaarde. Deze marktwaarde komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers en wordt berekend op basis van actuariële grondslagen en schattingselementen en is dan ook gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. De certificerend actuaaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorziening en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen uit de Pensioenwet.

Stichting Pensioenfonds DHL Nederland heeft in de toelichting op de grondslagen voor waardering van activa en passiva de grondslagen voor de waardering van de technische voorziening toegelicht. In noot 6 is een verdere detaillering van de technische voorziening gegeven.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole geïdentificeerde risico is dat actuariële grondslagen met betrekking tot de fonds specifieke ervaringssterfte en kostenopslag niet juist worden toegepast en toegelicht en/of dat actuariële berekeningen onjuist zijn.

Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer:

- De certificerend actuaaris instructies gestuurd over de te volgen controleaanpak, risico's, werkzaamheden en attentiepunten.
- De redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen (actuariële) veronderstellingen en de gehanteerde waarderingsgrondslagen getoetst en besproken met de certificerend actuaaris.
- De rapportage van de certificerend actuaaris geëvalueerd en de uitkomsten besproken.
- Controlewerkzaamheden uitgevoerd op de pensioenaanspraken van de deelnemers om de gehanteerde administratieve basisgegevens te toetsen.
- Vastgesteld dat de actuaaris met deze basisgegevens werkt bij het toetsen van de technische voorziening.
- Vastgesteld dat de waarderingsgrondslagen van de technische voorzieningen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening.

Onze observatie bij dit kernpunt:

Wij achten de waardering van de technische voorzieningen en de daarbij behorende toelichting in de jaarrekening per 31 december 2023 aanvaardbaar. Wij hebben geen materiële bevindingen te rapporteren.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Voorwoord
- Meerjarenoverzicht
- Karakteristieken pensioenfonds
- Verslag van het bestuur
- Verslag Raad van Toezicht
- Verslag verantwoordingsorgaan
- Vooruitblik 2024
- Overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is, waarbij opgemerkt wordt dat het bestuur op basis van de Pensioenwet het korten van pensioenen als ultimum remedium kan inzetten.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De organen belast met governance zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de het pensioenfonds.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur en de met governance belaste personen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de met governance belaste personen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 21 juni 2024

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: E.M. van der Hall RA

Bijlagen

Aangesloten ondernemingen per 31 december 2023

Voor de basis- en de excedentpensioenregeling:

DHL Global Forwarding (Netherlands) B.V., Hoofddorp
 DHL Supply Chain Management B.V., Schiphol
 Deutsche Post Global Mail (Netherlands) B.V., Nieuwegein
 Deutsche Post International B.V., Amsterdam
 F.X. Coughlin B.V., Duiven
 Gerlach & Co. Internationale Expediteurs B.V., Venlo

Alleen voor de excedentpensioenregeling:

DHL Aviation (Netherlands) B.V., Haarlemmermeer
 DHL eCommerce (Netherlands) B.V., Utrecht
 DHL Freight (Netherlands) B.V., Tiel
 DHL Express (Netherlands) B.V., Schiphol (gemeente Haarlemmermeer)
 DHL Supply Chain (Netherlands) B.V., Utrecht
 Exel Group Holdings (Netherlands) B.V., Veghel
 DHL eCommerce (Services) B.V., Utrecht

Nevenfuncties per 31 december 2023

De bestuursleden hebben per 31 december 2023 de volgende nevenfuncties:

de heer G.C.T. Burggraaf	CFO DHL eCommerce (Netherlands) B.V. CFO DHL eCommerce (Belgium) N.V. CFO DHL eCommerce (Services) B.V.
de heer S.A. Heerlien	Legal Entity Management Deutsche Post AG Headquarters
de heer A.M. van Dorp	VP Commercial Europe, Middle East & Africa DHL Supply Chain
de heer P.A.M. Weekers	Operations Support Manager DHL Supply Chain
de heer J.G. Baaij	Geen nevenfuncties
de heer H.F.A.M. van der Eerden	Lid raad van advies Bode Scholten
de heer P. Beunk	Payroll Specialist DHL
de heer M.W. Dekker	Project Manager DHL Global Forwarding
de heer C. Verheij	HR Business Partner DHL Global Forwarding
de heer A.W. Alting (toehoorder)	Branche manager DHL Freight Houten
mevrouw N.M. Jacobs-Reuver (toehoorder)	HR Program Manager DHL Express Budgetcoach bij Stadsring in Amersfoort

De onafhankelijk voorzitter heeft per 31 december 2023 de volgende nevenfuncties:

mevrouw M. C. Snoek	Interim Manager bij MPOWEREDBY BV Group Head of Sustainability, Cardano Bestuurslid Administratiefonds Rotterdam (Stichting bevordering van Volkskracht) (vanaf september)
---------------------	--

Het bestuursbureau heeft per 31 december 2023 de volgende nevenfuncties:

de heer J.E. Zwiers	Geen nevenfuncties
mevrouw C.A. Tuin-Rölkens	Geen nevenfuncties
mevrouw S.M. Huisman	Geen nevenfuncties

De leden van de Raad van Toezicht hebben per 31 december 2023 de volgende nevenfuncties:

mevrouw M. Meijer-Zaalberg	Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel Lid Raad van Toezicht Stichting Pensioenfonds Vopak Bestuurslid Algemeen Pensioenfonds KLM Lid visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds Ecolab Voorzitter visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds van de Stichting Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium
mevrouw E.P.M. van Kalmthout	Eigenaar NIR Investments Consultancy Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Blue Sky Group Lid visitatiecommissie Stichting CRH Pensioenfonds Lid Raad van Toezicht Stichting CRH Pensioenfonds Lid Raad van Toezicht Stichting bedrijfspensioenfonds voor de Koopvaardij
de heer J.H.H. Tuijp	Partner Edmond Halley Onafhankelijk lid van de Beleidscommissie Pensioen & Communicatie Pensioenfonds Huisartsen Lid Raad van Commissarissen Univé Noord-Holland U.A.

De leden van het Verantwoordingsorgaan hebben per 31 december 2023 de volgende nevenfuncties:

de heer B. Drexhage	lid van de raad van advies firma Koninklijke HH Martens & Zoon bv
de heer J. de Winter	Geen nevenfuncties
de heer E. Bouwmeester	HR manager DHL Parcel
de heer E. van de Langenberg	Field Sales Manager DHL Express (Netherlands) B.V.

Checklist naleving Code Pensioenfondsen 2023

	Thema 1, Vertrouwen waarmaken	voldoen wel/niet	Toelichting
1.	Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en heeft hiervoor de eindverantwoordelijkheid.	ja, geheel toegepast	De pensioenovereenkomst tussen sociale partners (inhoudende de afspraken over de inhoud van de pensioenregeling) en wijzigingen daarin worden door het bestuur getoetst aan uitvoerbaarheid qua financiering, ambitie, communicatie, administratie en de geldende wet en regelgeving, voordat de opdracht door het bestuur wordt aanvaard. Voor de uitvoering heeft het bestuur een uitvoeringsovereenkomst gesloten met de bij het fonds aangesloten werkgevers. Het bestuur heeft bij het fonds zorggedragen voor een adequate governancestructuur, waarbij het altijd de regie en de eindverantwoordelijkheid over alle werkzaamheden heeft. Bij het beheren en uitvoeren van de pensioenregeling (en bij wijzigingen daarin) ziet het bestuur toe op een evenwichtige belangenafweging.
2.	Het bestuur is verantwoordelijk en zorgt voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het heeft een visie op die uitvoering, stelt eisen waaraan deze moet voldoen en bepaalt welk kosten-niveau aanvaardbaar is.	ja, geheel toegepast	De kwaliteit van de uitvoering van de pensioenregeling wordt doorlopend gemonitord. Daarnaast evalueert het bestuur de kwaliteit aan de hand van de SLA rapportages op kwartaalbasis en vindt jaarlijks de toets uitbesteding plaats. Eind 2021 is besloten de opbouw voor 2022 niet verder te verhogen om zo bij te dragen aan een hogere premiedekkingsgraad. Eind 2022 heeft er een ALM studie plaatsgevonden, waarna het percentage aandelen met 8%-punt is verhoogd en de rente afdekking op 70% is vastgezet. Daarnaast zijn de franchise en de opbouw voor 2023 gelijk gehouden en de premie verlaagd.

	Thema 1, Vertrouwen waarmaken	voldoen wel/niet	Toelichting
3.	Het bestuur stelt een missie, visie en strategie op. Ook zorgt het voor een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Daarnaast toetst het bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zo nodig bij.	ja, geheel toegepast	In de ABTN is de missie, visie en strategie vastgelegd, deze wordt jaarlijks geëvalueerd. Verder zijn in het jaarverslag de visie, missie en strategie opgenomen met daarbij de in het verslagjaar bereikte doelen. Verder heeft PF DHL een strategische jaarkalender, waarin alle beleidsprocessen zijn opgenomen en kent een RACI waarin alle processen zijn vastgelegd. De ABTN wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld en dan wordt gezien of er beleidsdocumenten dienen te worden bijgesteld, ook de strategische jaarkalender en de RACI worden jaarlijk vastgesteld.
4.	Bij alle besluiten legt het bestuur duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit is genomen.	ja, geheel toegepast	In de notulen worden de overwegingen waarom een bepaald besluit is genomen vastgelegd. Daarnaast worden alle beleidsstukken van voorleggers voorzien van een risicoparagraaf waarin een beschrijving is opgenomen met daarin de van belang zijnde risico's en de afwegingen, beoordeeld door de sleutelfunctiehouder risicomanagement en eventueel ook door de sleutelfunctiehouder actuariaat. De evenwichtige belangenafweging voor alle betrokken partijen is onderdeel van de risicoparagraaf.

	Thema 1, Vertrouwen waarmaken	voldoen wel/niet	Toelichting
5.	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	ja, geheel toegepast	Minimaal tweemaal per jaar overlegt het bestuur met het VO en bespreekt daar de beleidsafwegingen, de voorgenomen besluiten waarover het VO een adviesbevoegdheid heeft en de realisatie daarvan. In het jaarverslag worden deze aspecten uitgebreid behandeld. Bij alle relevante beleidsdocumenten en bestuursbesluiten wordt de evenwichtige belangenafweging betrokken. In het bestuursverslag wordt uitgebreid ingegaan op de risico's die het fonds c.q. de belanghebbenden lopen gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau en hoe het bestuur hiermee omgaat door middel van de getroffen beheersmaatregelen. Zie ook het eerder punt. In de voorleggers bij de te bespreken beleidsstukken wordt naast de risico's ook de belangenafweging opgenomen.
6.	Het bestuur houdt rekening met de verplichtingen die het fonds is aangegaan en draagt daarbij zorg voor optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risico.	ja, geheel toegepast	Dit is vastgelegd in het Beleggingsplan van het fonds dat als bijlage bij de ABTN is gevoegd en ook op de website van het pensioenfonds is gepubliceerd. Het beleggingsbeleid dat in het Beleggingsplan tot uitdrukking is gebracht, is gebaseerd op periodiek uitgevoerde ALM-studies. Iedere 3 jaar wordt een ALM studie uitgevoerd. In 2018 is besloten om het risicoprofiel naar beneden bij te stellen en in 2020 is een verkorte ALM uitgevoerd n.a.v. de corona crisis, hieruit zijn geen wijzigingen voortgekomen. In 2022 is opnieuw een ALM studie uitgevoerd, waarna het beleggingsbeleid voor 2023 is aangepast en het risicoprofiel naar boven bijgesteld.

	Thema 1, Vertrouwen waarmaken	voldoen wel/niet	Toelichting
7.	Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.	ja, geheel toegepast	Met de organen van het fonds, waaronder het VO, zijn bij de toelichting op het beleggingsbeleid tevens het beleid en de daarbij voorkomende dilemma's rondom het thema verantwoord beleggen besproken. In 2018 heeft er na aanleiding van de resultaten van de ALM studie overleg plaatsgevonden met sociale partners en is de risicohouding opnieuw vastgesteld. In 2019 is er een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers uitgevoerd, hieruit volgde dat merendeel achter maatschappelijk verantwoord beleggen staat. In 2021 en 2022 is het verantwoord beleggen verder uitgewerkt
8.	Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integrale risicomanagement adequaat georganiseerd is.	ja, geheel toegepast	Er is een RMC en het risicomanagement is een vast punt van de agenda. Het integraal risicomanagement beleidsplan is als bijlage aan de ABTN gevoegd. Hierin is opgenomen hoe het risicomanagement is vastgesteld en ingericht volgens het three-lines model.
9.	Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen.	ja, geheel toegepast	Het fonds kent een noodprocedure. Een financieel crisisplan inclusief calamiteitenplan maakt als bijlage onderdeel uit van de ABTN. Daarbij is ook een crisisteam benoemd met een zeker mandaat. Om de continuïteit in het geval van een calamiteit te waarborgen kent het fonds een uitwijkplan. Het financieel crisisplan bevat ook situaties die in eerste instantie geen financiële crisis zijn, maar die wel mogelijk kunnen veroorzaken. Verder beschikt het fonds over een incidentenregeling. In het crisisplan is het communicatiebeleid/-procedure vastgelegd in geval van een noodsituatie.

	Thema 2, Verantwoordelijkheid nemen	voldoen wel/niet	Toelichting
10.	Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering. Hierbij horen passende sturings- en controle-mechanismen.	ja, geheel toegepast	"De specifieke verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op de verschillende niveaus, dit wil zeggen van elk orgaan en commissie van het fonds, zijn vastgelegd in het bestuursstatuut. De sturings- en controlemechanismen zijn in de ABTN beschreven."
11.	Bij uitbesteding van taken neemt het bestuur in de overeenkomst met de dienstverlener adequate maatregelen op voor als de dienstverlener of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.	ja, geheel toegepast	Risicoafdekking, de te nemen adequate maatregelen en de aansprakelijkheid bij schade vormen een essentieel onderdeel bij de selectie en de contractonderhandelingen en worden dan ook contractueel vastgelegd. Monitoring hierop vindt periodiek plaats. Conform het door het bestuur vastgestelde uitbestedingsbeleid dienen contracten onmiddellijk of binnen een aanvaardbare termijn opzegbaar te zijn in geval de uitvoerder onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft dan wel schade veroorzaakt door ernstig verwijtbaar handelen of nalaten. Als bijlage bij de ABTN is dit vastgelegde uitbestedingsbeleid opgenomen, daarnaast worden er SLA afspraken vastgelegd in de bijlage bij de overeenkomsten welke per kwartaal in een rapportage worden gecontroleerd of de uitbesteder zich aan de afspraken houdt
12.	Het bestuur zorgt dat het zicht heeft op de keten van uitbesteding.	ja, geheel toegepast	Hieraan wordt invulling gegeven door middel van de SLA rapportages, de ISAE rapportages en de NFR rapportages. Verder vinden er jaarlijkse evaluaties plaats.

	Thema 2, Verantwoordelijkheid nemen	voldoen wel/niet	Toelichting
13.	Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of - indien van toepassing - via zijn aandeelhouderspositie.	ja, geheel toegepast	PF DHL heeft een uitbestedingsbeleid met een jaarlijkse evaluatie van haar uitbestedingspartners waarin dit aspect aan de orde komt. Ook voor wat betreft de beleggingspartijen voldoet PF DHL aan deze norm, omdat PF DHL passief belegt tenzij een goede reden is om actief te beleggen. PF DHL betaalt zelf geen performance fee en geeft inherent geen prestatiebonussen, maar de vermogensbeheerders kunnen uiteraard wel aan hun personeel een performance fee betalen. Hier heeft PF DHL geen invloed op.
14.	Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch en spreekt een dienstverlener aan als deze de afspraken niet of onvoldoende nakomt.	ja, geheel toegepast	De kwaliteit van de uitvoering wordt doorlopend gemonitord. Daarnaast evalueert het bestuur de kwaliteit aan de hand van de managementrapportages op kwartaalbasis en vindt jaarlijks de toets uitbesteding plaats. Ontvangen facturen worden getoetst aan de contractuele afspraken en of offertes. De specifieke feestructuur van vermogensbeheerders wordt periodiek geëvalueerd en wanneer daartoe aanleiding bestaat wordt hierover opnieuw onderhandeld. Kosten van incidentele dienstverlening worden beoordeeld aan de hand van de uitgebrachte offertes. Zie daartoe ook het uitbestedingsbeleid als bijlage van de ABTN.

	Thema 3, Integer handelen	voldoen wel/niet	Toelichting
15.	Het bestuur legt de gewenste cultuur vast en stelt een interne gedragscode op.	ja, geheel toegepast	In de beleidsdocumenten (ABTN en bestuurstatuut) is de gewenste cultuur vastgelegd en verder is er een interne gedragscode die alle verbonden personen jaarlijks ondertekenen.

	Thema 3, Integer handelen	voldoen wel/niet	Toelichting
16.	De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere mede-beleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het fonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring, en zij gedragen zich daarnaar.	ja, geheel toegepast	PF DHL heeft dit uitbesteed aan de externe Compliance officer, zijnde NCI die erop toeziet dat dit jaarlijks gebeurt en daarover rapporteert aan PF DHL. NCI evalueert jaarlijks de lijst met verbonden personen met het bestuurbureau.
17.	Alle nevenfuncties worden gemeld aan de compliance officer.	ja, geheel toegepast	Nevenfuncties worden door de verbonden personen gemeld aan NCI, daarnaast ontvangt NCI ook eens per kwartaal de lijst van het bestuursbureau. Verder zijn alle nevenfuncties opgenomen als bijlage in het jaarverslag
18.	Tegenstrijdige belangen of reputatierisico's worden gemeld. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling. Zij laten zich op hun functioneren toetsen.	ja, geheel toegepast	Dit is geborgd via de gedragscode en de separate melding aan en van het bestuursbureau aan NCI. In 2021 en 2022 hebben alle verbonden personen een training daartoe van NCI gevolgd, die ieder met goed gevolg heeft afgesloten.
19.	Het lidmaatschap van een orgaan is niet verenigbaar met dat van een ander orgaan binnen het fonds of van de visitatiecommissie.	ja, geheel toegepast	Dit is geborgd in de statuten en het bestuurstatuut van PF DHL
20.	Het bestuur zorgt dat onregelmatigheden kunnen worden gemeld en dat betrokkenen weten hoe en bij wie.	ja, geheel toegepast	Het pensioenfonds kent een Incidentenregeling. Net als de interne klachten- en geschillenregeling, kent ook deze regeling een eenvoudige toegankelijkheid. Incidenten en operationele voorvallen worden bijgehouden in een register. Incidenten worden door het bestuur gemeld aan DNB. Incidenten en operationele voorvallen worden in de kwartaalmanagementrapportages opgenomen. Verder is er een vertrouwenspersoon aangesteld waarvan de contactgegevens openbaar zijn, zodat eenieder van de verbonden personen contact kan opnemen.

	Thema 3, Integer handelen	voldoen wel/niet	Toelichting
21.	De organisatie kent een klokkenluidersregeling en bevordert dat ook externe dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. De organisatie zorgt ervoor dat men weet hoe en bij wie kan worden gemeld.	ja, geheel toegepast	Het pensioenfonds kent een klokkenluidersregeling, waarin het melden van onregelmatigheden is geborgd en op grond waarvan klokkenluiders zonder gevaar voor hun positie kunnen rapporteren. Voor ondersteuning van een klokkenluider is in het kader van de klokkenluidersregeling een vertrouwenspersoon benoemd.
22.	Het bestuur kent de relevante wet- en regelgeving en interne regels, weet hoe het fonds daar invulling aan geeft en bewaakt de naleving (compliance).	ja, geheel toegepast	Het bestuur bewaakt dat de wet- en regelgeving en interne regels worden nageleefd. Het bestuur wordt hierin ondersteund door de compliance functie en het bestuursbureau. Het bestuur wordt hierbij geadviseerd door de Interne Audit Functie. Bovendien is de naleving contractueel geborgd in de contracten en SLA's en door middel van de inbreng van externe adviseurs van het bestuur, te weten de adviserend actuaris, de controlerend accountant en de externe compliance officer. Jaarlijks vindt door het bestuursbureau een toetsing plaats van de statuten, het bestuursstatuut, het reglement en de ABTN van het fonds op compliance met de relevante wet- en regelgeving. De rapportage hierover wordt uitgebracht aan de Interne Audit Functie, de Pensioen en Actuariële Commissie (PAC) en de Communicatie Commissie (ComCie) en het bestuur.

	Thema 4, Kwaliteit nastreven	voldoen wel/niet	Toelichting
23.	Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor zijn functioneren. De voorzitter is eerste aanspreekpunt; hij/zij is als eerste verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming en procedures.	ja, geheel toegepast	De collectieve verantwoordelijkheid en de evenwichtige belangenbehartiging zijn in de statuten geborgd. De voorzitter waakt over de naleving. Jaarlijks is er een zelfevaluatie van het bestuur. Voorts voert de voorzitter individuele evaluatiegesprekken met de bestuursleden. De te volgen advies- en besluitvormingsprocedure bij de behandeling van beleidsonderwerpen wordt vastgelegd in de desbetreffende documenten en de voorlegger bij de stukken welke is voorzien van een risicoparagraaf, de sleutelfunctiehouder risicomanagement en eventueel ook de sleutelfunctiehouder actuarieel beoordeelt de benoemde risico's. Ook wordt in voorlegger de evenwichtige belangenafweging voor de verschillende partijen toegelicht.
24.	Het bestuur waarborgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	ja, geheel toegepast	Dit is vastgelegd in het functieprofiel. Kandidaten worden op functie eisen getoetst en hebben gesprekken met het bestuur en de directeur. In de statuten is bepaald dat partijen (werkgevers, werknemers en gepensioneerden) kandidaten voor het bestuur kunnen voordragen, maar het bestuur beslist of deze ook worden voorgedragen en uiteindelijk benoemd. Ook is in de statuten bepaald dat bestuursleden zich richten op de belangen van alle belanghebbenden bij het fonds.
25.	Ieder bestuurslid heeft stemrecht.	ja, met uitzondering onafhankelijk voorzitter	Het bestuur bestaat uit tien bestuursleden met stemrecht en een onafhankelijk voorzitter zonder stemrecht.

	Thema 4, Kwaliteit nastreven	voldoen wel/niet	Toelichting
26.	Het bestuur zorgt voor permanente educatie van zijn leden.	ja, geheel toegepast	Het bestuur zorgt voor een programma van permanente educatie voor de leden van het bestuur. Onderdelen hiervan zijn het organiseren van een tweetal bestuursdagen waar specifieke onderwerpen aan de orde komen bijv. de ALM, incl. het risicokader en investment beliefs. Daarnaast vindt educatie plaats via specifieke trainingen van het SPO dan wel via deelname aan seminars en themabijeenkomsten van de Pensioenfederatie, DNB en andere organisaties. In het kader van het opleidingsplan is de individuele opleidingsbehoefte per bestuurslid geïnventariseerd en vastgelegd in het geschiktheidsplan.
27.	Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten.	ja, geheel toegepast	Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten. Het bestuur wordt via de kwartaal managementrapportages geïnformeerd over eventueel ontvangen klachten of geschillen en de afhandeling daarvan.

	Thema 4, Kwaliteit nastreven	voldoen wel/niet	Toelichting
28.	Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	ja, geheel toegepast	Jaarlijks vindt een zelfevaluatie door het bestuur plaats. Dit vormt input voor het actualiseren van het geschiktheidsplan. In het kader van de zelfevaluatie voert de voorzitter met elk bestuurslid jaarlijks een functioneringsgesprek voeren. De twee vice-voorzitters voeren jaarlijks een functioneringsgesprek met de voorzitter. De resultaten worden teruggekoppeld in de collectieve bijeenkomst met het hele bestuur. Het bestuur heeft ervaren dat dit in een open en constructieve sfeer gebeurt. Bij de zelfevaluatie komen naast geschiktheid, attitudes, competenties, ook de toekomst, diversiteit, gedrag en cultuur aan de orde. Bij de evaluatie in 2021 is een professionele externe partij betrokken geweest die middels vragen aan de individuele bestuursleden en een gezamenlijke sessie de zelfevaluatie heeft gedaan. De conclusies zijn gezamenlijk besproken en de acties voortvloeiend uit de zelfevaluatie zijn opgepakt. Op de zelfde wijze heeft ook de RvT de zelfevaluatie begeleid door een externe gedaan in 2021. De resultaten uit beide zelfevaluaties zijn in een gezamenlijke vergadering besproken in aanwezigheid van het VO.
29.	Het eigen functioneren is voor het BO een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betreft het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijk derde partij.	niet van toepassing	Niet van toepassing in ons bestuursmodel, PF DHL kent geen BO (Belanghebbende Orgaan) maar kent een Verantwoordingsorgaan (VO).
30.	Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	ja, geheel toegepast	Het VO evalueert met enige regelmaat haar eigen functioneren conform het reglement VO. Ook het VO plant een zelfevaluatie begeleid door een externe in 2024

	Thema 5, Zorgvuldig benoemen	voldoen wel/niet	Toelichting
31.	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	ja, geheel toegepast	In de ABTN is het diversiteitsbeleid van het fonds vastgelegd voor de organen. Ook is in het functieprofiel van de leden van de organen de geschiktheidseisen opgenomen. Daarin is aandacht gegeven aan vereiste competenties en deskundigheid, complementariteit en voorts is rekening gehouden met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Kandidaten worden aan het functieprofiel getoetst en er wordt rekening gehouden voor wat betreft kandidaten met de samenstelling van de organen. Verder beschikt het bestuur over een geschiktheidsplan met geschiktheidsmatrix waarin per bestuurslid en per deskundigheidsgebied het geschiktheidsniveau A of B is aangegeven en is daarin een opleidingsplan opgenomen. Na een zelfevaluatie wordt dit plan bijgewerkt.
32.	Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap.	ja, geheel toegepast	In het functieprofiel van de bestuursleden zijn de geschiktheidseisen opgenomen. Daarin is aandacht gegeven aan vereiste competenties en deskundigheid, complementariteit en voorts is rekening gehouden met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Kandidaten worden aan het functieprofiel getoetst. Verder vindt er ieder jaar een zelfevaluatie plaats waarvan de uitkomsten worden gebruikt om het geschiktheidsplan van het bestuur te herijken.
33.	In zowel het bestuur als in het VO of het BO (= Belanghebbenden Orgaan) is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	niet geheel toepast	Het bestuur bestaat momenteel uit mannen, allen ouder dan 40 jaar, wel is de onafhankelijk voorzitter een vrouw. Het VO bestaat momenteel uit mannen, allen ouder dan 40 jaar. Vanaf najaar 2023 kent het bestuur een toevoerder jonger dan 40 jaar en is er een vrouwelijke toevoerder. Wel wordt er zowel naar nieuwe bestuursleden als een VO lid jonger dan 40 jaar gezocht.

	Thema 5, Zorgvuldig benoemen	voldoen wel/niet	Toelichting
34.	De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	ja, geheel toegepast	Conform de statuten is de reguliere zittingstermijn van de bestuursleden maximaal 3 x 4 jaar = 12 jaar, wanneer tussentijds steeds positief wordt besloten tot herbenoeming. Er zijn geen bestuursleden met een zittingstermijn van meer dan 12 jaar. Het VO kent zittingstermijnen van 3 keer 3 jaar maximaal en de RvT 2 keer 4 jaar maximaal. Ook de organen kennen de zelfde zittingstermijnen. Een BO is niet van toepassing in het bestuursmodel
35.	Het bestuur, het BO en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	ja, geheel toegepast	Het Bestuur houdt hier rekening mee in het functieprofiel. Het VO houdt hier rekening mee in de competentievisie. En ook de RvT houdt hiermee rekening. Voor alle gremia geldt dat er bij de zoektocht naar nieuwe leden rekening mee wordt gehouden.
36.	Het bestuur, het VO of het BO en de raad van toezicht leggen bij de vacature de eisen voor de vacante functie vast. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de normen 31, 32 en 33 opgenomen eisen.	ja, geheel toegepast	Bij de ontstane vacatures ter vervanging van bestuursleden is in het profiel rekening gehouden met kandidaten jonger dan 40 jaar en bij voorkeur vrouwelijke kandidaten. Verder is in het profiel rekening gehouden met de geschiktheid en complementariteit voor wat betreft de huidige leden.
37.	Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht (en/of actief opgeroepen om te zoeken) naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen. Het bestuur neemt hierover tijdig contact op met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de verkiezing van kandidaten.	ja, geheel toegepast	In de search ter vervulling van de vacatures in het bestuur en het VO is hier actief invulling aan gegeven. Er wordt bewust gezocht naar vrouwen en personen jonger dan 40 jaar. Daartoe is contact opgenomen met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de verkiezingen van kandidaten.

	Thema 5, Zorgvuldig benoemen	voldoen wel/niet	Toelichting
38.	Het bestuur en het BO toetsen voorgedragen kandidaten mede aan de hand van de diversiteitsdoelstellingen.	ja, geheel toegepast	De benoemingscommissie respectievelijk het bestuur toetsen de kandidaten aan het functieprofiel inclusief de daarin opgenomen diversiteitsdoelstellingen. Het BO maakt geen onderdeel uit van het bestuursmodel.
39.	Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de Raad van Toezicht over de procedure. Een lid van de Raad van Toezicht of Visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het Verantwoordingsorgaan. Een lid van het Verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het Verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.	ja, geheel toegepast	Benoeming en ontslag zijn geregeld in de statuten. Verder zijn in de reglementen van het Verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht de benoeming en ontslag van de leden beschreven. Een lid van de Raad van Toezicht wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het VO en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het VO.
40.	Het bestuur zorgt dat de statuten een schorsingsprocedure kennen.	ja, geheel toegepast	Dit is geregeld in artikel 8 van de statuten.

	Thema 6, Gepast belonen	voldoen wel/niet	Toelichting
41.	Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert.	ja, geheel toegepast	Het beloningsbeleid is vastgelegd in een beleidsdocument en is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. De vergoedingen van bestuursleden en de beloning van het bestuursbureau worden in het jaarverslag vermeld. Deze zijn in overeenstemming met het beloningsbeleid van de aangesloten ondernemingen.
42.	De beloningen staan in redelijke verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag.	ja, geheel toegepast	De hoogte van de vergoedingen van bestuursleden is gebaseerd op de richtlijnen van de Pensioenfederatie en in overeenstemming met de normen van de SER.

	Thema 6, Gepast belonen	voldoen wel/niet	Toelichting
43.	Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatie-gerelateerde beloningen. Prestatie-gerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds.	ja, geheel toegepast	Het fonds kent geen prestatiegerelateerde beloningen.
44.	Het bestuur voorkomt dat door een te hoge beloning van de leden van het intern toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.	ja, geheel toegepast	De hoogte van de vergoedingen kan geen belemmering zijn voor een kritisch opstelling daar de hoogte van de vergoeding conform de norm is en geen bonuscomponent kent.
45.	Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen transitie- of ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele transitie- of ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden.	ja, geheel toegepast	Bij ontslag van een bestuurslid, lid van het VO of RvT wordt door het pensioenfonds geen transitie dan wel ontslagvergoeding toegekend. Ontslag van een andere medebeleidsbepaler is in 2022 en de recente jaren hiervoor niet voorgekomen.

	Thema 7, Toezicht houden en inspraak waarborgen	voldoen wel/niet	Toelichting
46.	Intern toezicht draagt bij aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering.	ja, geheel toegepast	Voor het Intern Toezicht kent het pensioenfonds een Raad van Toezicht. De leden van de RvT zijn drie onafhankelijke leden welke het eigen functioneren van het bestuur kritisch bezien. De drie leden zijn op geen enkele andere wijze dan uit hoofde van hun lidmaatschap RvT bij PF DHL, de aangesloten ondernemingen of WTW of Deloitte in dienst. De leden van de RvT hebben te allen tijde toegang tot alle vergaderstukken van het bestuur en alle vaste bestuurscommissies. Het rapport van de RvT bevat de bevindingen van het boekjaar. Het bestuur reageert hier schriftelijk en gemotiveerd op. Dit is vastgelegd in zowel een officiële bestuursreactie (mede ten behoeve van het VO en publicatie in het jaarverslag) als in een gedetailleerde aanbevelingenlijst. In de aanbevelingenlijst zijn ook eventuele acties of aandachtspunten in detail vermeld.
47.	Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	ja, geheel toegepast	De RvT betreft de naleving van de Code in haar werkzaamheden. Dit is vastgelegd in de reglement RvT. Daarnaast committeert de RvT zich aan de VITP-Toezichtcode.
48.	Leden van het intern toezicht zijn betrokken bij het pensioenfonds en moeten zich zodanig onafhankelijk opstellen dat belangen tegenstellingen worden voorkomen. Ze hebben daarbij het vermogen en de durf om zich kritisch op te stellen richting het bestuur.	ja, geheel toegepast	De leden van de RvT zijn 3 onafhankelijke leden welke het eigen functioneren van het bestuur kritisch bezien. De 3 leden zijn op geen enkele andere wijze dan uit hoofde van hun lidmaatschap RvT bij PF DHL, de aangesloten ondernemingen of WTW of Deloitte in dienst of betrokken. Verder hebben ze behoudens hun lidmaatschap aan de RvT ook geen andere onderlinge verbintenissen. Door deze onafhankelijkheid en in het functieprofiel reeds aangegeven kritische blik zijn de leden hiertoe geschikt.

	Thema 7, Toezicht houden en inspraak waarborgen	voldoen wel/niet	Toelichting
49.	De Raad van Toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.	ja, geheel toegepast	De RvT heeft een schema opgesteld van aanwezigheid bij bestuursvergaderingen en commissievergaderingen, dit zodat de RvT haar rol als gesprekspartner kan vervullen.
50.	Het bestuur weegt de aanbevelingen van Raad van Toezicht of Visitatiecommissie zorgvuldig en motiveert afwijkingen.	ja	Voor het Intern Toezicht heeft het fonds een RvT. De aanbevelingen van de RvT worden door het bestuur afgewogen. Daarbij motiveert het bestuur waarom aanbevelingen wel of eventueel niet worden overgenomen.
51.	Het BO voert zijn taak uit als 'goed huisvader' (m/v) voor alle belanghebbenden.	niet van toepassing	Een BO is niet van toepassing in het bestuursmodel.
52.	Het BO zorgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren.	niet van toepassing	Een BO is niet van toepassing in het bestuursmodel.
53.	Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt.	niet van toepassing	Een BO is niet van toepassing in het bestuursmodel.
54.	Het BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	niet van toepassing	Een BO is niet van toepassing in het bestuursmodel.

	Thema 7, Toezicht houden en inspraak waarborgen	voldoen wel/niet	Toelichting
55.	Het bestuur gaat een dialoog aan met het VO dan wel het BO bij het afleggen van verantwoording.	ja, geheel toegepast	Dit gebeurt tenminste tweemaal per jaar met het voltallige VO, waarvan eenmaal in het voorjaar naar aanleiding van het jaarverslag. Daarbij komt ook het algemeen oordeel van het VO aan de orde over het handelen van het bestuur en het door het bestuur gevoerde beleid in het afgelopen jaar. Daarnaast vindt er periodiek een overleg tussen VO en bestuursbureau en/of voorzitter plaats. Tevens vinden er gezamenlijke workshops van het bestuur met het VO plaats, zoals de afgelopen jaren over het nieuwe pensioencontract en het maatschappelijk verantwoord beleggen.
56.	Het bestuur draagt de accountant of actuaris die controle uitvoert in beginsel geen andere werkzaamheden op dan controle. Geeft het bestuur wel een andere opdracht, dan vraagt dit zorgvuldige afweging en een afzonderlijke opdrachtformulering.	ja, geheel toegepast	Het bestuur verleent, indien dit aan de orde mocht zijn, een afzonderlijk opdracht voor de hier bedoelde werkzaamheden. Daarbij overweegt het bestuur voordat zij deze opdracht verstrekken of er geen bijzonderheden zijn die dit ongewenst kunnen maken.
57.	Het bestuur beoordeelt vierjaarlijks het functioneren van de accountant en de actuaris en stelt het intern toezicht en VO of BO van de uitkomst op de hoogte.	ja, geheel toegepast	Het functioneren van de accountant en de actuaris worden in principe elk jaar door het bestuur beoordeeld. De uitkomsten worden in een evaluatiegesprek met de betreffende accountant respectievelijk actuaris besproken. Hierover wordt verslag gedaan aan het bestuur. Indien er bijzonderheden zijn worden de RvT en het VO door of namens het bestuur op de hoogte gesteld. De accountant en de actuaris kunnen overigens ook door de RvT of het VO voor een gesprek worden uitgenodigd, hetgeen ook gebeurt.

	Thema 8, transparantie bevorderen	voldoen wel/niet	Toelichting
58	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	ja, geheel toegepast	De door het bestuur opgestelde missie, visie en strategie zijn vastgelegd in de ABTN. Deze zijn ook opgenomen in het jaarverslag. Tenminste jaarlijks en bij bestuursbesluiten met beleidswijzigingen wordt door het bestuur bezien of de ABTN (met de daarbij als bijlagen opgenomen beleidsdocumenten) herzien dient te worden.
59	Het bestuur geeft inzicht in het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.	ja, geheel toegepast	De beleids- en verantwoordingscyclus is met de daaraan gestelde kwaliteitsvereisten beschreven in een door het bestuur vastgesteld document, zijnde de RACI met SMART afspraken m.b.t. frequentie, deadlines, advies- en besluitvormingstraject onderdeel uitmaakt. Daarnaast is een strategische jaarplan vastgesteld m.b.t. de in het bestuur te behandelen onderwerpen en acties met daarin ook de vergaderschema's en rapportages. Alle besluiten worden voorzien van voorleggers met een risicoparagraaf.
60	Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen.	ja, geheel toegepast	De RvT en het VO hebben toegang tot de bestuursagenda en alle bestuursstukken inclusief de concept notulen en de vastgestelde notulen, waaruit blijkt welke besluiten zijn genomen en op basis van welke argumenten, alsmede welke acties zijn vastgesteld. Naast het formele overleg met het VO, is er periodiek een overleg met o.a. de voorziter en of het bestuursbureau en het VO waarin ontwikkelingen, verwachtingen, voorstellen en besluiten worden toegelicht. Op de website, de (elektronische) nieuwsbrief en de (elektronische) pensioenkrant worden de ontwikkelingen van het fonds (waaronder de dekkingsgraad) en besluiten periodiek vermeld en toegelicht.

	Thema 8, transparantie bevorderen	voldoen wel/niet	Toelichting
61	Het bestuur legt gemotiveerd vast voor welke wijze van uitvoering is gekozen. Deze informatie is beschikbaar voor de belanghebbenden.	ja, geheel toegepast	De uitvoeringsovereenkomst met de werkgevers is opgenomen op de website van PF DHL, net als het pensioenreglement en de ABTN.
62	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	ja, geheel toegepast	In de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen en het MVB beleid, die als bijlage bij de ABTN is gevoegd en ook op de website van het pensioenfonds is gepubliceerd, is het standpunt over verantwoord beleggen (waarbij rekening wordt gehouden met milieu, klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen) en corporate governance uiteengezet.
63	Het bestuur stelt beleid vast rond transparantie en communicatie. Het bestuur evalueert dit beleid periodiek en in ieder geval eens per drie jaar.	ja, geheel toegepast	Het communicatiebeleid is vastgelegd in het Communicatiebeleidsplan. Ieder jaar wordt het communicatiebeleid door het bestuur geëvalueerd en wordt het Communicatiebeleidsplan zo nodig aangepast. Het communicatiebeleid kent een gelaagde opzet volgens het principe "Pensioen 1-2-3". Het communicatiebeleid is er op gericht de doelgroepen tijdig en op een duidelijke, transparante en begrijpelijke wijze voor te lichten over het pensioen, relevante veranderingen en ontwikkelingen bij het pensioenfonds. Als onderdeel van het Communicatiebeleidsplan is, naast de (digitale) nieuwsbrief en pensioenkrant, een toegankelijke website beschikbaar gebaseerd op Pensioen 1-2-3. Verder zijn een persoonlijk digitaal pensioendossier en een toegankelijke pensioenplanner beschikbaar. Daarnaast stimuleert het fonds het pensioenbewustzijn en de dialoog met belanghebbenden.

	Thema 8, transparantie bevorderen	voldoen wel/niet	Toelichting
64	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	ja, geheel toegepast	In het jaarverslag wordt verslag uitgebracht over het naleven van de code, de normen waarvan wordt afgeweken worden benoemd en redenen waarom. Ook wordt gerapporteerd over het naleven van de eigen gedragscode van het fonds en de zelfevaluatie. De externe compliance officer vraagt nevenfuncties uit, alsmede eventueel ontvangen geschenken en uitnodigingen. Insiders worden gevraagd om opgave van privé beleggingstransacties. Deze opgaven worden zowel door de compliance officer getoetst.
65	Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	ja, geheel toegepast	Het pensioenfonds beschikt over een laagdrempelige klachten- en geschillenregeling, die eenvoudig toegankelijk is. De procedure behelst naast een interne procedure ook de mogelijkheid om een genomen besluit voor te kunnen leggen aan de Ombudsman Pensioenen. Klachten- en geschillen plus de afhandeling daarvan worden bijgehouden in een register. In het jaarverslag wordt aandacht besteed aan de afhandeling van klachten en geschillen.

Begrippenlijst

Ter verhoging van de leesbaarheid van het jaarverslag vindt u hieronder een lijst waarin enkele technische pensioentermen worden verklaard.

Actieve deelnemer	De werknemer die pensioen opbouwt via de pensioenregeling.
ALM-studie	(ALM) Asset Liability Management is het afstemmen van het pensioenvermogen op verplichtingen. Het uitvoeren van een ALM-studie kan een pensioenfonds helpen bij het kiezen van de beleggingsmix, de wijze van financieren van de pensioenregeling en/of het financieren van toeslagen.
Beleidsdekkingsgraad	De beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds is de gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.
Benchmark	Vergelijkingsmaatstaf waartegen de performance (prestatie) van (een deel van) de portefeuille wordt afgezet).
Comingservice	Pensioenrechten (of de waarde daarvan) over het lopende deelnemersjaar en toekomstige deelnemersjaren.
DB-regeling	Defined benefit-regeling. In deze pensioenregeling is de hoogte van het pensioen gebaseerd op het salaris en de diensttijd. Er wordt een toezegging gedaan omtrent de hoogte van het pensioen. Eindloon- en middelloonregeling zijn DB-regelingen. PF DHL heeft een DB regeling.
Dekkingsgraad	De verhouding tussen enerzijds het aanwezige vermogen en anderzijds de contante waarde van de op dat moment geldende reglementaire pensioenaanspraken. Dit begrip is gelijk aan de nominale dekkingsgraad.
Doorsneepremie	Premie die de werkgever en werknemer betalen aan het fonds ter verwerving van pensioenaanspraken. Het totale premiepercentage is voor iedereen gelijk ongeacht individuele verschillen in leeftijd, burgerlijke staat of geslacht.
Derivaten	Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel). De bekendste vormen van derivaten zijn valutatermijncontracten, opties.
Duration	Zie modified duration.
Eindloonregeling	Pensioenregeling waarin de hoogte van het pensioen is afgeleid van het salaris dat men direct voorafgaand aan de pensioendatum verdient en de diensttijd. Bij iedere salarisverhoging wordt het pensioen dat al is opgebouwd opgetrokken naar het nieuwe salarisoniveau.
Emir	EMIR is een Europese verordening, wat betekent dat zij een rechtstreekse werking heeft in de lidstaten van de EU. EMIR bevat regels voor het afwickelen van derivaten.

ESG criteria	Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) wordt in de praktijk meestal vorm gegeven aan de hand van de zogeheten ESG-criteria: – E (environment, milieu). – S (sociaal, sociaal-maatschappelijk beleid). – G (governance).
Franchise	Het gedeelte van het salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd in verband met de AOW (zie ook: pensioengrondslag).
Future	Een op de beurs verhandeld termijncontract (gestandaardiseerd) waarmee de belegger kan inspelen op de toekomstig prijs van een financieel instrument zonder het instrument daadwerkelijk te moeten aanschaffen.
Gewezen deelnemer	Iemand is gewezen deelnemer als de deelname aan de pensioenregeling is gestopt en er geen pensioenrechten meer worden opgebouwd.
Haalbaarheidstoets	De haalbaarheidstoets is opgenomen in het nFTK. Door middel van deze toets worden normen gesteld aan de hoogte van het verwachte pensioenresultaat en de mate waarin dat op voorhand mag afwijken van hetgeen aan de deelnemers van het pensioen beloofd is. Met de haalbaarheidstoets moet een pensioenfonds (bij aanvang van een pensioencontract of bij significante wijziging door middel van een aanvangshaalbaarheidstoets, maar daarnaast ook jaarlijks in de vorm van de jaarlijkse haalbaarheidstoets) aantonen dat met de gekozen financiële opzet het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau aansluit bij de geformuleerde risicohouding.
Herstelplan	Plan (van aanpak) gericht op het herstel van de financiële positie van het pensioenfonds. Het herstelplan dient zodanige maatregelen te omvatten, dat de situatie op grond waarvan een herstelplan moet worden opgesteld binnen uiterlijk tien jaar is beëindigd.
Indexering	Verhoging van het pensioen naar aanleiding van loon- of prijsontwikkeling. Geldt voor ingegane pensioenen, premievrije aanspraken en opgebouwde aanspraken van actieve deelnemers in een middelloonregeling. Indexering is bijna altijd voorwaardelijk. Dat betekent dat er alleen geïndexeerd wordt indien er voldoende middelen zijn. Zie voor indexering bij PF DHL het hoofdstuk 'Inhoud pensioenregeling'.
Koopsom	Eenmalige betaling waarmee een (pensioen)verzekering wordt gefinancierd.
Middelloonregeling	In een middelloonregeling wordt het pensioen berekend op basis van het gemiddelde salaris dat men tijdens de loopbaan verdient. Het in eerdere jaren opgebouwde pensioen wordt niet opgehoogd tot het niveau van het laatste salaris. Eenmaal opgebouwde rechten worden bij een middelloonregeling meestal wel geïndexeerd. Indexering is echter bijna altijd voorwaardelijk. Dat betekent dat er alleen geïndexeerd wordt indien er voldoende middelen zijn.

Modified duration	Een duration die met een verfijnde formule ten opzichte van de gewone duration wordt berekend. De duration is een cijfer dat aangeeft met hoeveel procent de waarde van een obligatie(portefeuille) stijgt of daalt bij een daling of stijging van één procent van de rente. De duration kan gebruikt worden als rentegevoeligheidsmeter. Hoe hoger de duration des te groter zal de waardeverandering zijn bij een rentewijziging. Een (modified) duration van 5 voor vastrentende waarden geeft aan dat bij een stijging (c.q. daling) van de rentestand met 1%-punt, de koers van de vastrentende waarde met 5%-punten daalt (c.q. stijgt).
Navigatiemetafoor	De navigatiemetafoor geeft deelnemers van pensioenregelingen via een afbeelding beter inzicht in hun toekomstig ouderdomspensioen en de risico's daaromheen.
Overlay (SLM fonds)	Het fonds met als doel om op een efficiënte manier het renterisico af te dekken dat gepaard gaat met de toekomstige pensioenuitkeringen die een pensioenfonds moet doen.
Pensioengrondslag	Het gedeelte van het salaris waarover men pensioen opbouwt.
Premiedekkingsgraad	Een dekkingsgraad die uitdrukt in hoeverre de premie die ontvangen wordt geen negatieve invloed heeft op de dekkingsgraad van het fonds. Een premiedekkingsgraad van 100% dekt exact de kosten van de inkoop op basis van de rentetermijnstructuur inclusief de opslag voor kosten en voor het minimaal vereist eigen vermogen.
Premievrije aanspraken	De pensioenaanspraken die zijn opgebouwd tot de beëindiging aanspraken van de deelneming vóór de pensioendatum, op basis van de doorgebrachte deelnemerstijd. Als in de pensioenregeling de ingegane pensioenen worden geïndexeerd, worden ook de premievrije aanspraken van de gewezen deelnemers geïndexeerd.
Reële dekkingsgraad	Onder reële dekkingsgraad wordt verstaan de mate waarin pensioenen door het fondsvermogen worden gedekt met daarbij in aanmerking genomen het verwachte toekomstige overrendement.
Rentetermijnstructuur (RTS)	De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale rentetermijnstructuur heeft een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.
Screened	Gecontroleerd op uitgesloten beleggingen.
Stop-lossverzekering	Verzekering ter dekking van het risico van een negatief verzekeringstechnisch resultaat.
Strategische assetmix	Verdeling van het vermogen over aandelen, obligaties, onroerend goed en liquide middelen teneinde de gewenste verhouding tussen rendement en risico te bereiken.
Technische voorziening	Het bedrag dat bij een pensioenfonds aanwezig moet zijn om te kunnen voldoen aan de pensioenverplichtingen die het fonds op het moment van berekenen heeft ten opzichte van de deelnemers.

Ultimate forward rate (UFR)	Per 30 september 2012 is de rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen aangepast door toepassing van de zogeheten UFR. De UFR-methodiek voor pensioenfondsen maakt de rentetermijnstructuur minder gevoelig voor verstoringen op de financiële markten en daarmee de financiële positie stabiel. Dit betekent dat de verstoringen op de financiële markten welke de rentetermijnstructuur beïnvloeden in de toekomst minder effect zullen hebben op de dekkingsgraad van pensioenfondsen.
Vereist Eigen Vermogen	Het vereist eigen vermogen is de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds ten minste zou moeten beschikken. Indien een fonds niet over dit vermogen beschikt, is sprake van een tekortsituatie en moet het fonds een herstelplan indienen bij DNB.
Yield curve	De yield curve of rentetermijnstructuur is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen markttrente anderzijds.

Model voor periodieke informatieverstopping voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten** is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de taxonomie.

Productbenaming: Stichting Pensioenfonds DHL Nederland
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 724500KE6QR4NZH9KU43

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☒ ☐ Ja	☒ ☐ ☒ Nee
☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ____% ☐ in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimaal aandeel duurzame beleggingen van 0,56% ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ met een sociale doelstelling
☐ Er zijn duurzame investeringen met een sociale doelstelling gedaan: ____%	☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame investeringen

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Dit financieel product vermijdt actief beleggingen in bedrijven waarvan is vastgesteld dat ze een aanzienlijk ongunstig effect hebben op duurzaamheidsfactoren zoals, maar niet beperkt tot, klimaatverandering en sociale omstandigheden. De uitvoering van het beleggingsbeleid heeft pensioenfonds DHL grotendeels uitbesteed aan meerdere vermogensbeheerders. Aangezien het Pensioenfonds in beleggingsfondsen belegt en hiervoor geen eigen mandaten geeft aan de vermogensbeheerders, is ze afhankelijk van het beleid dat in de fondsen wordt gevoerd. Dit financieel product heeft doelstellingen opgesteld op het gebied van terugdringen van de CO₂ uitstoot van de beleggingsportefeuille en goede werkomstandigheden. Dit wordt mede gemonitord aan de hand van de PAI-indicatoren. We streven ernaar om de aansluiting aan de doelstelling van Parijs in 2030 gerealiseerd te hebben. Daarnaast streven we ernaar dat alle bedrijven in de portefeuille zich in lijn met de OESO richtlijnen voor multinationals en UNGP gedragen. Om deze doelstelling te realiseren wordt stemmen, engagement, uitsluitingen en specifieke beleggingsstrategieën ingezet.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?¹

Duurzaamheidsindicator	Eenheid	Waarde
O ₂ -voetafdruk (tCO ₂ eq/EURm)	(tCO ₂ eq/EURm)	335
Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin is belegd en die betrokken zijn geweest bij schendingen van de UNGC-beginselen of de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	(% Betrokken)	2,7

... en in vergelijking tot voorgaande perioden?

Dit is de eerste rapportage van de indicatoren. Derhalve kan er geen vergelijking worden gemaakt met voorgaande periodes

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstelling?

N.v.t

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan, geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?

N.v.t

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

N.v.t

¹ Onderstaande resultaten zijn gebaseerd op kwartaal einde posities

In de EU-taxonomie is het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" vastgesteld, dat inhoudt dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" is alleen van toepassing op de onderliggende van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen ook geen ernstige afbreuk doen aan milieu- of sociale doelstellingen.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

N.v.t

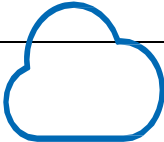

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Dit financiële product beschouwt Principal Adverse Indicators (PAIs) daar waar deze relevant zijn en waar data beschikbaar is (Voor sommige type waardepapieren en asset classes is PAI data maar beperkt of niet beschikbaar) en waar externe managers ook de verplichting hebben. Het Pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan de OESO-richtlijnen voor verantwoord ondernemen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's). Op basis van deze richtlijnen heeft het Pensioenfonds een ESG-due diligence proces ingericht om gepaste zorgvuldigheid toe te passen op de beleggingen en streeft het Pensioenfonds naar het toepassen van herstel en verhaal wanneer beleggingen een negatieve impact hebben veroorzaakt of aan hebben bijgedragen. Uitsluitingen: De lijst met uitsluitingen is tot stand gekomen door op verschillende Principal Adverse Impact criteria te monitoren (klimaatverandering, mensenrechten, etc.) Engagement: Principal adverse impacts zijn belangrijk in het bepalen en prioriteren van onze engagement activiteiten.

PAI-statistieken:²

Ongunstige duurzaamheidsindicator		Metriek		Gevolgen 2023	
Klimaat- en andere milieugerelateerde indicatoren					
Uitstoot van broeikasgassen 	1. Broeikasgas emissies	Scope 1 broeikasgasemissies (tCO2eq)	23,978.72 (62%)		
		Scope 2 broeikasgasemissies (tCO2eq)	6,144.04 (62%)		
		Scope 3 broeikasgasemissies (tCO2eq)	310,307.50 (62%)		
		Totale broeikasgasemissies (tCO2eq)	340,430.26 (62%)		
	2. Ecologische voetafdruk	Koolstofvoetafdruk (tCO2eq/EURm)	335.32 (62%)		
	3. Broeikasgas intensiteit van ondernemingen waarin wordt belegd	Broeikasgas intensiteit van ondernemingen waarin wordt belegd (tCO2eq/EURm)	688.44 (62%)		
	4. Blootstelling aan bedrijven die actief zijn in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel beleggingen in bedrijven die actief zijn in de fossiele sector	6.6% (62%)		
	5. Aandeel in het verbruik en de productie van niet-hernieuwbare energie	Aandeel niet-hernieuwbare energieconsumptie van ondernemingen waarin wordt belegd uit niet-hernieuwbare energiebronnen in vergelijking met hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage	37% (40%)		
		Aandeel niet-hernieuwbare energieproductie van ondernemingen waarin wordt belegd uit niet-hernieuwbare energiebronnen in vergelijking met hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage	1.74% (59%)		
	6. Intensiteit van het energieverbruik per klimaatsector met een grote impact	Landbouw, bosbouw en visserij (GWh/EURm)	0.00 (0%)		
		Bouwnijverheid (GWh/EURm)	0.03 (1%)		

² PAI's zijn gebaseerd op de doorkijk ultimo december 2023 en derivaten zijn buiten beschouwing gelaten

		Levering van elektriciteit, gas, stoom en airconditioning (GWh/EURm)	0.05 (1%)
		Verwerkende industrie (GWh/EURm)	0.11 (21%)
		Winning van delfstoffen (GWh/EURm)	0.02 (2%)
		Vastgoedactiviteiten (GWh/EURm)	0.00 (1%)
		Transport en opslag (GWh/EURm)	0.02 (1%)
		Watervoorziening, riolering, afvalbeheer en sanering (GWh/EURm)	0.00 (0%)
		Groot- en detailhandel in auto's en motorfietsen (GWh/EURm)	0.00 (4%)
Biodiversiteit 	7. Activiteiten die een negatieve invloed hebben op de biodiversiteit - kwetsbare gebieden	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarvan de vestigingen/activiteiten zich in of nabij biodiversiteitsgevoelige gebieden bevinden, waar de activiteiten van die ondernemingen waarin wordt belegd een negatieve invloed hebben op die gebieden	0.03% (62%)
Water 	8. Emissies naar water	Tonnen emissies naar water gegenereerd door ondernemingen waarin wordt belegd per miljoen EUR belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0.00 (2%)
Afval 	9. Gevaarlijk afval verhouding	Tonnen gevaarlijk afval geproduceerd door ondernemingen waarin wordt belegd per miljoen EUR belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	1.19 (25%)

Sociale zaken en werknemers, respect voor mensenrechten, anticorruptie en anti-omkoping

	10. Schendingen van de beginselen van het Global Compact van de VN en de OESO-richtlijnen voor Ondernemingen	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin is belegd en die betrokken zijn geweest bij schendingen van de UNGC-beginselen of de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	2.67% (62%)
	11. Gebrek aan processen en nalevingsmechanismen om toezicht te houden op de naleving van de UNGC-beginselen en de OESO-richtlijnen voor multinationale Ondernemingen	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin wordt belegd zonder beleid om toezicht te houden op de naleving van de UNGC-beginselen of de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of mechanismen voor de behandeling van klachten om schendingen aan te pakken	16.57% (57%)
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen van ondernemingen waarin wordt belegd	0.52% (5%)

	13. Genderdiversiteit in het bestuur	Gemiddelde verhouding vrouwelijke tot mannelijke bestuursleden in ondernemingen waarin wordt belegd	18.46% (53%)
	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoons-mijnen, Cluster Munitie)	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd en die betrokken zijn bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0% (62%)

Indicatoren die van toepassing zijn op investeringen in overheden en supranationale bedrijven

Ongunstige duurzaamheidsindicator		Metriek	Gevolgen 2023
Milieu	15. Broeikasgas intensiteit	Broeikasgas intensiteit van de landen waarin wordt geïnvesteerd (KtonCO ₂ eq/EURm)	70.67 (22%)
Sociaal	16. Landen waarin is geïnvesteerd en die te maken hebben met sociale schendingen	Aantal landen waarin is belegd die onderworpen zijn aan sociale schendingen (absoluut aantal en relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), zoals bedoeld in internationale verdragen en conventies, beginselen van de Verenigde Naties en, indien van toepassing, nationaal recht	48.00 / 1.59% (22%)

Indicatoren die van toepassing zijn op beleggingen in vastgoedactiva

Ongunstige duurzaamheidsindicator		Metriek	Gevolgen 2023
Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die betrokken zijn bij de winning, opslag, transport of productie van fossiele brandstoffen	-
Energie efficiëntie	18. Blootstelling aan energieinefficiënte vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in energie inefficiënt vastgoed	-

Andere bedrijfsindicatoren voor belangrijke ongunstige effecten

Ongunstige duurzaamheidsindicator		Metriek	Gevolgen 2023
Uitstoot van broeikasgassen	2.4 Beleggen in bedrijven zonder initiatieven voor koolstof emissie-reductie	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin wordt belegd zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie die gericht zijn op afstemming op de Overeenkomst van Parijs	25.67% (62%)
Mensenrechten	3.9 Gebrek aan een mensenrechten-beleid	Aandeel beleggingen in bedrijven zonder mensenrechtenbeleid	28.23% (55%)

Andere staatsindicatoren voor belangrijke ongunstige effecten

Ongunstige duurzaamheidsindicator		Metriek	Gevolgen 2023
	Aandeel obligaties dat niet is uitgegeven op grond van Uniewetgeving inzake ecologisch duurzame obligaties	Aandeel obligaties dat niet is uitgegeven op grond van Uniewetgeving inzake ecologisch duurzame obligaties	-
	Gemiddelde inkomensongelijkheidsscore	Gemiddelde inkomensongelijkheidsscore	0.61 (22%)

Gegevens verstrekt door

Vrijwaring: Alle rechten op de door Institutional Shareholder Services Inc. en haar gelieerde ondernemingen (ISS) verstrekte informatie berusten bij ISS en/of haar licentiegevers. ISS geeft geen uitdrukkelijke of impliciete garanties van welke aard dan ook en is niet aansprakelijk voor eventuele fouten, weglatingen of onderbrekingen in of in verband met enige door ISS verstrekte gegevens.

Externe ESG-gegevensleveranciers zijn geselecteerd als gegevensbronnen voor deze openbaarmaking over Principiële Nadelige Effecten. De ESG-gegevensleverancier voor deze dataset is veranderd sinds de laatste rapportageperiode. Voor bepaalde nadelige duurzaamheidsindicatoren is een beperkte hoeveelheid gegevens beschikbaar of helemaal niet beschikbaar (bijvoorbeeld voor ABS-instrumenten). De verhouding van geschatte versus gerapporteerde gegevens zal variëren per elk onderliggend gegevenspunt dat nodig is voor de berekening van die ESG-metriek. Voor bepaalde metriecken stellen externe ESG-gegevensleveranciers verdere informatie beschikbaar over de onderliggende gegevens, waarbij de bron van de gegevens wordt aangegeven: schatting op basis van een eigen model of publicaties door de uitgever. Bovendien kunnen gegevens die uit openbare bronnen zijn verkregen, ook tot op zekere hoogte geschat worden. De hier verstrekte informatie is deels gebaseerd op informatie van derden die niet onafhankelijk is geverifieerd door Aegon Investment Management. Aegon Investment Management heeft de rapporten van de huidige gegevensleverancier over de berekeningsmethodologie, gegevenskwaliteit en -zekerheid beoordeeld. De externe leveranciers bieden de garantie dat alle commercieel redelijke stappen worden ondernomen om naleving van een kwaliteitskader te garanderen. Aegon Investment Management gelooft dat het document op het moment van schrijven nauwkeurig is, maar het kan zonder kennisgeving worden gewijzigd. Gegevens toegeschreven aan een derde partij ("Gegevens van Derden") zijn eigendom van die derde partij en/of andere leveranciers (de "Gegevenseigenaar") en worden door Aegon Investment Management gebruikt onder licentie. Gegevens van Derden: (i) mogen niet gekopieerd of verspreid worden; en (ii) er wordt geen garantie gegeven dat ze nauwkeurig, volledig of tijdig zijn. Niemand van de Gegevenseigenaar, Aegon Investment Management of enige andere persoon verbonden aan, of van wie Aegon Investment Management Gegevens van Derden betreft, is aansprakelijk voor verliezen of aansprakelijkheden die voortvloeien uit het gebruik van Gegevens van Derden.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2023**

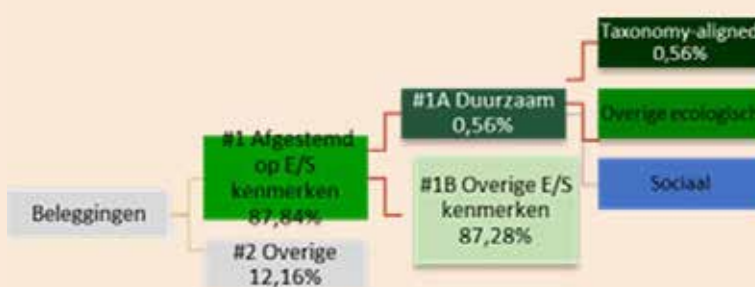
Grootste aandeel beleggingen	Sector	% Activa	Land
ASR Nederland NV	Hypothecaire producten	13.07%	Nederland
Federal Republic of Germany	Overheid	9.19%	Duitsland
Kingdom of the Netherlands	Overheid	3.15%	Nederland
Apple Inc	Informatietechnologie	2.28%	Verenigde Staten
French Republic	Overheid	2.25%	Frankrijk
Republic of Finland	Overheid	2.24%	Finland
M&G EUROPEAN PROPERTY SICAV	Financial	2.09%	Groot-Brittannië
Microsoft Corp	Informatietechnologie	1.78%	Verenigde Staten
BERKSHIRE MULTIFAMILY INCOME	Financial	1.43%	Verenigde Staten
Republik Oesterreich	Overheid	1.11%	Oostenrijk
Federal Republic of Germany	Overheid	1.10%	Duitsland
Amazon.com Inc	Telecommunicatiediensten	1.07%	Verenigde Staten
Alphabet Inc	Telecommunicatiediensten	0.91%	Verenigde Staten
NVIDIA Corp	Informatietechnologie	0.74%	Verenigde Staten
Staat der Nederlanden	Overheid	0.64%	Nederland

De top 15 participaties is samengesteld op basis van directe participaties in emittenten en onderliggende investeringen van fondsen. Dit waar informatie beschikbaar was. Het percentage wordt berekend op basis van de marktwaarde mid-dirty.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit³?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het gebruikte financiële product om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken te bereiken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en evenmin als duurzame belegging kwalificeren.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- Subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- Subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die niet als duurzame belegging kwalificeren.

³ Houd er rekening mee dat het percentage beleggingen dat wordt weergegeven onder '1A duurzaam' lager kan zijn dan de som van de delen die worden weergegeven in 'Taxonomie-uitgelijnd', 'Overig milieu' en 'Sociaal'. Dit komt door de complexiteit bij het identificeren van overlappingen tussen beleggingen die volgens Aegon AM's eigen duurzame beleggingsdefinitie als duurzaam worden beschouwd en de beleggingen die door onze externe gegevensleverancier zijn geïdentificeerd als 'Taxonomy-aligned', wat kan resulteren in mogelijke dubbeltellingen. Bovendien zullen op de EU-taxonomie afgestemde investeringen aansluiten bij de overige E/S-kenmerken (1B), maar worden ze alleen opgenomen in 1A hierboven om dubbeltellingen te voorkomen.

● ***In welke economische sectoren werd belegd?***

Sector	Activa%
Financial	19.15%
Overheid	18.84%
Consumer, Non-cyclical	11.98%
Hypothecaire producten	11.19%
Informatietechnologie	9.09%
Consumer, Cyclical	6.28%
Telecommunicatiediensten	6.08%
Industrie	5.76%
Energie	2.51%
Basic Materials	1.70%
Nutsbedrijven	1.50%
Beleggingsfondsen	0.27%
Diversified	0.08%

Het is mogelijk dat de sectortoewijzing niet 100% bedraagt. Er kunnen beleggingen zijn die niet aan een sector kunnen worden toegewezen (bv. contanten, derivaten).

In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-Taxonomie?

Om te voldoen aan de EU taxonomie, omvatten de criteria voor **fossiel gas** onder meer emissiebeperkingen en omschakeling op volledig hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** omvatten de criteria uitgebreide regels voor veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten kunnen direct andere activiteiten inschakelen om een substantiële bijdrage te leveren aan een milieudoelstelling.

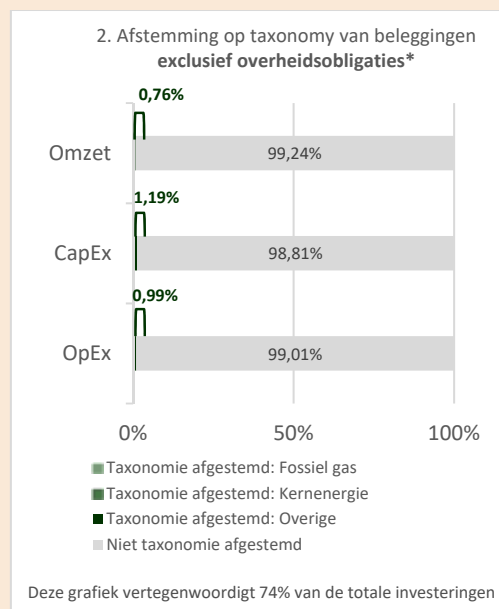
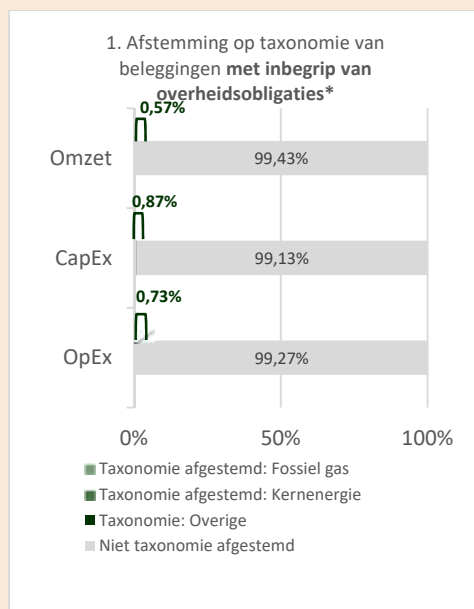
Transitionele activiteiten zijn activiteiten waarvoor onder andere nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en broeikasgasemissieniveaus overeenkomen met de beste uitvoering.

Het percentage duurzame beleggingen conform de EU-Taxonomie is verwaarloosbaar (<1%) voor dit product. Dit is geconcludeerd nadat de huidige participaties beoordeelt zijn op basis van daadwerkelijk gerapporteerde data.

Heeft het financiële product geïnvesteerd in activiteiten op het gebied van fossiel gas en/of kernenergie in overeenstemming met de EU-taxonomie⁴?

- ☐ Ja: zie details in de grafieken van het kader
☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie
☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in het groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitende de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

* Voor deze grafieken omvatten "overheidsobligaties" alle blootstellingen aan overheidsschulden.

⁴ Fossiel gas- en/of nucleair gerelateerde activiteiten voldoen alleen aan de EU-taxonomie als ze bijdragen aan het beperken van klimaatverandering ("klimaatveranderingsmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstelling van de EU-taxonomie - zie de toelichting in de linkerbalk. De volledige criteria voor economische activiteiten op het gebied van fossiel gas en kernenergie die voldoen aan de EU-taxonomie zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Europese Commissie.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Financiële kengetallen	Activiteitstype	Aandeel in investeringen %
Transition	Turnover	0,01%
Enabling	Turnover	0,31%
Transition	CapEx	0,04%
Enabling	CapEx	0,41%
Transition	OpEx	0,01%
Enabling	OpEx	0,49%

● **Hoe verhiel het percentage investeringen dat is afgestemd op de EU-taxonomie zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?**

Over voorgaand jaar is geen data beschikbaar. Daarom is een vergelijking niet mogelijk.

zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Wat was het minimumaandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die niet waren afgestemd met de EU-taxonomie?

Dit is de eerste rapportage van de indicatoren. Derhalve kan er geen vergelijking worden gemaakt met voorgaande periodes

Wat was het minimumaandeel sociaal duurzame beleggingen?

N.v.t.

Welke beleggingen zijn opgenomen in "overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Dit financieel product heeft met het oog op een efficiënt portefeuillebeheer belegd in overige beleggingen zoals derivaten, vastgoed en liquide middelen. Deze overige beleggingen zijn op een best-effort basis onderworpen aan de generieke milieu- of sociale criteria van het pensioenfonds. Derivaten zijn uitsluitend gebruikt voor efficiënt portefeuillebeheer en voor het beperken van risico's.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

Dit financieel product heeft beleggingen in emittenten vermeden waarvan is vastgesteld dat zij aanzienlijke negatieve gevolgen hebben voor de biodiversiteit, het milieu, de mensenrechten en gezondheid. Daarnaast is er een dialoog gevoerd met ondernemingen die gescreend zijn op de vastgestelde criteria om deze ondernemingen te bewegen tot verandering op de geïdentificeerde tekortkomingen.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Er is geen referentie-benchmark gedefinieerd als referentie voor de milieu- of sociale kenmerken die door dit financieel product worden gepromoot.

- ***In welk opzicht verschilt de referentiebenchmark en een brede marktindex?***

N.v.t

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten aanzien van de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***

N.v.t

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***

N.v.t

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***

N.v.t

**Pensioenfonds
DHL Nederland**

Pensioenfonds DHL
Postbus 4471
6401 CZ Heerlen